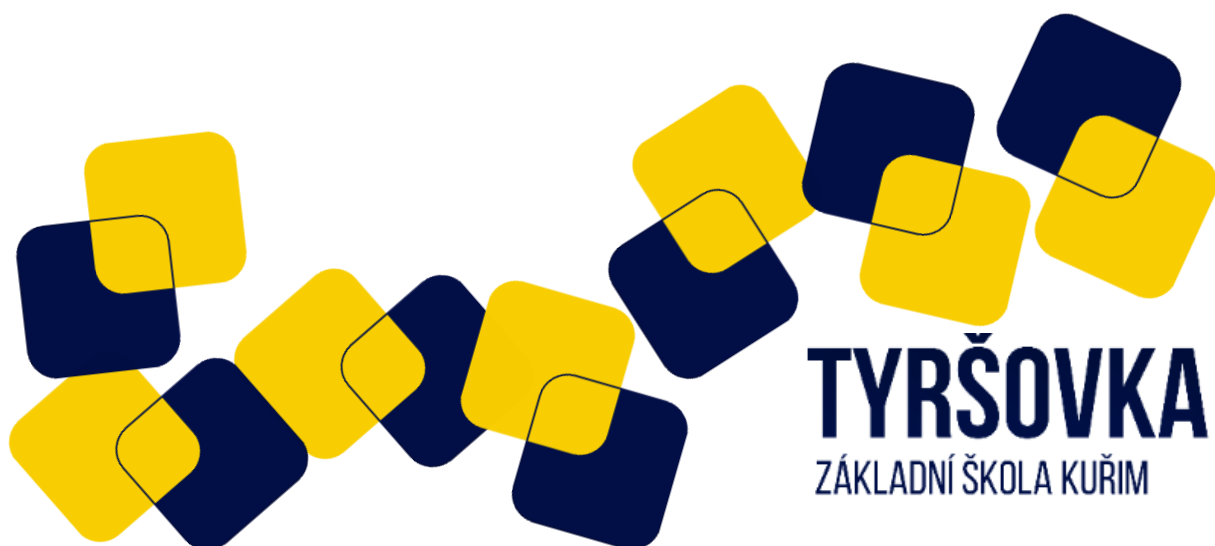

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**
ZPRACOVANÝ PODLE RVP ZV

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA KUŘIM, TYRŠOVA 1255,
OKRES BRNO-VENKOV, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE**

**JDEME SPOLEČNĚ,
JDEME SPOLU**

platný od 01.09.2022

TYRŠOVKA
ZÁKLADNÍ ŠKOLA KUŘIM

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	6
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	8
2.1 HISTORIE ŠKOLY	8
2.2 SOUČASNOST ŠKOLY	8
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	12
3.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	12
3.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	12
3.3 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	15
3.4 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	17
3.5 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM	18
3.6 POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB – ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVÍŠTĚ PAPERSEK	18
3.6 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	20
3.4.1 Osobnostní a sociální výchova	20
3.4.2 Výchova demokratického občana	22
3.4.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	23
3.4.4 Multikulturní výchova	25
3.4.5 Environmentální výchova	26
3.4.6 Mediální výchova	28
3.4.7 Začlenění průřezových témat	31
4. UČEBNÍ PLÁN	32
4.1 UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ	32
4.2 UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ	33
5. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	35
5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	35
5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	35
ČESKÝ JAZYK	36
1. ročník	37
2. ročník	38
3. ročník	40
4. ročník	41
5. ročník	42
6. ročník	44
7. ročník	46
8. ročník	48
9. ročník	49
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro český jazyk a literaturu	51
5.1.2 CIZÍ JAZYK A DALŠÍ CIZÍ JAZYK	53
ANGLICKÝ JAZYK	55
1. ročník	55
2. ročník	55
3. ročník	56
4. ročník	56
5. ročník	57

6. ročník.....	58
7. ročník.....	59
8. ročník.....	60
9. ročník.....	61
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro anglický jazyk	62
NĚMECKÝ JAZYK	63
7. ročník.....	63
8. ročník.....	63
9. ročník.....	64
RUSKÝ JAZYK.....	65
7. ročník.....	65
8. ročník.....	66
9. ročník.....	66
FRANCOUZSKÝ JAZYK.....	67
7. ročník.....	67
8. ročník.....	68
9. ročník.....	68
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro další cizí jazyk	69
5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	70
MATEMATIKA	71
1. ročník.....	73
2. ročník.....	73
3. ročník.....	74
4. ročník.....	76
5. ročník.....	77
6. ročník.....	79
7. ročník.....	80
8. ročník.....	82
9. ročník.....	84
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro matematiku	85
5.3 INFORMATIKA	87
INFORMATIKA.....	88
4. ročník.....	89
5. ročník.....	90
6. ročník.....	91
7. ročník.....	93
8. ročník.....	94
9. ročník.....	95
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro informatiku	96
5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT.....	97
PRVOUKA.....	99
1. ročník.....	100
2. ročník.....	102
3. ročník.....	103
PŘÍRODOVĚDA	106
4. ročník.....	107
5. ročník.....	107
VLASTIVĚDA.....	109
4. ročník.....	110
5. ročník.....	111
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro prvouku, přírodovědu, vlastivědu	112
5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST	114
DĚJEPIS	115
6. ročník.....	117
7. ročník.....	117

8. ročník.....	118
9. ročník.....	119
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro dějepis.....	120
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ.....	120
6. ročník.....	122
8. ročník.....	123
9. ročník.....	124
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výchovu k občanství.....	125
FINANČNÍ GRAMOTNOST.....	126
8. ročník.....	127
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro finanční gramotnost.....	128
5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA.....	128
FYZIKA.....	129
6. ročník.....	130
7. ročník.....	131
8. ročník.....	132
9. ročník.....	133
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro fyziku.....	133
CHEMIE.....	134
8. ročník.....	135
9. ročník.....	137
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro chemii.....	137
PŘÍRODOPIS.....	138
6. ročník.....	139
7. ročník.....	140
8. ročník.....	140
9. ročník.....	141
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro přírodopis.....	142
ZEMĚPIS.....	143
6. ročník.....	144
7. ročník.....	145
8. ročník.....	146
9. ročník.....	147
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro zeměpis.....	148
5.7 UMĚNÍ A KULTURA.....	149
HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	150
1. ročník.....	152
2. ročník.....	152
3. ročník.....	153
4. ročník.....	153
5. ročník.....	154
6. ročník.....	155
7. ročník.....	155
8. ročník.....	156
9. ročník.....	156
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro hudební výchovu.....	156
VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	157
1. ročník.....	159
2. ročník.....	159
3. ročník.....	160
4. ročník.....	161
5. ročník.....	162
6. ročník.....	163
7. ročník.....	163
8. ročník.....	164
9. ročník.....	164

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výtvarnou výchovu	165
5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ	166
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	167
6. ročník.....	168
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výchovu ke zdraví	170
TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	171
1. ročník.....	173
2. ročník.....	173
3. ročník.....	174
4. ročník.....	175
5. ročník.....	176
6. ročník.....	177
7. ročník.....	178
8. ročník.....	180
9. ročník.....	181
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro tělesnou výchovu	183
5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	184
PRACOVNÍ ČINNOSTI	184
1. ročník.....	186
2. ročník.....	186
3. ročník.....	187
4. ročník.....	188
5. ročník.....	189
6. ročník.....	191
7. ročník.....	191
8. ročník.....	192
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro pracovní činnosti.....	193
5.10 OSTATNÍ PŘEDMĚTY.....	195
5.10.1 POVINNÉ PŘEDMĚTY	195
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA.....	195
6. ročník.....	196
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro osobnostní a sociální výchovu	199
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	200
9. ročník.....	201
5.10.2 NEPOVINNÉ PŘEDMĚTY	203
NÁBOŽENSTVÍ	203
1. ročník.....	205
2. ročník.....	205
3. ročník.....	205
4. ročník.....	205
5. ročník.....	206
5.10.3 POVINNĚ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	206
KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE.....	206
7. ročník.....	207
8. ročník.....	208
PŘÍRODOVĚDNÁ PRAKTIKA.....	208
7. ročník.....	210
8. ročník.....	211
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro přírodovědná praktika	211
SPORTOVNÍ HRY	211
7. ročník.....	213
8. ročník.....	214
6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	215
7. VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	218

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
Jdeme společně, jdeme spolu

ÚDAJE O ŠKOLE

Název: Základní škola Kuřim, Tyršova 1255, okres Brno-venkov, příspěvková organizace
Sídlo: 664 34 Kuřim, Tyršova 1255
IČ: 49457888
IZO ZŠ: 102 191 018
REDIZO: 600 110 494
Telefon: 541 230 307
Web: www.tyrsovkakurim.cz
E-mail: skola@tyrsovkakurim.cz

Ředitelka školy **Mgr. Bc. Hana Kočevová**
541 230 307, kl. 51
kocevova@tyrsovkakurim.cz

Statutární zástupkyně ředitelky **Mgr. et Mgr. Zuzana Stolarská**
541 230 307, kl. 52
stolarska@tyrsovkakurim.cz

Zástupkyně ředitelky **Mgr. Markéta Minářová**
541 230 307, kl. 54
minarova@tyrsovkakurim.cz

Školní vzdělávací program zpracoval dle platného RVP ZV 2021 kolektiv učitelů školy pod vedením koordinátorky ŠVP Mgr. et Mgr. Zuzany Stolarské.

ZŘIZOVATEL

Název: město Kuřim, okres Brno-venkov
Sídlo: Jungmannova 968, 664 34 Kuřim
IČ: 00281964
Telefon: 541 422 311

Platnost dokumentu od 01.09.2022, č. j. ZSK 463/2022

Pedagogická rada schválila dne: 27.06.2022
Školská rada projednala dne: 21.06.2022

V Kuřimi dne 27.06.2022

razítko školy a podpis ředitelky

JDEME SPOLEČNĚ, JDEME SPOLU

...za objevováním, poznáním, věděním, přátelstvím, dobrodružstvím. Jdeme – nestojíme ani nepřeslapujeme na místě, jdeme – cestou, která má svůj začátek i konec, která sama o sobě může být cílem a která může mít také rozcestí, odbočky, zatáčky a zákruty... Ano, i takové cesty někdy jsou, ale pokud půjdeme nejen společně, ale především spolu – pedagogové, žáci a rodiče – vše zvládneme. A z cesty, která zpočátku mohla někomu připadat dlouhá a obtížná, se stane pestrobarevné dobrodružství plné kamarádství, zábavy a objevování.

Na konci této cesty bychom rádi viděli absolventa TYRŠOVKY, který má kvalitní všeobecné znalosti, aktivně ovládá anglický jazyk a zvládá základy dalšího cizího jazyka, dokáže funkčně využívat ICT technologie a zároveň ví o nástrahách virtuálního světa, zvládá mezilidskou komunikaci i vlastní sebe prezentaci, dokáže kriticky pracovat s informacemi, orientuje se v problematice finanční gramotnosti i globalizované společnosti a vnímá ochranu životního prostředí jako nezbytnou součást života na Zemi. To vše s ohledem na každého jednotlivého žáka a s respektem k jeho individuálním možnostem, schopnostem a potřebám.

Věříme, že školní vzdělávací program **Jdeme společně, jdeme spolu** se stane ❤️ naší Tyršovky! Čeká nás dlouhá cesta, ale společně to zvládneme!

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 HISTORIE ŠKOLY

Základní škola Tyršova je jednou ze dvou základních škol v Kuřimi. Má dlouhou, více jak 100letou tradici.

Její historie sahá až do roku 1920, kdy byla zřízena Měšťanská smíšená škola v Kuřimi. Pro tuto školu byla v roce 1929 vystavěna nová budova na ulici Komenského. Na svou dobu byla tato budova opravdu velmi moderní – měla ústřední topení, velkou tělocvičnu, kuchyň s jídelnou, dílny, fyzikální a přírodovědnou učebnu, sprchy, umývárny, šatny i čítárnu pro žáky. Později se podařilo u školy založit okresní vzornou školní zahradu, kde nechyběly zavlažovací hydranty, jezírka a včelín.

Budova na ulici Komenského, podzim 1932

V roce 1953 získala škola novou budovu na ulici Jungmannova. V té byl umístěn nižší stupeň, vyšší zůstal na ulici Komenského. V roce 1964 vznikly dva samostatné subjekty. Neúplná Základní devítiletá škola pro 1. až 5. ročník sídlila v budově na ulici Jungmannova, úplná Základní devítiletá škola pro 1. až 9. ročník zůstala na ulici Komenského. Neutěšená situace školy, především kvůli nevyhovujícím, stísněným prostorům, byla vyřešena stavbou nové budovy na ulici Tyršova, která se slavnostně otevřela 4. září 1989 a která se stala součástí Základní devítileté školy Komenského. Do této budovy se přestěhovaly 3., 4. a 5. ročníky, celý druhý stupeň a vedení školy. V budově na ulici Komenského zůstaly 1. a 2. ročníky a školní družina.

Historie školy se pomyslně završila 1. ledna 1994, kdy byla zřízena samostatná příspěvková organizace pod názvem Základní škola Kuřim, Tyršova 1255, okres Brno-venkov, příspěvková organizace.

Školní rok 2019/2020 byl pro naši školu opravdu jubilejní, slavnostní. V roce 2019 uplynulo 90 let od postavení školní budovy na ulici Komenského a 30 let od postavení budovy na ulici Tyršova. Přesně 4. září 2020 uplynulo úctyhodných 100 let od založení naší školy.

2.2 SOUČASNOST ŠKOLY

Úplnost a vybavenost školy

V současnosti je Základní škola Kuřim, Tyršova 1255, okres Brno-venkov, příspěvková organizace, které se říká jednoduše Tyršovka, úplnou základní školou s 1. až 9. ročníkem, kterou navštěvuje cca 600 žáků. Součástí školy je také školní družina a školní jídelna.

Školní budovy

Výuka probíhá ve dvou budovách, a to na ulici Komenského a na ulici Tyršova. V krásném prostředí pod lesem Zárubou na ulici Komenského se dle kapacitních možností zpravidla učí žáci 1., 2. a 3. ročníku. Je zde umístěno až šest tříd a oddělení školní družiny.

Budova na ulici Komenského

Budova na ulici Tyršova

velká a malá tělocvična, kinosál, školní knihovna, oddělení školní družiny a školní jídelna. Ve vnitrobloku se nachází nově zrekonstruované atrium sloužící jako komunitní zahrada i jako místo k odpočinku. K pohybovým aktivitám žáci využívají sportovní areál s hřištěm. V budově na ulici Tyršova se nachází také celé ředitelství školy a zázemí pro školní poradenské pracoviště. Obě budovy jsou bezbariérové (v budově na ulici Tyršova je výtah, na ulici Komenského schodolez) a obě jsou v blízkosti autobusového a vlakového nádraží. Vzdálenost mezi oběma budovami je přibližně 10 minut klidnou chůzí.

Součástí školy je výdejna obědů, které se uvaří v naší školní jídelně na ulici Tyršova. K vybavení školy patří tělocvična, velké sportovní hřiště a rozlehlá školní zahrada. Do školní budovy na ulici Tyršova, která se nachází na východním okraji Kuřimi v blízkosti Kuřimské hory, docházejí žáci 1. až 9. ročníku. Kromě kmenových tříd využívají odborné učebny, a to učebnu informatiky, dvě učebny cizích jazyků, učebnu fyziky a chemie, přírodopisu, hudební výchovy, výtvarné výchovy, řemeslnou dílnu, cvičný byt a keramickou dílnu. Na odborné učebny navazují kabinety a sbírky učebních pomůcek. Ve všech prostorách školy je zavedena počítačová síť s připojením k internetu. Součástí školy je

Charakteristika pedagogického sboru

Srdcem školy je kvalitní, kooperativní a přátelský pedagogický sbor. Tvoří jej ředitelka, statutární zástupkyně, zástupkyně, výchovná poradkyně pro 1. stupeň a výchovná poradkyně pro 2. stupeň, metodička prevence, školní psycholožka, speciální pedagožky, vedoucí učitelky 1. stupně, předsedkyně předmětových komisí 2. stupně, vyučující, asistentky pedagoga a vychovatelky školní družiny. Sbor je smíšený s většinou převahou žen.

Všichni pedagogičtí pracovníci se dále vzdělávají a aktivně se snaží o rozvoj svých odborných, pedagogických i osobnostních kompetencí. Škola cíleně podporuje další vzdělávání všech pedagogických pracovníků – chce být místem, které vytvoří pro všechny učitele podporující vzdělávací prostředí, v němž bude vedení školy poskytovat učitelům oporu v realizaci jejich cílů (a to finanční, organizační, personální), v němž se bude vážně zajímat o každého učitele – o jeho pokroky, potřeby a v níž bude funkčně nastavený systém uvádění „nováčků-pedagogů“ do života školy. Zároveň chce být ale také místem, kde pedagogové přemýšlejí o svém profesním rozvoji ve vztahu k potřebám žáků a dokážou adekvátně svůj osobní plán rozvoje vyhodnocovat a modifikovat.

Celý pedagogický sbor je spolupracujícím týmem, který se snaží co nejlépe motivovat a rozvíjet každého jednotlivého žáka s respektem k jeho individuálním možnostem, a podpořit ho tak v rámci vzdělávání v bezpečném školním prostředí na jeho cestě ke zdravému osobnostnímu rozvoji. Pedagogové dokážou korektně jednat nejen se žáky, ale i jejich zákonnými zástupci, snaží se budovat dobré mezilidské vztahy, pozitivní klima a pověst školy.

Charakteristika žáků

Naše škola je otevřená k přijímání žáků nejen ze spádové oblasti, ale také žáků mimokuřimských, proto ji navštěvuje přibližně 600 žáků jak z Kuřimi, tak i z okolních obcí, například z Moravských Knínic, Drásova, Podlesí, Čebína, Chudčic, Rozdrojovic a Brna.

Ve škole se vzdělávají i děti cizích státních příslušníků, žáci se specifickými vzdělávacími potřebami i žáci nadaní.

Dlouhodobé projekty

Škola je zapojena do mnoha projektů:

- **Nenech to být** – webová a mobilní aplikace fungující na principu online anonymní schránky důvěry, kterou vymysleli sami studenti pro studenty. Jejím cílem je odhalování šikany, sexuálního obtěžování, vylučování z kolektivu a dalších sociálních problémů na školách po celém světě. Pomáhá promluvit mlčící většině a podporuje žáky, aby nebyli ke svému okolí lhostejní.
- **Desatero pro primární prevenci** – projekt podporovaný Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR je realizován v rámci výzvy na poskytování aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních. Smyslem projektu je předcházení rizikovému chování ve školách a školských zařízeních včetně minimalizace dopadů a je navržen tak, aby jej bylo možné využít i v případě distanční výuky.
- **Recyklohraní** – školní recyklační program pod záštitou MŠMT České republiky, jehož cílem je prohloubit znalosti žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů a umožnit jim osobní zkušenost se zpětným odběrem baterií a použitých drobných elektrozařízení.
- **Projekt PolyGram – Podpora polytechnického vzdělávání, matematické a čtenářské gramotnosti v Jihomoravském kraji** – naši partnerskou školou je Gymnázium J. G. Mendela a jeho zařízení a Základní umělecká škola, š. p. o.
- **Implementace KAP JMK II** (s registračním číslem CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_078/0017177) – projekt vede k podpoře výuky k podnikavosti na školách, v rámci tohoto projektu se účastníme čtyř P-programů: P6 **Ekoškola**, P7 **Jedlá zahrada**, P14 **Podnikavé dny** a projektu **Lesárium**.
- **Projekt Vybudování odborných učeben na Základní škole Kuřim, Tyršova 1255** (CZ.06.2.67/0.0/0.0/16_066/0008188S) – je zaměřen na zvýšení kvality vzdělávání prostřednictvím rozvoje infrastruktury, v návaznosti na podporu klíčových kompetencí. Výsledkem projektu budou modernizované a nově vybavené odborné učebny: jazyková učebna, přírodovědná učebna, učebna digitálních technologií, řemeslná dílna a učebna pracovních činností.
- **Doučování žáků škol** (realizace investice 3.2.3 Národního plánu obnovy) – projekt reaguje na potřebu podpory vzdělávání žáků ohrožených školním neúspěchem v reakci na nemožnost realizace prezenční výuky ve školách během pandemie covid-19. Zvýšená podpora je nezbytná zejména při vzdělávání žáků ohrožených školním neúspěchem, může ale směřovat i k dalším žákům, kteří nemusí zaostávat v prospěchu nijak významně, ale i tak je období distanční výuky zasáhlo (např. velmi omezené či žádné možnosti pro podporování a rozvíjení svého talentu u nadaných žáků).
- **Sportuj ve škole** – projekt navazuje na pokusné ověřování programu s názvem „Hodina pohybu navíc“, které probíhalo dva roky pod hlavičkou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, od 1. září 2018 projekt zajišťuje Asociace školních sportovních klubů.
- **Venkovní učitel** – projekt se zaměřuje na dlouhodobou podporu pedagogických pracovníků v aktivní venkovní výuce v exteriéru a blízkém okolí školy. Prostřednictvím workshopů, vzdělávacích akcí a průběžných konzultací budou podpořeny dovednosti pro učení venku každého zapojeného pedagoga, který na základě osobní zkušenosti sestaví koncept venkovního učení pro svou výuku. Na základě zkušeností pedagogů bude navržena metodologie pro učení venku, která bude veřejně přístupná všem pedagogům ČR.
- **Projekt Ovoce a zelenina do škol** – nárok na dotované ovoce a zeleninu mají zcela zdarma všichni žáci 1. až 9. tříd. Cílem projektu Ovoce do škol je mj. zvýšit oblibu produktů z ovoce a zeleniny, přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit stravovací návyk ve výživě dětí, zlepšit zdravotního stav mladé populace, bojovat proti epidemii dětské obezity a zvrátit klesající spotřebu ovoce a zeleniny.
- **Projekt Mléko do škol** – cílem projektu Mléko do škol je podpora zdravé výživy a zvýšení spotřeby mléka a mléčných výrobků. Tento projekt je určen žákům základních a středních škol, včetně

přípravných tříd základních škol nebo přípravného stupně základních škol speciálních. Konzumní mléko a neochucené mléčné výrobky jsou v rámci školního projektu dodávány do škol zdarma 1 x za dva týdny.

- **Skutečně zdravá škola** – je komplexní celoškolský program kvalitního a udržitelného školního stravování a vzdělávání o jídle. Snaží se, aby si děti jídla vážily, dokázaly si jej vychutnat a věděly, odkud jídlo pochází a jak vzniká. Skutečně zdravá škola pomáhá dětem v rozvoji dovedností a návyků, které budou potřebovat ke zdravému, úspěšnému a udržitelnému životu a díky kvalitnímu stravování zlepšuje jejich chování a vzdělávací výsledky.

Vyučující jednotlivých vzdělávacích oborů (předmětů) vytvářejí **školní projekty**, které dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazené formy projektů jsou: třídní, ročníkové nebo celoškolské. Příprava, realizace, výstupy a hodnocení (evaluace) projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.

Výuka je každoročně doplňována rozmanitými aktivitami. Jezdíme na školu v přírodě, adaptační pobyty nebo lyžařský výcvik, účastníme se plaveckého výcviku. V návaznosti na probírané učivo výuku doplňují exkurze a besedy. Podle svých možností a schopností se žáci účastní vědomostních a sportovních soutěží organizovaných ministerstvem školství, sportovními organizacemi, případně jinými školami. Škola nabízí mnoho **zájmových kroužků**, a to jak v rámci vlastní nabídky, tak díky spolupráci s různými organizacemi.

Pravidelně také odjíždíme na jazykové pobyty nejen do anglicky mluvících zemí, ale také do sousedních států. Cílem těchto pobytů je seznámení se s historií, kulturou, zvyky a tradicemi těchto zemí a zdokonalení se v jazykových dovednostech.

Na škole pracuje **Žákovský parlament**, prostřednictvím kterého se žáci podílejí na řízení školy, dávají podněty a připomínky k životu a organizaci školy i školní jídelny.

Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími organizacemi

Kvalitní spolupráce školy s rodinou je velmi důležitá vzhledem k efektivitě vzdělávání žáků. Je proto naším primárním úkolem vytvořit podmínky pro fungování partnerského vztahu s rodiči žáků, navázat a pravidelně s nimi udržovat kontakt a nabízet jim rozmanité formy spolupráce. Individualizovaný přístup je uplatňován nejen ve vztahu k dětem, ale také k jejich rodinám, a to tím, že je dáván rodičům prostor pro výběr takového typu spolupráce, který nejlépe vyhovuje jejich potřebám a možnostem.

Součástí pravidelné neformální komunikace mezi školou a rodiči je výměna informací o vývoji žáka. Vzájemné sdílení poznatků o potřebách žáka napomáhá nejen rodině, ale také vyučujícím. Na základě vlastních pozorování v kontextu s údaji od rodičů mohou přizpůsobit podmínky ve škole tak, aby vyhovovaly potřebám žáka, rozvíjet každého žáka individuálně a diferenciovaně, řešit problémy vzniklé v průběhu pobytu ve škole, a celkově tak směřovat k naplňování cílů své práce.

Spolupráce se zákonnými zástupci má rozmanitou podobu. Pravidelně se konají třídní schůzky, hovorové hodiny a setkání tzv. třídních důvěrníků, taktéž individuální konzultace s učiteli či s pracovníky školního poradenského pracoviště podle zájmu zákonných zástupců či potřeb školy. Je možné využívat e-mailovou a telefonní komunikaci i komunikaci prostřednictvím školního elektronického systému. Informace o hodnocení a klasifikaci žáků jsou k dispozici v žákovských knížkách (1. a 2. ročník) a v elektronické žákovské knížce (3. až 9. ročníky), která funguje v rámci elektronického informačního systému školy. Aktuální informace o činnosti školy jsou také zveřejňovány na webových stránkách školy. Pravidelně se pořádají tzv. Rodičovské kavárny, každoročně se koná den otevřených dveří, akce pro budoucí prvňáčky, rozloučení s žáky devátých ročníků a další společné akce pro žáky, rodiče a vyučující. Ve škole působí školská rada.

Škola úzce spolupracuje se svým zřizovatelem, městem Kuřimí, v oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami těsně spolupracuje s pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry, dále pak aktivně spolupracuje s kulturními a společenskými centry a další institucemi, které zajišťují zájmové aktivity žáků i veřejnosti.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Jdeme společně, jdeme spolu je vypracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání platným od 01.09.2021 a je zaměřen na žáky, respektuje jejich individuální potřeby a možnosti a podněcuje jak k postupnému osvojování a rozvíjení klíčových kompetencí důležitých v praktickém životě, tak k celoživotnímu učení. Zároveň vytváří bezpečné školní prostředí, které podněcuje k objevování, zkoumání, tvoření a získávání důležitých dovedností a schopností a v němž je učitel především průvodcem a rádcem.

3.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Prioritou naší školy je poskytovat kvalitní, prakticky orientované všeobecné vzdělávání s důrazem na pět pilířů:

1. Klademe důraz na kvalitní výuku anglického jazyka – proto je angličtina na naší škole povinně vyučována již od 1. třídy. Od 6. třídy lze, aby žáci, kteří projevují o anglický jazyk edukativní zájem, se vzdělávali dle ŠVP S angličtinou do světa, který je specificky zaměřen na komplexní podporu a rozvoj žáků v oblasti angličtiny.
2. Rozvíjíme žáky v oblasti digitálních dovedností – odpovídající digitální kompetence jsou rozvíjeny nejen v předmětu informatika, který je konzistentně povinně vyučován od 4. až do 9. třídy, ale také v ostatních předmětech.
3. Nabízíme nové samostatné předměty k rozvoji klíčových kompetencí tolik potřebných v současném světě – osobnostní a sociální výchovu, finanční gramotnost a mediální výchovu.
4. Nabízíme žákům povinně volitelné předměty dle jejich zájmu a individuální profilace – žáci si mohou vybrat mezi konverzaci v anglickém jazyce, sportovními hrami a přírodovědným praktikem zaměřeným na praktické bádání v oblasti přírodopisu, fyziky a chemie.
5. Podporujeme zdravý životní styl a rozvoj pohybových dovedností žáků – proto jsou v 1. a 6. ročníku tři hodiny tělesné výchovy a škola je zapojena do programů Sportuj ve škole a Skutečně zdravá škola.

Naším hlavním cílem je, aby se všem žákům ve školním prostředí dostávalo nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale aby se zde cítili také bezpečně a spokojeně. Chceme být školou otevřenou všem žákům, rodičům, veřejnosti, a to jak obsahem vzdělání, demokratickými principy, respektováním žáka jako osobnosti, širokou nabídkou, diferencovaným přístupem, vztahy ve škole, tak zapojením školy i jejích absolventů do veřejného života.

3.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

Proto usilujeme o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti

- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědnými
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti. Smyslem a cílem vzdělávání na naší škole je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces, úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu. Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Kompetence k učení

- posilujeme u žáků pozitivní vztah k učení, pochopení smyslu a cíle učení, podporujeme jejich schopnost využít pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- vedeme žáky tak, aby přistupovali zodpovědně a plánovitě k zadaným úkolům
- učíme žáky vyhledávat a třdit potřebné informace a aplikovat je v praxi, motivujeme žáky k učení, připravujeme je na nutnost celoživotního vzdělávání a rozšiřování znalostí a dovedností
- podporujeme učení s porozuměním, schopnost organizovat si proces učení, propojení běžně užívaných informací, znalostí a dovedností do ostatních oborů
- snažíme se vést žáky ke zdravému sebehodnocení a sebezdokonalování
- podporujeme u žáků schopnost vést otevřený dialog a naučit se přijímat a respektovat názory ostatních

Kompetence k řešení problémů

- při výuce motivujeme žáky k řešení problémů úlohami z praktického života, učíme je hledat různá řešení a nebát se chybovat – práce s chybou je pozitivní nástroj k vyřešení problému
- podněcujeme žáky k vyhledávání informací vhodných k samostatnému řešení, k tvořivosti a logickému i kritickému myšlení
- učíme žáky aplikovat získané dovednosti při řešení různých problémů, obhajovat své postupy řešení, kritice i sebekritice
- podporujeme u žáků různé přijatelné způsoby řešení problému, umožňujeme jim obhájit své postupy řešení problémů, vedeme je k zodpovědnosti za důsledky svého rozhodnutí
- vychováváme žáky k úctě a sebeúctě, podporujeme v nich schopnost vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory, schopnost hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti jiných

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke kultivovanému projevu, k výstižnému a logickému vyjadřování svých myšlenek a názorů, ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu

- zapojujeme žáky vhodně do diskuse, učíme je prezentovat své názory a myšlenky, naslouchat názorům jiných, pomoci správně zvolených argumentů obhajovat své vlastní názory, napomáháme žákům uvědomovat si svoji vlastní identitu, cvičit se v sebeovládání
- vedeme žáky k rozlišování různých typů textů a záznamů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků a jejich porozumění, učíme žáky přemýšlet o nich, vhodně na ně reagovat a tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení do společenské komunikace
- motivujeme žáky k využívání běžně dostupných komunikačních prostředků a technologií pro komunikaci s okolním světem v praktickém životě i v mimořádných situacích
- vedeme žáky k porovnávání, rozlišování a třídění úrovně informací a jejich zdrojů z hlediska kvality, pravdivosti, případně možnosti a vhodnosti jejich dalšího využití

Kompetence sociální a personální

- během vzdělávání společně s žáky vytváříme pravidla chování a spolupráce ve skupině, v týmu, vedeme je k respektování těchto pravidel a vyžadujeme jejich dodržování
- vedeme žáky k aktivní spolupráci ve skupině, schopnosti ocenit znalosti a zkušenosti druhých, respektovat různá hlediska spolupráce a čerpat poučení z názorů jiných
- vhodně motivujeme a pozitivně ovlivňujeme kvalitu společné práce, která umožňuje vzájemnou inspiraci a pomoc při učení
- upevňujeme a usměrňujeme dobré mezilidské vztahy v kolektivu, vedeme žáky k ohleduplnému jednání k druhým, pomoci slabším a mladším dětem, podporujeme u žáků ochotu pomoc poskytnout, ale i přijmout ji
- vedeme žáky k upevnění sebedůvěry a pocitu sebeúcty, upevňujeme v nich vědomí, že vzájemnou spoluprací lze naplňovat osobní i společné cíle
- rozvíjíme u žáků schopnost samostatného úsudku, učíme je kriticky hodnotit práci ve skupině, význam své práce i práce ostatních členů týmu, respektovat vzájemné odlišnosti
- motivujeme žáky k utváření příjemné a přátelské atmosféry v kolektivu, přispívat k upevňování mezilidských vztahů, ovládat a řídit vlastní jednání, vedeme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky i mezi žáky a dospělými

Kompetence občanské

- ve výuce rozvíjíme základní povědomí o zákonech a společenských normách, dbáme na dodržování základních principů a pravidel chování, usilujeme o to, aby si žáci dokázali uvědomit nejen svá práva, ale i povinnosti ve škole i mimo ni, nést zodpovědnost za své činy a jednání
- vedeme žáky k tomu, aby respektovali názory a přesvědčení druhých, byli se schopni vcítit do situace jiných lidí, dokázali být vstřícní k žákům a lidem z odlišného sociokulturního prostředí, s národnostními rozdíly, s jiným náboženským vyznáním, k handicapovaným
- vychováváme žáky jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví, usilujeme o to, aby žáci pochopili nutnost zodpovědného chování v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, aby dokázali odmítnout a dle svých možností se postavit proti fyzickému a psychickému násilí, proti sociálně patologickým jevům chování (drogy, šikana, kriminalita)
- vychováváme žáky k pozitivnímu vztahu k přírodě, k pochopení významu kvalitního životního prostředí a jeho ovlivňování činností člověka v zájmu podpory a ochrany zdraví, k vědomému respektování požadavků na kvalitu životního prostředí, k chápání základních ekologických souvislostí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- seznamujeme žáky s našimi lidovými tradicemi, kulturně-historickým dědictvím, uměleckými díly, podporujeme u nich pozitivní postoj a smysl pro kulturu a tvořivost, motivujeme žáky k aktivní účasti na kulturních a sportovních akcích a soutěžích ve škole i mimo školu, k čestné reprezentaci školy svým chováním, znalostmi, zručností a umem

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a reálnému posouzení svých možností při volbě povolání, formujeme žákovu osobnost k rozvoji zdravého sebevědomí a uplatnění se na trhu práce
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, důsledně vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel bezpečnosti a chování, k plnění svých povinností, k bezpečnému a efektivnímu používání vybavení školy, nástrojů, přístrojů a materiálu
- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti, vedeme je ke kladnému vztahu k práci jak manuální, tak duševní, k odpovědnosti za svou práci, dbáme, aby si vážili nejen práce své, ale i práce druhých
- motivujeme žáky k využívání získaných vědomostí, znalostí a dovedností k jejich budoucímu profesnímu zaměření, ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a volbě vhodného dalšího studia

Kompetence digitální

- vedeme žáky k tomu, že ovládají běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívají je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodují, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- žáci získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- žáci vytvářejí a upravují digitální obsah, kombinují různé formáty, vyjadřují se za pomoci digitálních prostředků
- žáky podněcujeme k tomu, aby využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- žáky vedeme k tomu, že chápou význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamují se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektují rizika jejich využívání
- žáci předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednájí eticky

Vedeme žáky k podnikavosti, která trénuje žáky a studenty pro život – připravuje je na zvládání rychlých a častých změn, které přináší 21. století do všech oblastí jejich života. Cílem výchovy k podnikavosti je podnikavý absolvent školy, který během školní docházky natrénoval a osvojil si dovednosti obecné, uplatnitelné průřezově napříč všemi obory a oblastmi života – sociální a komunikativní dovednosti, dovednosti řešit problémy, stanovit si cíle, přijímat roli a spolupracovat v týmu lidí, přehodnocovat zvolené postupy. Výchova k podnikavosti pěstuje povědomí o vlastních silných a slabých stránkách, posiluje vůli a odvahu zdravě riskovat, motivuje k sebedůvěře, případně i k sebezaměstnávání, inspiruje k touze motivovat ostatní a oceňovat jejich myšlenky aj., staví na etických zásadách, na odpovědnosti jedince za dopady vlastního jednání, dbá na předběžnou opatrnost, sociální ohleduplnost, spravedlnost a soucit, propojuje vzdělávání s praktickým životem, odstraňuje hranice mezi vzděláváním, prací a aktivním občanem.

3.3 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Za žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) považujeme žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními 1. až 5. stupně. Pro žáky se SVP využíváme podpůrná opatření podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory v oblasti metod výuky, organizace výuky a zařazení předmětů speciálně pedagogické péče.

Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (dále jen PLPP). Vypracování PLPP je zcela v kompetenci školy. PLPP představuje minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání. Slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka, u nichž je možné prostřednictvím drobných úprav dosáhnout zlepšení.

Plán pedagogické podpory (PLPP)

- Zahrnuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory, kterých chceme se žákem dosáhnout, a způsob vyhodnocování jeho naplňování.
- PLPP zpracovává výchovný poradce s třídním učitelem, a to ve spolupráci s konkrétními vyučujícími jednotlivých předmětů. Má písemnou podobu.
- Vypracovaný PLPP projedná třídní učitel a pracovníci Školního poradenského pracoviště se zákonným zástupcem žáka, který PLPP podepíše.
- PLPP je uložen u výchovného poradce.
- Po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření na základě PLPP škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. V případě, že poskytnutá podpůrná opatření nestačila, škola doporučí zákonnému zástupci žáka vyšetření v poradenském zařízení, od kterého obdrží škola Doporučení pro vzdělávání žáka, v němž bude uveden stupeň podpůrných opatření a doporučení pro práci se žákem.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení a informovaným souhlasem zákonného zástupce žáka.

Doporučení školského poradenského zařízení pro vzdělávání žáka se SVP

- Jeho konečná podoba je zpracována po vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení a po vzájemné komunikaci školského poradenského zařízení a školy, za kterou jedná pověřený pracovník.
- V konečné podobě přichází ze školského poradenského zařízení datovou schránkou do školy, kde je mu přiděleno číslo jednací.
- Doporučení projednají pracovníci Školního poradenského zařízení s třídním učitelem a zákonným zástupcem žáka. Zákonný zástupce podepíše informovaný souhlas, který obsahuje souhlas s poskytováním podpůrných opatření, informace o důsledcích vyplývajících z poskytování podpůrných opatření a informace o organizačních změnách, které mohou nastat v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření, který je součástí doporučení.
- Dokumentace je shromážděna u výchovného poradce.

Individuální vzdělávací plán (dále jen IVP)

- Pokud má žák v Doporučení pro vzdělávání doporučeno vypracování IVP, zákonný zástupce písemně souhlasí se vzděláváním dle IVP.
- Škola musí do 30 dnů od doručení Doporučení ke vzdělávání ze školského poradenského pracoviště IVP vypracovat, projednat se zákonným zástupcem, který IVP podepíše
- IVP zpracovává výchovný poradce s třídním učitelem, a to ve spolupráci s konkrétními vyučujícími jednotlivých předmětů. Má písemnou podobu.
- IVP obsahuje informace o úpravách obsahu vzdělávání, časovém a obsahovém rozvržení, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka. Je to otevřený dokument, který může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka, může být vypracován i pro kratší období, než je školní rok.
- Dle Doporučení školského poradenského zařízení lze žákům od 3. stupně podpůrných opatření v IVP provést úpravy vzdělávacích obsahů. Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy, nebo lze celý vzdělávací obsah nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru. V případě doporučení úpravy očekávaných výstupů stanovených v ŠVP ZV Jdeme společně, jdeme spolu se bude vycházet z doporučené minimální úrovně výstupů v platném RVP ZV s přihlédnutím ke speciálním vzdělávacím potřebám žáka a se snahou o dosažení jeho osobního maxima. Tato úroveň bude zapracována do IVP.
- S vypracováním IVP se seznámí všichni pedagogičtí pracovníci, kteří se podílejí na vzdělávání žáka.
- IVP je uložen u výchovného poradce.
- IVP je vyhodnocován 1x za rok, zákonný zástupce je s vyhodnocením seznámen. Za zhodnocení IVP je zodpovědný třídní učitel.

PLPP i IVP jsou nastaveny tak, aby umožňovaly rozvoj každého žáka ve prospěch jeho osobnostního maxima.

Podmínky školy pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- spolupráce s pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry, zdravotnickými zařízeními, případně dalšími subjekty
- úzká spolupráce s rodinou
- spolupráce pedagogických pracovníků se Školním poradenským pracovištěm
- kvalifikované personální zabezpečení, připravenost pedagogických pracovníků na výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- vytvoření vhodných podmínek pro výuku a její organizaci, vytvoření optimálního a podnětného pracovního prostředí
- specifické postupy, metody a formy, umožnění pravidelné relaxace žáků
- individuální práce se žákem, respektování zvláštností a možností žáků
- při výuce a hodnocení zohledňování stupně podpůrných opatření
- vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný
- umožnění používání vhodných kompenzačních, relaxačních a didaktických pomůcek
- vypracování individuálních vzdělávacích plánů, jejich dodržování a vyhodnocování
- v případě potřeby zajištění asistenta pedagoga
- výuka v předmětech speciálně pedagogické péče

Předmět speciálně pedagogické péče

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je v naší škole zařazen podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory předmět speciálně pedagogické péče. Výčet je otevřený a náplň předmětů bude vycházet z doporučení ŠPZ. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Předměty speciálně pedagogické péče jsou realizovány v disponibilních hodinách dle učebního plánu. Výuka probíhá jako individuální nebo skupinová s maximálním počtem čtyř žáků ve skupině. Předměty speciálně pedagogické péče nejsou klasifikovány.

3.4 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Za nadaného žáka je považován žák, který při adekvátní podpoře vykazuje vysokou úroveň v jedné či více oblastech. Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně v celém okruhu činností.

Zjišťování mimořádného nadání provádí školské poradenské zařízení a vzdělávání žáka probíhá dle doporučení ke vzdělávání, příp. dle individuálního vzdělávacího plánu. IVP obsahuje závěry doporučení školského poradenského zařízení, údaje o způsobu poskytování individuální péče, vzdělávací model mimořádně nadaného žáka a seznam doporučených pomůcek. Zpracovává ho výchovný poradce s třídním učitelem, a to ve spolupráci s konkrétními vyučujícími jednotlivých předmětů. Má písemnou podobu a je sestaven a projednán se zákonnými zástupci žáka nejpozději do 30 dnů od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je otevřený dokument a může být doplňován a upravován během školního roku, jednou za pololetí je prováděno jeho vyhodnocení. Poskytování vzdělávání podle IVP se uskutečňuje na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce v doporučení.

Naše škola se snaží rozvíjet a podporovat talent všech žáků. Výuka v hodinách je organizována tak, aby úroveň úkolů umožňovala rozvoj nadaným žákům. Základem práce s nadaným dítětem je důležitá dostupnost činnosti, v níž žák nadání projevuje nebo může projevit. Talentovaní žáci by měli mít možnost svůj talent projevit a kultivovat pod vedením našich učitelů v příslušných předmětech či při práci lektorů zajišťujících kroužky.

Nadaní žáci mohou rozvíjet svůj talent také v různých školních soutěžích, ze kterých mohou postoupit do dalších, mimoškolních kol.

K tomu, aby se nadaný žák vyvíjel zdravě, nebyl jednostranně zaměřen, dobře se rozvíjela jeho osobnost, jeho fyzický a psychický rozvoj, emocionalita, by měla přispět souhra všech, kteří se na výuce žáka podílejí. Nutná je i úzká spolupráce s rodinou a pedagogicko-psychologickým pracovištěm.

Mimořádně nadaní žáci mohou navštěvovat některé předměty ve vyšším ročníku nebo mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

3.5 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM

Žákům, jejichž mateřským jazykem není čeština, poskytujeme podporu cílenou ke zvládnutí vyučovacího jazyka tak, aby jejich účast na vzdělávání ve všech předmětech mohla být co nejefektivnější a aby mohl následně každý žák plně rozvinout své studijní schopnosti a potenciál. Rozsah, obsah a organizaci takového vzdělávání upravuje platná legislativa, přičemž škola vždy uplatňuje individualizovaný a diferenciovaný přístup, který v co největší míře podporuje a je zaměřen výhradně na žáka s odlišným mateřským jazykem (dále jen „OMJ“). Škola hned na začátku také nastavuje komunikaci se zákonnými zástupci žáka s OMJ a domlouvá se na způsobu a pravidlech vzájemné spolupráce tak, aby vyhovovala oběma stranám. V případě potřeby při komunikaci s rodiči žáků s OMJ škola zapojuje tlumočnický. Pedagogové si uvědomují potenciál jazykové a kulturní rozmanitosti svých žáků a cíleně aktivují jejich předchozí znalosti, zkušenosti i jazykovou výbavu. Škola realizuje řadu aktivit, které ve školním prostředí zviditelňují vícejazyčnost a multikulturalitu, abych tím více podpořila identitu a sebevědomí žáků s OMJ a usnadnila jejich adaptaci a integraci v novém prostředí. Současně pedagogové podporují třídní kolektiv, aby přijímal vícejazyčnost jako přirozený jev, který může vzdělávání obohatit.

3.6 POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB – ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACoviŠTĚ PAPERSEK

Poradenské služby na naší škole zajišťuje školní poradenské pracoviště (dále jen ŠPP), které se od školního roku 2019/2020 jmenuje Paprsek. A proč zrovna Paprsek? Protože jen díky paprsku se šíří světlo... a díky světlu se neztratíme, najdeme cestu a vidíme vše kolem sebe. Světlo nám může pomoci, světla se není třeba bát... a přesně takovým světlem chce naše pracoviště být.

Poradenské služby poskytované školou

- poradenství zákonným zástupcům žáka v oblasti výchovy, vzdělávání, stylů a strategií učení, postupech při neúspěchu žáka, prevence školní neúspěšnosti
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů
- poradenství v obtížných životních situacích žáků i jejich zákonným zástupcům v souvislosti s výukou
- poradenství při integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
- kariérové poradenství, vhodná volba dalšího vzdělávání
- podpora nadaných a mimořádně nadaných žáků
- podpora žáků s OMJ
- poskytování informací o službách dalších poradenských zařízení a spolupráce s nimi
- metodická podpora učitelům v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se SVP

ŠPP tvoří na naší škole výchovný poradce pro 1. a 2. stupeň, školní psycholog, speciální pedagog, metodik prevence a kariérový poradce. Činnost školního poradenského pracoviště vede pověřený pracovník, který také sestavuje plán práce ŠPP. Se školskými poradenskými zařízeními komunikují všichni pracovníci ŠPP.

Výchovný poradce pro 1. a 2. stupeň

- uchovávají dokumentaci spojenou se svou činností v ŠPP a doporučení ke vzdělávání žáků se SVP
- kontrolují školní matriku v souvislosti se zápisem podpůrných opatření jednotlivých žáků
- poskytují žákům a jejich zákonným zástupcům konzultační hodiny
- pomáhají s řešením konfliktů mezi žáky, podporují komunikaci mezi zákonnými zástupci, učiteli a žáky
- jsou v kontaktu s odděleními péče o dítě příslušných úřadů městských částí, pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálně pedagogickými centry, středisky výchovné péče, Policií ČR a dalšími organizacemi
- spolupracují se školním metodikem prevence, pomáhají vytvářet a realizovat preventivní program školy

Školní psycholog

- vykonává činnosti konzultační, poradenské, diagnostické, metodické a informační, pracuje se žáky, pedagogy i rodiči
- dokumentaci o svých činnostech vede v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů a etickým kodexem školního psychologa
- spolupracuje se specializovanými školskými a dalšími poradenskými zařízeními, dále se zařízeními a institucemi zdravotnickými a sociálními, s orgány státními i nestátními, s organizacemi péče o děti a mládež apod.
- úzce spolupracuje s třídními učiteli a ostatními pedagogickými pracovníky na klimatu školy a jednotlivých tříd
- pracuje s celým systémem školy (vedení, ped. sbor, třídní učitelé, žáci, rodiče žáků)
- podílí se na vytváření strategií a programů zaměřených na podporu rozvoje osobnosti žáků
- podílí se na vytváření a realizaci preventivních programů zaměřených na zneužívání návykových látek a negativní jevy v chování žáků
- podílí se na monitorování problémových projevů chování, pravidelně provádí analýzy a návrhy konkrétních opatření
- podílí se na zápisu do 1. tříd
- provádí komplexní diagnostiku orientovanou na zjišťování příčin poruch učení a chování
- zjišťuje individuální předpoklady pro uplatňování a rozvíjení schopností a nadání žáků
- podílí se na zajišťování kariérového poradenství a informovanosti rodičů a žáků týkající se přijímacího řízení na SŠ
- provádí edukační terapii
- provádí prevenci školní neúspěšnosti
- provádí krizovou intervenci a neodkladná psychologická vyšetření žáků
- provádí pedagogicko-psychologickou diagnostiku v souvislosti s profesní orientací žáků ve spolupráci s učiteli, kteří vyučují tematický okruh Svět práce
- odborně a metodicky pomáhá učitelům zavádět a aplikovat pedagogicko-psychologické poznatky do vzdělávacího procesu
- poskytuje konzultační pomoc rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu

Školní speciální pedagog

- koordinuje speciálně-pedagogické poradenství ve škole
- připravuje a ovlivňuje podmínky pro integraci dětí s přiznaným podpůrným opatřením ve spolupráci s dalšími odborníky
- dlouhodobě sleduje a pravidelně vyhodnocuje proces integrace
- provádí speciálně-pedagogické diagnostické činnosti
- pomáhá vytvářet a koordinovat vznik PLPP a IVP pro žáky se SVP
- realizuje speciálně pedagogické vzdělávací činnosti a poskytuje reedukační péči žákům se SVP
- navrhuje a pomáhá realizovat opatření, která směřují ke zkvalitnění vzdělávací práce školy v oblasti speciální pedagogiky
- poskytuje pedagogickým pracovníkům školy metodickou pomoc a odborné informace z oblasti speciální pedagogiky, pomáhá při jejich aplikaci

- spolupracuje se speciálně pedagogickým centrem a dalšími specializovanými pracovišti
- poskytuje poradenskou a konzultační pomoc rodičům žáků nebo jejich zákonným zástupcům

Metodik prevence

- spolupracuje se všemi členy ŠPP
- spolupracuje s třídními učiteli
- vytváří Minimální preventivní program a Krizový plán školy
- zajišťuje program prevence zneužívání návykových látek a negativních jevů ve škole
- sleduje aktuální situaci na škole a inovuje strategie přístupu k prevenci
- poskytuje odborné vedení a metodickou pomoc pedagogickým pracovníkům školy při realizaci preventivního programu školy a při provádění jednotlivých preventivních aktivit
- koordinuje poskytování preventivních a vzdělávacích akcí pro žáky na dané škole
- spolupracuje s institucemi, které zajišťují odbornou pomoc v problematice prevence a zneužívání návykových látek
- zajišťuje informovanost žáků, rodičů nebo jejich zákonných zástupců o činnosti institucí, které poskytují pomoc dětem, které mají problémy se závislostmi nebo jinými negativními jevy v jejich vývoji
- spolupracuje se středisky výchovné péče, s krizovými centry a dalšími institucemi, které poskytují primární, sekundární i terciální péči ve státních i nestátních zařízeních
- ve spolupráci s dalšími odborníky poskytuje konzultační a poradenskou pomoc rodičům
- podílí se na akcích pořádaných školou v oblasti volnočasových aktivit

Kariérní poradce

- zajišťuje kariérní poradenství a pomoc žákům a jejich zákonným zástupcům při rozhodování o další profesní dráze
- provádí individuální šetření ve spolupráci s třídním učitelem
- předává žákům, zákonným zástupcům i třídním učitelům daných ročníků informace o studijních možnostech
- zajišťuje skupinové návštěvy na informačním poradenském středisku úřadu práce
- zprostředkovává besedy se zástupci středních škol, předává brožury, letáky
- pořádá pro žáky a zákonné zástupce informační schůzky

Zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Všichni pracovníci ŠPP komunikují s institucemi, které jsou nějak zapojeny nebo mají vliv na vzdělávání a výchovu žáků, dle potřeby pomáhají v komunikaci s těmito subjekty i dalším pedagogickým pracovníkům.

3.6 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

V etapě základního vzdělávání jsou povinně vymezena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

3.4.1 Osobnostní a sociální výchova

Hlavním cílem osobnostní a sociální výchovy (OSV) je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Specifikem Osobnostní a sociální výchovy je to, že se učivem stává sám žák, konkrétní žákovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat

každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Přínos průřezového tématu

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny
- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

- **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Realizace průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením** zaměřena především:

- na utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým
- na rozvoj zvládnání vlastního chování
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- na uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci
- na uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování

Výuka uvedeného průřezového tématu bude napomáhat primární prevenci rizikového chování a zkvalitnění mezilidské komunikace. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

3.4.2 Výchova demokratického občana

Výchova demokratického občana (VDO) má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, s ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Přínos průřezového tématu

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení
- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším

- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti.

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciací, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protívaha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Realizace průřezového tématu Výchova demokratického občana bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření:

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti
- úcty k zákonu
- úcty k hodnotám, jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování

Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku, schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovednosti asertivního jednání i schopnosti kompromisu. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

3.4.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS) prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Přínos průřezového tématu

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy, prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a na dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv
- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

- **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

Realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na překonávání stereotypů a předsudků
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám
- na osvojování vzorců evropského občana
- na podporu smyslu pro zodpovědnost

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

3.4.4 Multikulturní výchova

Multikulturní výchova (MKV) zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci. Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Propojení Multikulturní výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení.

Přínos průřezového tématu

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.
- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

- **Kulturní diference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

Realizace průřezového tématu Multikulturní výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoliv jako zdroje konfliktu
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Multikulturní výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

3.4.5 Environmentální výchova

Environmentální výchova (EV) vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků. Propojení Environmentální výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí. To umožňuje jednak hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů, jednak zvyšovat zájem žáků, aby modelovali a prezentovali varianty jejich řešení, komunikovali o nich, a vyhodnocovat jejich možné dopady na úrovni lokální a globální.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa

- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje, a to žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě, k přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

Realizace průřezového tématu Environmentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Environmentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

3.4.6 Mediální výchova

Mediální výchova (MDV) má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučení, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času. Propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace, bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřeby rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací a vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení.

Přínos průřezového tématu

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění

- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy receptivních činností

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- **Stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), ezabavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- **Vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností

- **Tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- **Práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Realizace průřezového tématu Mediální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času

- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě v regionu
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména menšinách) i jednotlivci
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Začlenění průřezových témat je shrnuto v tabulce, formy práce realizace průřezových témat jsou možné takto:

- integrace průřezových témat do předmětu
- plnění formou projektu
- výstup v samostatném předmětu

3.4.7 Začlenění průřezových témat

PRŮŘEZOVÉ TÉMA	OZNAČENÍ	1. STUPEŇ	2. STUPEŇ	
1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA				
A) osobnostní rozvoj			VÝSTUP V SAMOSTATNÉM PŘEDMĚTU	
a) rozvoj schopností poznávání	OSV OR 1	M 1.–5. roč.		
b) sebepoznání a sebepojetí	OSV OR 2	ČJ 5. roč.		
c) seberegulace a sebeorganizace	OSV OR 3	ČJ 5. roč.		
d) psychohygienu	OSV OR 4	ČJ 3. roč.		
e) kreativita	OSV OR 5	VV 4. roč.		
B) sociální rozvoj				
a) poznávání lidí	OSV SR 1	PRV 3. roč.		
b) mezilidské vztahy	OSV SR 2	ČJ 2. roč.		
c) komunikace	OSV SR 3	ČJ 4. roč.		
d) kooperace a kompetice	OSV SR 4	TV 4. roč.		
C) morální rozvoj				
a) řešení problémů a rozhodovací dovednosti	OSV MR 1	ČJ 5. roč.		
b) hodnoty, postoje, praktická etika	OSV MR 2	ČJ 5. roč.		
2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA				
A) občanská společnost a škola	VDO 1	PROJEKT 3. roč. PRV, ČJ	PROJEKT 9. roč. D, OV, VV	Vko 8. roč.
B) občan, občanská společnost a stát	VDO 2			
C) formy participace občanů v politickém životě	VDO 3			
D) principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	VDO 4			
3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH				
A) Evropa a svět nás zajímá	EGS 1	PROJEKT 5. roč. VL, ČJ	PROJEKT 8. roč. Z, ČJ, HV, VV	---
B) objevujeme Evropu a svět	EGS 2			---
C) jsme Evropané	EGS 3			Vko 9. roč.
4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA				
A) kulturní diference	MKV 1	PROJEKT 4. roč. AJ, VV	PROJEKT 7. roč. CJ, HV, VV	OSV 6. roč.
B) lidské vztahy	MKV 2			
C) etnický původ	MKV 3			
D) multikulturalita	MKV 4			
E) princip solidárního smíru a solidarity	MKV 5			
5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA				
A) ekosystémy	ENV 1	PROJEKT 1. + 2. roč. PRV, ČJ, VV, PČ	PROJEKT 6. roč. PŘ, VVZ, PČ, VV	
B) základní podmínky života	ENV 2			
C) lidské aktivity a problémy životního prostředí	ENV 3			
D) vztah člověka k prostředí	ENV 4			
6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA				
A) kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	MED 1	PROJEKT 5. roč. ČJ, VV, INF	VÝSTUP V SAMOSTATNÉM PŘEDMĚTU	
B) interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	MED 2			
C) stavba mediálních sdělení	MED 3			
D) vnímání autora mediálních sdělení	MED 4			
E) fungování a vliv médií ve společnosti	MED 5			
F) tvorba mediálního sdělení	MED 6			
G) práce v realizačním týmu	MED 7			

4. UČEBNÍ PLÁN

4.1 UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ

UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ									
VZDĚLÁVACÍ OBLAST	VZDĚLÁVACÍ OBOR	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT	ROČNÍK					CELKEM HODIN	DISPONIBILNÍ HODINY
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	7+1	7+1	7+1	6+1	6+1	38	5
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0+1	0+2	3	3	3	12	3
Matematika a její aplikace		Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	24	4
Informační a komunikační technologie		Informatika	-	-	-	1	1	2	-
Člověk a jeho svět		Prvouka	2	2	1+2	-	-	7	2
		Přírodověda	-	-	-	1	2	3	-
		Vlastivěda	-	-	-	2	1+1	4	1
Umění a kultura		Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	-
		Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	-
Člověk a zdraví		Tělesná výchova	2+1	2	2	2	2	11	1
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	-
Počet hodin celkem týdně			21	22	24	25	26	118	16

4.2 UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ

UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ								
VZDĚLÁVACÍ OBLAST	VZDĚLÁVACÍ OBOR	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT	ROČNÍK				CELKEM HODIN	DISPONIBILNÍ HODINY
			6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	4	4	3+1	4+1	17	2
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	-
	Další cizí jazyk	Německý jazyk/ Ruský jazyk/ Francouzský jazyk	-	2	2	2	6	-
Matematika a její aplikace		Matematika	4	4	3+1	4+1	17	2
Informatika		Informatika	1	1	1	1	4	-
Člověk a příroda	Přírodopis		2	2	1+1	1	7	1
	Zeměpis		2	2	1+1	1	7	1
	Fyzika		2	2	1	1+1	7	1
	Chemie		-	-	1+1	1+1	4	2
Člověk a společnost	Dějepis		2	2	2	1+1	8	1
	Výchova k občanství		1	-	1	1	3	-
	Finanční gramotnost		-	-	0+1	-	1	1
Umění a kultura	Hudební výchova		1	1	1	1	4	-
	Výtvarná výchova		2	1+1	1	1	6	1
Člověk a zdraví	Tělesná výchova		3	2	2	2	9	-
	Výchova ke zdraví		1	-	-	-	1	-
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	-	3	-
Ostatní předměty	Povinně volitelné předměty		-	0+2	0+2	-	4	4
	Osobnostní a sociální výchova		0+1	-	-	-	1	1
	Mediální výchova		-	-	-	0+1	1	1
Počet hodin celkem týdně			30	30	32	30	122	18

Poznámky k učebnímu plánu

- Učební plán je seznam předmětů povinných, povinně volitelných, ostatních předmětů, příp. tzv. doplňujících vzdělávacích oborů.
- V plánu je stanovena hodinová dotace jednotlivých vyučovacích předmětů – jsou využívány buď minimální časové dotace dané RVP ZV, popř. je jejich počet navýšen z tzv. disponibilních hodin.
- Na 1. stupni je realizován plavecký výcvik v rozsahu 40 hodin.
- Na 1. stupni je dle zájmu žáků vyučován nepovinný předmět náboženství.
- Cizí jazyk – anglický jazyk – je vyučován od 1. ročníku.
- Další cizí jazyk – německý jazyk/ruský/francouzský jazyk – si žáci volí na konci 6. ročníku, daný zvolený další cizí jazyk je vyučován v 7., 8. a 9. ročníku v celkovém rozsahu 6 hodin.
- Informatika je vyučována konzistentně od 4. do 9. ročníku s časovou dotací 1 hodiny týdně, z důvodu efektivity výuky může být také vyučována ve 2hodinových blocích 1x za 14 dní.
- Pro školní rok 2022/2023 je předmět informatika od 5. do 9. třídy vyučován dle přílohy „PŘECHODNÉ OBDOBÍ PRO PŘEDMĚT INFORMATIKA PRO ŠK. ROK 2022/2023“, která stanovuje školní výstupy pro tento daný školní rok tak, aby byly naplněny výstupy dané RVP ZV 2021.
- Povinně volitelné předměty konverzace v anglickém jazyce, sportovní hry a přírodovědná praktika jsou na 2. stupni vyučovány v 7. a 8. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Žáci si na konci 6. ročníku z nabídky povinně volitelných předmětů vybírají jeden. Tento předmět je pak pro žáky povinný a po oba ročníky neměnný. Na zařazení povinně volitelných předmětů je využívána disponibilní časová dotace.
- Počet povinně volitelných předmětů a skupin se mění v každém školním roce. V povinně volitelných předmětech se setkávají žáci z různých tříd stejného ročníku, příp. i meziročníkově. Nabídka povinně volitelných předmětů je aktualizována podle zájmů žáků a provozních podmínek školy. Povinně volitelné předměty mohou být z důvodu efektivity výuky vyučovány ve 2hodinových blocích 1x za 14 dní.
- Dopravní výchova je realizována formou výstupů v jednotlivých předmětech, příp. je realizována ve spolupráci s BESIPem jako ucelený program, na 1. stupni může být program ukončen získáním průkazu „Mladého cyklisty“.
- Branná výchova je realizována formou výstupů v jednotlivých předmětech.

5. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura**, **Cizí jazyk** a **Další cizí jazyk**. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu, k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V **Jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat

k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V **Komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V **Literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepcce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

ČESKÝ JAZYK

Ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura vychází vyučovací předmět český jazyk, který je vyučován od 1. do 9. ročníku, a to na 1. stupni s časovou dotací v 1. období osmi hodin týdně, ve 2. období sedmi hodin týdně, na 2. stupni je pak dotován od 6. do 8. ročníku čtyřmi hodinami týdně a v 9. ročníku pěti hodinami týdně. Výuka probíhá zpravidla v kmenových třídách, příp. v učebně informatiky. Součástí vyučování jsou jak návštěvy kulturních a společenských akcí, návštěvy divadelních a filmových představení, muzeí, galerií, tak i práce s odbornou literaturou a využívání všech dostupných moderních pomůcek a technologií.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa
- rozvíjíme dovednosti potřebné k osvojení učiva
- rozvíjíme a upevňujeme jazykové dovednosti a vedeme k pochopení základních mluvnických pravidel a jejich zařazení do systému jazyka
- vedeme ke čtení s porozuměním a k orientaci v textu
- vedeme k efektivnímu získávání poznatků z odborné literatury (např. jazykové příručky) a k práci s populárně naučnou literaturou (např. encyklopedie)
- podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby a vlastní literární práce
- vedeme k přípravě samostatných mluvených i písemných projevů
- vedeme k samostatnému získávání informací z různých zdrojů a ke zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- připravujeme na účast v literárních soutěžích a podporujeme účast na vhodných kulturních akcích
- motivujeme k pochopení jazyka jako důležitého nástroje pro celoživotní vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vedeme ke kritickému myšlení a práci s chybou
- vedeme ke zdokonalování svých rozhodovacích schopností při řešení problémových úloh jazykového typu a ke zdokonalování schopnosti volit správné jazykové prostředky pro vlastní interpretaci a následné plnění zadaných úkolů
- vedeme k využívání co nejširšího množství zdrojů, jejich kritickému vyhodnocování a zpracování
- motivujeme ke spolupráci při tvorbě projektů, besídek, soutěží apod.
- učíme srovnávat mluvnická pravidla mateřského a cizího jazyka

Kompetence komunikativní

- vedeme k vhodnému využívání spisovných jazykových prostředků (prostřednictvím slohového učiva i úkolů jazykových), ke kultivovanému a výstižnému vyjadřování v ústním i písemném projevu
- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vedeme k zapojování do diskuze, k obhajobě vlastních názorů, k výstižné argumentaci i prezentaci

- vedeme k vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb, prožitků a ke sdělování názorů

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke spolupráci ve skupinkách, vzájemné pomoci i k respektování názorů druhých
- vytváříme příležitosti, které vedou ke vzájemné komunikaci a spolupráci mezi žáky
- vedeme k sebehodnocení, k hodnocení vlastní práce
- klademe důraz na respektování práce a úspěchu druhých

Kompetence občanské

- vedeme k dodržování základních principů a společenských norem chování (slušné chování, solidarita, tolerance, úcta k starším lidem, pomoc slabším) a k respektování přesvědčení a názoru jiných
- motivujeme k zájmu o kulturní dědictví, historii a tradice
- organizujeme návštěvy knihoven a kulturních akcí – divadelních představení, výstav, návštěv galerií, muzeí apod.

Kompetence pracovní

- vedeme k organizování a plánování učení a k dodržování hygieny práce
- vytváříme příležitosti k využívání znalostí v praxi
- požadujeme dodržování dohodnutých pravidel i smluvených termínů

Kompetence digitální

- podporujeme žáky v získávání dovedností a návyků spojených s užíváním digitálních technologií
- vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi
- motivujeme k vyhledávání informačních zdrojů a posuzování jejich důvěryhodnosti
- vedeme k práci s online slovníky a jazykovými příručkami, pracujeme s vybranými internetovými aplikacemi
- zařazujeme práci s texty z různých digitálních zdrojů
- využíváme technické vybavení, které má škola k dispozici
- rozvíjíme dovednosti související s vyhledáváním informací na internetu a z jiných digitálních zdrojů

1. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-3-2-01	rozdílňuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	rozdílňuje písmena (hlásky), spojuje písmena do slabik, slabiky do slov, slova do jednoduchých vět, ve větě spočítá slova, ve slovech spočítá slabiky a hlásky, dělí slovo na slabiky a hlásky, rozlišuje krátké a dlouhé samohlásky a slabiky	syntéza a analýza hlásek a slabik, slabiky otevřené a zavřené
ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	poznává, čím věta začíná a končí a seznamuje se s pravidly psaní vlastních jmen	velké písmeno na začátku věty, znaménka na konci věty, opis, přepis, diktát písmen, slabik, slov a jednoduchých vět, kontrola psaného textu
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			

ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	texty přiměřeného rozsahu a náročnosti čte plynule, hlasitě, s porozuměním a správnou intonací	sluchová a hlasová příprava na čtení, poznávání tvarů malé, velké, tiskací a psací abecedy, číslic, čtení písmen, slabik, slov a vět
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	používá spisovnou výslovnost přiměřenou svému věku, tvoří smysluplné věty	krátký souvislý projev, tvoření otázek a odpovědí
ČJL-3-1-05	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	mluví přiměřeně hlasitě, zřetelně, správně dýchá, volí vhodné tempo řeči	sdělení prožitku, prosba, poděkování, omluva
ČJL-3-1-06	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	vyjadřuje se jednoduše, souvisle a jasně, volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	krátký souvislý projev, vyprávění pohádky nebo její části
ČJL-3-1-08	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	snaží se dodržovat základní hygienické návyky při psaní, mít dostatečně uvolněnou ruku, držet správně psací potřeby	příprava na psaní, uvolňovací cviky, správné sezení a držení těla, správný úchop psacího náčiní, hygiena zraku
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	osvojuje si grafickou podobu písmen a číslic, dodržuje správný sklon a velikost, rozlišuje psací a tiskací písmo	psaní malých a velkých písmen psací abecedy, hůlkové písmo, spojování písmen do slabik a slov
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-3-3-01	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	čte a přednáší z paměti literární texty přiměřené věku, naučí se a odrecituje básničku	reprodukce textu, pohádka, hádanka, básnička, říkadlo
ČJL-3-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	rozlišuje prózu od poezie	kniha, čtenář, rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, povídka

2. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-3-2-01	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	zvládá rozlišit zvukovou a grafickou podobu slova, umí rozdělit větu na slova, slova na slabiky a hlásky, uvědomuje si důležitost pořádku slov ve větě a posloupnost vět v textu, při psaní dělí slova na konci řádku a píše jednoduchý diktát, vyjmenovává krátké a dlouhé samohlásky, dvojhásky a tvrdé, měkké a obojetné souhlásky, vyjmenovává českou abecedu a zkouší podle ní seřadit slova	věta, slovo, slabika, písmeno, hláska, pořádek slov ve větě, dělení slov na konci řádku, samohlásky krátké a dlouhé, dvojhásky, souhlásky tvrdé, měkké a obojetné, abeceda, řazení slov podle abecedy
ČJL-3-2-02	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	uvědoměle si rozšiřuje slovní zásobu, tvoří slova opačného, stejného nebo podobného významu a slova významem nadřazená, souřadná a podřazená	synonyma, antonyma, nadřazená, podřazená a souřadná slova

ČJL-3-2-04	rozdlišuje slovní druhy v základním tvaru	seznamuje se s některými slovními druhy	slovní druhy – podstatná jména, slovesa, předložky a spojky
ČJL-3-2-05	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	snaží se mluvit gramaticky správně, rozvíjí svou slovní zásobu	rozvoj slovní zásoby
ČJL-3-2-06	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	používá vhodné spojky při tvoření jednoduchých souvětí	věta jednoduchá, souvětí v mluveném projevu
ČJL-3-2-07	rozdlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	poznává jednotlivé druhy vět, píše za nimi odpovídající znaménko, při čtení používá správnou intonaci	druhy vět - oznamovací, tázací, přací a rozkazovací, správná intonace a pravopis
ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	používá pravidla psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách v českých slovech, zvládne psaní a výslovnost skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, seznámí se a používá pravidla pro psaní ů/ů v jednoduchých českých slovech, seznamuje se se slovy příbuznými, rozlišuje párové souhlásky a používá pravidla pro zdůvodnění psaní uvnitř a na konci jednoduchých slov	pravidla pravopisu i/y po tvrdých a měkkých souhláskách v českých slovech, pravopis slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, pravopis slov s ů/ů, slova příbuzná, párové souhlásky b/p, d/t, d'/t', v/f, z/s, ž/š, h/ch
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte nahlas i potichu jednodušší texty, zkouší se orientovat v textu a přečtený text vyprávět	čtení těžších víceslabičných slov, prohlubování správné techniky čtení
ČJL-3-1-02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	snaží se porozumět pokynům a informacím odpovídajícím jeho věku	čtení, naslouchání a komunikace jako zdroj informací
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	při rozhovoru naslouchá, zkouší se soustředit a reagovat na otázky, je zdvořilý	základní techniky mluveného projevu - dýchání, výslovnost, hlasitost, rychlost, mimika, gestikulace
ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	v krátkých projevech volí vhodné jazykové prostředky	vyprávění zážitků, pozdravení, poděkování, vyřízení vzkazu
ČJL-3-1-08	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	upevňuje si základní hygienické návyky při psaní	přehlednost, úhlednost, čistota a čitelnost písemného projevu
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	procvičuje správné tvary písmen a číslic, hůlkové písmo, spojuje písmena i slabiky, písemný projev po sobě kontroluje	psaní slov a vět
ČJL-3-1-10	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	zvládá opis, přepis, diktát slov a vět	opis, přepis, diktát slov a vět, kontrola písemného projevu, detekce chyb
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-3-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	zážitkové čtení a naslouchání
ČJL-3-3-03	rozdlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	osvojuje si nové literární pojmy a výrazy	spisovatel, básník, ilustrátor, rým, verš, přirovnání
ČJL-3-3-04	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	s literárním textem pracuje podle pokynů učitele nebo samostatně	přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod

3. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-3-2-01	rolišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	umí rozlišit a členit slova na hlásky a písmena, rozpozná dlouhé a krátké samohlásky a správně je píše	abeceda, dělení hlásek, jejich správné vyslovování a psaní
ČJL-3-2-02	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	rozezná slova souznačná, nadřazená, podřazená a opačného významu, rozšiřuje si slovní zásobu a užívá slova v mluveném i psaném projevu včetně slov příbuzných	slova souznačná, nadřazená, podřazená, slova příbuzná a slova podobného a opačného významu
ČJL-3-2-03	porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	třídí slova podle zobecněného významu, pozná a užívá gramaticky správné tvary slov	třídění slova podle zobecněného významu
ČJL-3-2-04	rolišuje slovní druhy v základním tvaru	určuje slovní druhy	slovní druhy, slovní zásoba
ČJL-3-2-05	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	rozezná spisovná a nespisovná slova, používá správné gramatické tvary slov, poznává mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves	tvary podstatných, přídavných jmen, sloves, mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves
ČJL-3-2-06	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	rozpozná větu jednoduchou a souvětí, tvoří jednoduchá souvětí	skladba, spojovací výrazy
ČJL-3-2-07	rolišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	píše a rolišuje správně věty podle druhu, v mluveném projevu umí použít vhodné jazykové a zvukové prostředky	druhy vět
ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	učí se pravidla psaní i/y po obojetných souhláskách uprostřed slov, píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, slabiky s ě a velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech	vyjmenovaná slova a často užívaná slova příbuzná, slova se slabikami obsahujícími ě, vlastní jména osob, zvířat a věcí
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte v přiměřeném tempu, plynule, dodržuje intonaci, přízvuk, vhodné frázuje	četba uměleckých a naučných textů
ČJL-3-1-02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	orientuje se v textu, rozpozná základní informace a umí je zaznamenat	četba jako zdroj informací
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	zvládá jednoduchý dialog a komunikační pravidla	oslovení, ukončení dialogu, střídání rolí posluchače a mluvčího, zdvořilost, mimojazykové prostředky řeči, telefonický rozhovor, omluva, vzkaz
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	uvědomuje si správnou výslovnost, opravuje výslovnost nesprávnou	artiklace, mluvený projev, naslouchání

ČJL-3-1-05	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	ovládá správné dýchání a tempo řeči při mluveném projevu	komunikační žánry – oslovení, prosba, omluva, dialog, sdělení, vzkaz
ČJL-3-1-06	volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních a mimoškolních situacích	rozezná a užívá vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči	základní komunikační prostředky a pravidla
ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	vypravuje krátký mluvený projev v logickém sledu, popisuje jednoduchý předmět nebo děj, tvoří základní osnovu	krátký referát, popis a vypravování v písemné i ústní formě
ČJL-3-1-08	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	umí správně sedět a držet psací nástroj, dodržuje hygienu zraku	dodržování základních návyků při psaní
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	ovládá psaní správných tvarů písmen a číslic a kontrolu vlastního písemného projevu	technika psaní
ČJL-3-1-10	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	umí napsat věcně i formálně správně jednoduché sdělení	vzkaz, omluvenka, pozvánka, pozdrav, blahopřání, adresa
ČJL-3-1-11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	pozná a chápe posloupnost děje, reprodukuje jednoduchý příběh	vypravování, popis, dopis, ilustrace
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-3-3-01	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	ovládá správnou techniku čtení a přednes	literární text, zážitkové čtení
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	odlišuje prózu a poezii, způsob vyjadřování, pozná pohádku, povídku a báseň	próza - pohádka, příběh, povídka, spisovatel, poezie - verš, rým, přednes, básník

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-5-2-01	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	rozeznává významy slov	synonyma, homonyma, antonyma, slova nadřazená, podřazená a souřadná, slova citově zabarvená
ČJL-5-2-02	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	pozná kořen slova, předponu, příponu a koncovku	stavba slova, slova příbuzná
ČJL-5-2-03	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	zdokonaluje se v třídění slov podle druhu, určí slovní druhy ohebné a neohebné, používá gramaticky správné tvary slov	slovní druhy, skloňování podstatných jmen, časování sloves, mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves
ČJL-5-2-04	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	rozliší správně slova spisovná a nespisovná i jejich tvary	umělecký text, mluvený i písemný projev, skloňování, časování
ČJL-5-2-05	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	vyhledá základní větné členy, nevyjádřený a všeobecný podmět ve větě	podmět vyjádřený, nevyjádřený a všeobecný, přísudek
ČJL-5-2-06	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	rozpozná větu jednoduchou a souvětí, umí napsat vzorec souvětí	stavba věty
ČJL-5-2-07	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	umí používat vhodné spojovací výrazy v souvětích a nahrazovat je jinými	spojovací výrazy v souvětí – spojky, příslovce, vztážná zájmena, skladba

ČJL-5-2-08	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	zná vyjmenovaná slova, pozná slova příbuzná, skloňuje podstatná jména podle vzorů a učí se pravidla psaní i/y v koncovkách podstatných jmen	vyjmenovaná slova, slova příbuzná, skloňování podstatných jmen, časování sloves
ČJL-5-2-09	zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	zlepšuje se v aplikování pravidel syntaktického pravopisu	shoda přísudku s podmětem, podmět všeobecný a nevyjádřený
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-5-1-01	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte plynule se správnou intonací a přízvukem, porozumí textu	beletrie, věcné texty
ČJL-5-1-02	rozdělí podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	orientuje se v textu, vyhledá důležité informace a klíčová slova	slohové útvary, naučné texty, osnova, poznámky
ČJL-5-1-03	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	pozná orientační prvky a návaznost v textu	oznámení, pozvánka, popis, vypravování
ČJL-5-1-04	reprodukuje obsah přiměřeně složitějšího sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	umí reprodukovat delší text či sdělení	vypravování, popis, osnova, poznámky
ČJL-5-1-05	vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	zná a umí aplikovat základní komunikační pravidla dialogu	telefonický rozhovor, vzkaz, dialog, dramatizace
ČJL-5-1-06	rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	určí podstatné prvky manipulativní komunikace	reklamní sdělení – text, obraz
ČJL-5-1-07	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	ovládá základy techniky mluveného projevu	vypravování, dialog, popis, reprodukce
ČJL-5-1-08	rozdělí spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá podle komunikační situace	odlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a správně ji aplikuje	vypravování, dialog, popis, reprodukce
ČJL-5-1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	zvládá napsat jednoduchý komunikační žánr	adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, pozvánka, dopis
ČJL-5-1-10	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	umí sestavit osnovu příběhu a vytvořit krátký mluvený nebo písemný projev	vypravování, popis
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-5-3-01	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	učí se vyjádřit dojmy z četby, jednoduše zhodnotí postavy a dílo	četba a poslech literárního textu, volná reprodukce
ČJL-5-3-02	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	zvládá jednodušší reprodukci literárního díla, napíše krátkou povídku, pohádku či báseň	reprodukce literárního díla, přednes, povídka, báseň, pohádka
ČJL-5-3-03	rozdělí různé typy uměleckých a neuměleckých textů	rozlišuje poezii, prózu, literaturu naučnou	ukázky a četba uměleckých a neuměleckých textů
ČJL-5-3-04	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	seznamuje se se základními literárními pojmy	báseň, bajka, povídka, pohádka, přirovnání, pranostika, říkanka, rým, spisovatel, básník, divadelní představení, herec, režisér

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			

ČJL-5-2-01	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	rozdělují slova podle významu, užívá je v psaném i mluveném projevu, rozšiřuje si slovní zásobu	synonyma, homonyma, antonyma, slova nadřazená, podřazená a souřadná, slova citově zabarvená
ČJL-5-2-02	rozdělují ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	určí ve slově správně kořen, předponu, příponu a koncovku, učí se pravopis psaní předpon a některých přípon a psaní koncovek	stavba slova, pravopis – předpony, koncovky podstatných a přídavných jmen
ČJL-5-2-03	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	rozdělují správně slova podle slovních druhů, zdokonaluje se ve skloňování podstatných jmen a časování sloves, učí se skloňovat přídavná jména, některá zájmena osobní a číslovky	slovní druhy, skloňování podstatných a přídavných jmen, zájmen osobních a číslovek, časování sloves
ČJL-5-2-04	rozdělují slova spisovná a jejich nespisovné tvary	rozdělí správně slova spisovná a nespisovná i jejich tvary, aplikuje spisovná slova ve vlastním projevu	rozbor textu, vlastní mluvený a písemný projev
ČJL-5-2-05	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	vyhledá a správně graficky označí základní větné členy včetně nevyjádřeného podmětu, seznamuje se s druhy přísudku	stavba vět, základní větné členy
ČJL-5-2-06	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	určí a vytvoří větu jednoduchou a souvětí	stavba souvětí, vzorec souvětí
ČJL-5-2-07	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	zdokonaluje se ve výběru spojovacích výrazů v souvětích	spojovací výrazy v souvětí – spojky, příslovce, vztažná zájmena, stavba věty
ČJL-5-2-08	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	píše správně i/y ve vyjmenovaných slovech, slovech příbuzných, v koncovkách podstatných jmen a učí se pravopis přídavných jmen, zájmen a číslovek	vyjmenovaná slova a slova příbuzná, skloňování ohebných slovních druhů
ČJL-5-2-09	zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	správně aplikuje pravidla syntaktického pravopisu	shoda přísudku s podmětem, podmět všeobecný, nevyjádřený a několikanásobný
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-5-1-01	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte plynule náročnější a delší texty	praktické a věcné čtení
ČJL-5-1-02	rozdělují podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	umí dobře rozpoznat podstatné a vedlejší informace v textu	věcné čtení, poznámky k textu, výpis a shrnutí základních informací
ČJL-5-1-03	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	rozpozná a posoudí úplné a neúplné sdělení	věcné naslouchání
ČJL-5-1-04	reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	umí správně reprodukovat složitější sdělení a podstatná fakta	zápis, poznámky, osnova
ČJL-5-1-05	vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	ovládá základní komunikační pravidla	dialog, vzkaz, zpráva
ČJL-5-1-06	rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	pozná manipulativní komunikaci v reklamě, chápe principy manipulace	reklama – text, obraz, video
ČJL-5-1-07	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	ovládá techniku mluveného projevu	komunikační žánry – oslovení, omluva, zpráva, oznámení, vzkaz, vypravování, dialog

ČJL-5-1-08	rozdlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá podle komunikační situace	rozliší správně spisovnou a nespisovnou výslovnost, správně artikuluje	mluvený projev – promluva, sdělení, dialog
ČJL-5-1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	umí napsat jednoduché komunikační žánry	vypravování, popis, zpráva, oznámení, referát, krátká úvaha, inzerát, dopis, pozvánka
ČJL-5-1-10	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	umí sestavit osnovu vypravování s dodržением časové posloupnosti a vytvoří podle ní písemný nebo mluvený projev	vypravování, popis pracovního postupu
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-5-3-01	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	umí srozumitelně vyjádřit a zaznamenat své dojmy z četby	čtení uměleckých textů, předčítání, recitace
ČJL-5-3-02	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	zvládá podrobnější a obsahově správnou reprodukci textu, dokáže vytvořit delší literární text	volná reprodukce v mluvené i písemné formě, přednes básně, dramatizace textu
ČJL-5-3-03	rozdlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	rozpozná poezii, prózu, drama a neumělecké texty	ukázky poezie a prózy pro děti a mládež, příklady dramatu, jednoduchý rozbor ukázek
ČJL-5-3-04	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	orientuje se v základních literárních pojmech, zvládá jednoduchý rozbor literárního textu	poezie – verš, rým próza – povídka, pověst, bajka, pohádka, přirovnání, pranostika drama autor – spisovatel, básník, dramatik, dramaturg, režisér

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	používá důrazů ve čteném i mluveném slově, dodržuje přízvuk a přiměřené tempo, spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	zvuková podoba jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování), přímá řeč
ČJL-9-2-02	rozdlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	porovnává slova příbuzná, vhodně je používá v samostatných projevech, rozlišuje způsoby tvoření slov a způsoby obohacování slovní zásoby, vyhledává příklady v textu	nauka o slově, stavba slova
ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	samostatně pracuje se slovníky a jazykovými příručkami	jazykové příručky
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	poznává slovní druhy a učí se vytvářet spisovné tvary slov pro danou komunikační situaci	tvorosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
ČJL-9-2-06	rozdlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	rozdlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně užívá spojovací výrazy při tvoření souvětí, určuje ve větách základní větné členy	skladba – stavba věty

ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	učí se aplikovat pravopis v písemném projevu	pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický
ČJL-9-2-08	rozdílí spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	snaží se používat spisovný jazyk v mluveném i psaném projevu	obecné poučení o jazyce – čeština jako jazyk národní a mateřský, rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky)
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	vyhledává klíčová slova a hlavní myšlenky textu, sestavuje otázky a stručné poznámky, učí se napsat výpisky nebo výtah z krátkého textu, s oporou o text zkouší připravit a přečíst referát, čte pozorně a přiměřeně rychle	čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), výpisky
ČJL-9-1-02	rozdílí subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	učí se rozeznat subjektivní a objektivní sdělení a nalézat komunikační záměr	komunikační záměr mluvčího
ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	orientuje se ve spisovném a nespisovném projevu a vyjadřuje se vhodnými jazykovými prostředky	písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	vzhledem ke svému komunikačnímu záměru, obohacuje si slovní zásobu, osvojuje si nová slova, užívá výrazy adekvátní pro daný slohový útvar, jazykových a stylistických poznatků využívá k tvorbě gramaticky i věcně správných jazykových projevů	
ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	dokáže využívat poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu, zapojuje se do tvořivé práce s textem, snaží se o vlastní tvořivé psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	vlastní tvořivé psaní, jednoduché komunikační žánry, objednávka, dopis (soukromý a úřední)
ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	očisťuje verbální komunikaci od nevhodných výrazů, využívá správných návyků při dýchání, artikulaci, dodržuje hlasovou hygienu, vnímá zrakový kontakt, mimické vyjadřování a rozpoznává „řeč těla“	mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	pracuje s literárním textem, učí se převyprávět obsah přečteného textu, dokáže odpovědět na otázky týkající se přečteného textu, učí se přednes vhodně zvolené básně	přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, interpretace literárního textu, dramatizace
ČJL-9-3-03	formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového	snaží se vyjádřit dojmy ze své četby, divadelního nebo filmového představení, snaží se formulovat vlastní názory na	záznam a reprodukce hlavních myšlenek, způsoby interpretace literárních a jiných děl

	představení a názory na umělecké dílo	četbu, divadelní a televizní představení, snaží se rozhodnout o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře	
ČJL-9-3-04	tvorí vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	tvorí jednodušší literární text, aplikuje znalosti literárních žánrů na vlastní tvorbu	vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
ČJL-9-3-06	rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	rozumí literárním pojmům, rozlišuje základní literární druhy a žánry, uvede jejich výrazné představitele	literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času, literatura umělecká a věcná (populárně-naučná), jazyk literárního díla, obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-2-02	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	poznává nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a seznamuje se se zásadami tvoření českých slov, příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby, používá výpovědi se synonymy a homonymy, vysvětluje různé významy slov, vybere z nabídky slovo přeneseného pojmenování, prokáže znalost jeho významu rozpozná přenesená pojmenování ve frazémeh	slovní zásoba a tvoření slov, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov, význam slov, synonyma, homonyma
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	správně třídí slovní druhy, užívá spisovné tvary slov včetně odchylek od pravidelného ohýbání, vědomě je používá	tvarosloví, slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
ČJL-9-2-06	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	upevňuje znalosti ve významových vztazích gramatických jednotek ve větě a učí se rozpoznat významové vztahy v souvětí	skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	rozlišuje jména vlastní a obecná, zvládá jejich pravopis, člení výpověď jak foneticky, tak graficky na jednotlivé celky, v písemném projevu procvičuje aplikaci pravopisu lexikálního, slovtovorného, morfologického i syntaktického ve větě	pravopis lexikální, morfologický a syntaktický
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky	používá jazykové prostředky vhodné pro danou komunikační situaci	vlastní tvořivé psaní, zásady kultivovaného projevu

	vhodnými pro danou komunikační situaci		
ČJL-9-1-02	rozdílí subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	rozezná subjektivní a objektivní sdělení a nalézá komunikační záměr	naslouchání – praktické, věcné, kritické, zážitkové
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	dokáže vyhledat klíčová slova a hlavní myšlenky textu, sestavuje otázky a stručné poznámky, zvládne napsat výpisky nebo výtah z krátkého textu, s oporou o text připraví a přečte referát	studijní čtení, výtah z odborného textu
ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	upevňuje si vhodné užívání verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	připravený i nepřipravený projev
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	učí se uspořádat informace v textu a vytvořit koherentní text, poznává formální stránky slohového útvaru, dodržuje postupy a pravidla komunikace, vhodně užívá jazykové prostředky	pisemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech, vypravování, žádost, životopis, pozvánka, popis, líčení
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	převypráví obsah přečteného textu, dokáže odpovědět na otázky týkající se přečteného textu, dokáže popsat strukturu literárního díla, naučí se přednes vhodně zvolené básně	literární texty, přednes vhodného literárního textu, struktura literárního díla (námet a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu)
ČJL-9-3-03	ústně i písemně formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	vyjadřuje dojmy ze své četby, divadelního nebo filmového představení, formuluje vlastní názory k četbě, k divadelnímu a televiznímu představení, rozhodne o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře	interpretace různých literárních textů
ČJL-9-3-04	tvorí vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	tvorí literární text dle zadání, aplikuje znalosti literárních žánrů na vlastní tvorbu	vytváření vlastních textů, tvořivé činnosti s literárním textem
ČJL-9-3-05	rozdílí literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	pokusí se rozhodnout o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře, svůj názor doloží	způsoby interpretace literárních a jiných děl
ČJL-9-3-06	rozdílí základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	uvede příklady spisovatelů jednotlivých žánrů, přiřadí k uvedenému literárnímu druhu/žánru ukázky jednotlivých uměleckých textů	práce s ukázkami z různých literárních žánrů
ČJL-9-3-07	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	rozpozná představitele základních literárních směrů v české a světové literatuře	literatura do období pozdního středověku – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé

ČJL-9-3-09	vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	odborná literatura, práce s textem
------------	---	---	------------------------------------

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-2-02	rozdílí a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování	umí v textu vyhledat slova dokládající různé způsoby obohacování slovní zásoby, ovládá zásady tvoření českých slov	nauka o tvoření slov, obohacování slovní zásoby
ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	využívá Pravidel českého pravopisu, Slovníku spisovné češtiny a dalších jazykových příruček, pracuje se slovníky (Slovník cizích slov, Slovník synonym)	pravopis – jazykové příručky
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	ovládá správnou výslovnost českých a běžně užívaných cizích slov	zásady správné výslovnosti
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	rozdílí jednotlivé slovní druhy, dokáže tvořit a vědomě používat spisovné tvary	tvorosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
ČJL-9-2-06	rozdílí významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	dokáže rozlišit významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	skladba, souvětí, stavba textu
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	umí aplikovat zásady českého pravopisu	pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	umí aplikovat zásady českého pravopisu při tvorbě vlastního jazykového projevu	písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech, vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, úvaha
ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	vybere z nabízených možností text ve spisovném jazyce, k vybraným výrazům najde vhodná synonyma, rozhodne o vhodnosti/nevhodnosti použití nespisovného výrazu v textu, nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími, rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, uměleckého, publicistického či prostě sdělovacího	mluvený projev – zásady dorozumívání
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu	vyjadřuje slovně své vnitřní pocity, tvoří nová obrazná pojmenování	vlastní tvořivé psaní, subjektivně zabarvený popis, charakteristika

	s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	a přirovnání, používá odpovídající jazykové prostředky, posuzuje důležitost údajů a chronologicky je řadí, na základě čtenářských zkušeností vyjadřuje kritické postoje, najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a z nabízených možností vybere to správné, posoudí vhodnost/nevhodnost užití textu v dané komunikační situaci, zvládne uspořádat informace z textu s ohledem na jeho účel	
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	dokáže vybrat vhodné jazykové prostředky pro danou komunikaci, umí se dorozumět výstižně a kultivovaně	zásady kultivovaného projevu
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	vyhledá v textu klíčová slova/termíny spojené s danou tematikou, posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu, vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku, vytvoří/zapiše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností	komunikační žánry – připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, výpisek, výklad
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	dokáže formulovat osnovu textu a uceleně reprodukovat přečtené dílo	literární texty české i světové literatury, způsoby interpretace literárních a jiných děl
ČJL-9-3-03	ústně i písemně formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	dokáže samostatně formulovat a přednést posluchačům svoje dojmy z uměleckého díla, vytvořit si na toto dílo vlastní názor	vlastní četba, divadelní, filmové představení
ČJL-9-3-04	tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	tvoří literární text, aplikuje znalosti literárních žánrů na vlastní tvorbu	vytváření vlastních textů, tvořivé činnosti s literárním textem
ČJL-9-3-08	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	zvládne porovnat různá ztvárnění jednoho námětu	přednes vhodného literárního textu, práce s textem
ČJL-9-3-07	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	rozpozná představitele základních literárních směrů v české a světové literatuře	literatura po nástupu novověku až po začátek 20. století – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé
ČJL-9-3-02	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	dokáže rozpoznat základní rysy individuálního stylu autora	práce s literárními texty

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
-----	-------------------------	----------------	-------

JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s jazykovými příručkami	dokáže samostatně pracovat s jazykovými příručkami	jazykové příručky, jazykové normy a kodifikace
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	umí rozeznat slovní druhy a dokáže je vědomě používat	tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
ČJL-9-2-06	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	rozpozná významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	skladba, souvětí, přímá a nepřímá řeč
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	umí aplikovat zásady českého pravopisu při tvorbě vlastního jazykového projevu	pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický
ČJL-9-2-08	rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	rozpozná spisovný jazyk, obecnou češtinu, nářečí, ví, kdy je použije, pracuje s různými ukázkami textu, v ukázkách rozpoznává slovanské jazyky, napravuje prohřešky proti spisovnému jazyku, převádí text z nespisovné podoby do spisovné	obecné poučení o jazyce – původ a základy vývoje češtiny, skupiny jazyků, kultura jazyka a řeči, zvuková podoba jazyka
ČJL-9-2-05	využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-1-01	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	dokáže ověřovat fakta pomocí otázek, využívá dostupné informace k danému tématu, vyhledává je z různých zdrojů a na základě svých zkušeností je vyhodnocuje, nad informačním zdrojem si odpoví na otázku o jeho důvěryhodnosti, u získaného údaje hledá další pramen pro ověření	čtení věcné, kritické, prožitkové, teze
ČJL-9-1-02	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	umí uplatnit vhodné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru	úvaha
ČJL-9-1-03	rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	umí rozpoznat manipulativní komunikaci v médiích, zaujme kritický postoj k důvodům, které vedly k manipulaci, najde výrazný prostředek manipulace, rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu, zaujme kritický postoj k cílům manipulace (k záměrům manipulátora)	naslouchání kritické, manipulativní působení projevu
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	vyhýbá se užívání jazykových frází a slovních „berlíček“	komunikační žánry – připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek
ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	zvládá používat spisovné a nespisovné jazykové prostředky	písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech, vlastní tvořivé psaní

ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	zvládá používat mluvený projev, člení mluvený projev podle rytmických a modulačních zákonitostí	mluvený projev, technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální projev
ČJL-9-1-07	zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	dokáže se zapojit do diskuse a řídit ji, aktivně naslouchá, respektuje komunikační pravidla, klade otázky, vhodně argumentuje	diskuse
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	formuluje hlavní body textu, zaujme stanovisko k literárnímu dílu	literární texty české i světové, způsoby interpretace literárních a jiných děl
ČJL-9-3-02	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	dokáže rozpoznat základní rysy individuálního stylu autora	práce s literárními texty, přednes vhodného literárního textu
ČJL-9-3-04	tvorí vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	zvládá tvořit vlastní literární text podle svých schopností	tvůrčí činnost s literárním textem, vytváření vlastních textů
ČJL-9-3-05	rozdílňuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	umí rozeznat literaturu hodnotnou a konzumní	práce s texty
ČJL-9-3-06	rozdílňuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	dokáže rozlišit základní literární druhy a žánry	poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické, publicistické, literatura faktu
ČJL-9-3-07	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	rozpozná představitele základních literárních směrů v české a světové literatuře	literatura od počátku 20. století do současnosti – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro český jazyk a literaturu

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. období (1. až 3. ročník)
JAZYKOVÁ VÝCHOVA
žák
ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
ČJL-3-2-01p tvoří slabiky
ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA
žák
ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty
ČJL-3-1-02 porozumí pokynům přiměřené složitosti
ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

<p>ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen</p> <p>ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky</p> <p>ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby</p> <p>ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost</p> <p>ČJL-3-1-10 popisuje a přepisuje krátké věty</p>
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <p>žák</p> <p>ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně</p> <p>ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací, při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</p>
<p>2. období (4. a 5. ročník)</p>
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <p>žák</p> <p>ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa</p> <p>ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího</p> <p>ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik</p> <ul style="list-style-type: none"> - určuje samohlásky a souhlásky - seřadí slova podle abecedy - správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě - správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <p>žák</p> <p>ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích</p> <p>ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování</p> <p>ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči</p> <p>ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje</p> <p>ČJL-5-1-09 popisuje a přepisuje jednoduché texty</p> <p>ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení</p> <p>ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy</p> <p>ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvoří otázky a odpovídá na ně
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <p>žák</p> <p>ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramaturgizuje jednoduchý příběh</p> <p>ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek</p> <p>ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy</p> <p>ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti</p> <p>ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše, rozlišuje pohádkové prostředí od reálného, ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu</p>
<p>2. STUPEŇ</p>
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <p>žák</p> <p>ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</p> <p>ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa</p> <p>ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</p> <p>ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí</p> <p>ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami</p> <p>ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov</p> <p>ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</p>
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <p>žák</p> <p>ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</p> <p>ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</p>

ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

žák

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku

ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry

ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře

5.1.2 CIZÍ JAZYK A DALŠÍ CIZÍ JAZYK

Vzdělávací obory **Cizí jazyk** a **Další cizí jazyk** přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky. V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému jazyku a případně dalším jazykům.

Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2. (Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky rozumí většinu a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají /např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání/. Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnáléhavějších potřeb.)

Vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1. (Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.)

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i ve všech ostatních oblastech základního vzdělávání.

Vzdělávací obor Cizí jazyk je realizován prostřednictvím vyučovacího předmětu **anglický jazyk**.

Vzdělávací obor Další cizí jazyk je realizován prostřednictvím vyučovacích předmětů **německý jazyk**, **ruský jazyk** a **francouzský jazyk**.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- pozitivně motivujeme k pochopení důležitosti zvládnout komunikovat v cizím jazyce
- podporujeme a pomáháme při hledání vhodných strategií učení

- rozvíjíme jednotlivé dovednosti (poslech s porozuměním, čtení s porozuměním, ústní i psaný projev)
- zařazujeme aktivní práci, práci se slovníky a dalšími informačními materiály
- podporujeme dovednost autokorekce, schopnost poučit se z vlastních chyb

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme dostatečné množství vhodných úkolů s možností většího výběru řešení
- podporujeme při hledání vhodného řešení
- zadáváme úkoly, které předpokládají, že žák je nucen vyhledávat informace z různých zdrojů, např. projektové práce
- vytváříme modelové situace, na kterých se žák naučí orientovat v daném problému a kreativně tento problém přizpůsobí nové situaci (modelové dialogy)
- vedeme překonání ostychu při komunikaci v cizím jazyce – v případě nedostatečné slovní zásoby se nebát mluvit, ale jednoduchým způsobem opsat myšlenku

Kompetence komunikativní

- poskytujeme prostor pro rozhovor a diskuzi
- vedeme žáky ke skupinové práci
- zařazujeme mluvní cvičení a projekty na dané téma
- umožňujeme prezentovat výsledky své práce

Kompetence sociální a personální

- volíme formy a metody, při kterých mohou žáci spolupracovat
- snažíme se o přátelskou atmosféru ve třídě, stanovení jasných pravidel pro výuku a jejich důsledné dodržování
- posilujeme sebedůvěru žáka vhodným hodnocením, pochvalou

Kompetence občanské

- vedeme žáky k povědomí o zvycích v cizojazyčně mluvících zemích a schopnosti porovnávat je se zvyky našimi
- respektujeme potřeby každého žáka
- zařazujeme aktivity, při kterých žáci mohou projevit svůj vlastní názor a vyslechnout jiný názor
- sledujeme úspěšnost jednotlivých žáků, oceňujeme jejich pokrok a podporujeme jejich zdravé sebevědomí

Kompetence pracovní

- rozvíjíme smysl pro povinnost zadáváním vhodného množství úkolů a vyžadováním přípravy na výuku
- vedeme k zodpovědnému plnění zadaných úkolů
- vedeme k efektivnímu využívání pomůcek, slovníků apod.
- formujeme správné pracovní návyky – vedení sešitů, psaní slovíček, vypracování projektů apod.
- motivujeme k prezentaci výsledků vlastní práce a práce skupiny
- motivujeme k využívání cizího jazyka k získávání informací z různých oblastí

Kompetence digitální

- seznamujeme s internetovými aplikacemi a online platformami pro výuku cizích jazyků
- vedeme k práci se zařízeními, která má škola k dispozici
- vedeme k práci s elektronickými slovníky
- pracujeme s internetovými aplikacemi a online platformami pro procvičování a upevňování slovní zásoby a gramatických pravidel
- vyhledáváme a zpracováváme informace k probíraným tématům v online prostředí a z elektronických encyklopedií
- motivujeme ke komunikaci v online prostředí

ANGLICKÝ JAZYK

Ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk vychází vyučovací předmět anglický jazyk, který je vyučován od 1. do 9. ročníku s časovou dotací v 1. ročníku jedné hodiny týdně, ve 2. ročníku dvou hodin týdně a od 3. do 9. ročníku tří hodin týdně. Anglický jazyk vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznání. Výuka probíhá převážně v odborných jazykových učebnách s možností použití interaktivní tabule, audiovizuální techniky, internetu, odborné literatury, slovníků apod.

1. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
CJ-3-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	rozpozná anglické slovíčko od českého, pozdraví při příchodu a odchodu, učí se správně vyslovovat, reaguje na pokyny učitele, rozumí jednoduchým otázkám a odpoví na ně	základní pokyny ve třídě, pozdravy, poděkování, představení se
CJ-3-1-02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	foneticky správně zopakuje slovo (model: učitel – nahrávka), správně vyslovuje výrazy k danému tématu, pojmenuje danou věc dle obrázku	čísla, barvy, domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, jídlo, oblékání, kalendářní rok (svátky), základní výslovnostní návyky
CJ-3-1-04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	vyjádří vlastními slovy (i v mateřském jazyce) obsah konverzace, reaguje na otázku	základní fráze a struktury týkající se probíraného tématu

2. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
CJ-3-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	rozpozná anglické slovíčko od českého, pozdraví při příchodu a odchodu, představí se, splní pokyny učitele při výuce (rozkazovací způsob), rozumí otázkám a reaguje na ně, dodržuje jednoduchá komunikační pravidla ve třídě, poděkování, omluva	základní pokyny ve třídě, pozdravy, poděkování, představení se
CJ-3-1-02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	správně vyslovuje slova k daným tématům, rozumí otázkám a reaguje na ně, rozšiřuje slovní zásobu, vytváří nové věty na základě osvojených slovíček	čísla, barvy, domov, škola, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, dny v týdnu), zvířata, počasí
CJ-3-1-03	rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	přečte foneticky správně dané slovo i slovní spojení	poslech s porozuměním
CJ-3-1-04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně	vyjádří vlastními slovy	základní fráze a struktury týkající se probíraného tématu

	a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	(i v mateřském jazyce) obsah konverzace, rozumí otázkám a reaguje na ně	
CJ-3-1-05	přihradí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	přihradí grafickou podobu slova k obrázku a naopak	čtení s porozuměním

3. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
CJ-3-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	umí použít odpovídající pozdrav, reaguje na pokyny učitele, porozumí otázkám učitele i spolužáků, použije správné výrazy v odpovědi	pozdravy, pokyny, otázky týkající se probírané slovní zásoby a gramatických jevů
CJ-3-1-02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	osvojená slovíčka vyslovuje foneticky správně, vytváří krátké texty na základě znalosti slovíček a stavby anglické věty, seznamuje se s tvořením věty oznamovací, tázací, záporné a krátké odpovědi v čase přítomném	barvy, čísla, tvary, domov, rodina, volný čas, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, kalendářní rok (svátky) zvířata, počasí
CJ-3-1-03	rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	foneticky správně přečte dané slovo, větu i přiměřený text, orientuje se v osvojené slovní zásobě, pojmenuje osvojenou slovní zásobu	práce s textem
CJ-3-1-04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	vyjádří vlastními slovy (i v mateřském jazyce) obsah konverzace, reprodukuje vyslechnuté informace, rozumí otázkám a reaguje na ně	poslech s porozuměním
CJ-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	seznamuje se základními gramatickými strukturami a typy vět	podstatná a přídavná jména, číslovky, předložky, základní gramatické struktury, fráze a typy vět
CJ-3-1-05	přihradí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	přihradí grafickou podobu slova k obrázku a naopak, přihradí grafickou podobu slova k slyšenému slovu	práce s textem, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
CJ-3-1-06	píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	zapisuje slova do sešitu, orientuje se ve slovní zásobě související s tématy a vyjádří ji i písemně, vytváří krátké texty na základě znalosti slovíček a stavby anglické věty	psaní jednoduchého textu

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	rozumí pokynům při práci ve třídě a reaguje na ně, představí se, zeptá se na jméno, na otázku umí odpovědět	pozdravy, pokyny ve třídě

CJ-5-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	používá osvojená slova a jednoduché věty, reprodukuje obsah jednoduchých vizuálních i poslechových materiálů, hláskuje slova, své jméno a příjmení, rozlišuje použití jednotného a množného čísla ve větách, vytváří jednoduché věty v přítomném čase, dodržuje správný slovosled, užívá přídavná jména, předložky, vazby a fráze, určení času	abeceda, domov, rodina, škola, volný čas, bydliště, kalendářní rok (svátky, dny v týdnu, hodiny), zvířata
CJ-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	rozumí pokynům vyučujícího, rozumí obsahu poslechových materiálů	poslech textů týkajících se probíraných témat
MLUVENÍ			
CJ-5-2-01	zapoje se do jednoduchých rozhovorů	s použitím osvojeného učiva se aktivně zapojuje do jednoduché konverzace	rozhovory, tvorba jednoduchých otázek a odpovědí
CJ-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	sdělí základní informace o sobě, své rodině a dalších osvojovaných tématech, rozlišuje použití jednotného a množného čísla ve větách, vytváří jednoduché věty v přítomném čase, dodržuje správný slovosled, užívá přídavná jména, předložky, vazby a fráze, určení času	přítomný čas, zájmena, podstatná jména, členy, základní předložky, přídavná jména, číslovky, určování času, základní gramatické struktury, fráze a typy vět související s probíranými tématy
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-5-3-01	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	orientuje se v textu, najde potřebnou informaci, kterou použije v odpovědi	práce s textem
CJ-5-3-02	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	reprodukuje obsah jednoduchých textů	osvojení slovní zásoby a gramatických struktur, fonetické znaky (pasivně)
PSANÍ			
CJ-5-4-01	napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	vyjádří písemně údaje o své rodině, rozlišuje použití jednotného a množného čísla ve větách, vytváří jednoduché věty v přítomném čase, dodržuje správný slovosled, užívá přídavná jména, předložky, vazby a fráze, určení času	domov, rodina, volný čas, bydliště, zvířata

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	rozumí pokynům učitele a reaguje na ně	pokyny ve třídě

CJ-5-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	vhodným způsobem se představí, používá osvojená slova a jednoduché věty, reprodukuje obsah jednoduchých vizuálních i poslechových materiálů, popíše umístění věci, rozlišuje přítomné časy, seznámí se se způsobovými slovesy, používá osvojené fráze a vazby a osvojuje si nové, předložky	domov, rodina, volný čas, lidské tělo, oblékání, nákupy, bydliště, kalendářní rok (svátky, měsíce, dny v týdnu), zvířata, příroda
CJ-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	rozumí pokynům vyučujícího a reaguje na ně – rozumí obsahu poslechových materiálů	poslech textů týkajících se probíraných témat
MLUVENÍ			
CJ-5-2-01	zapoje se do jednoduchých rozhovorů	ptá se na otázky a umí odpovědět, rozlišuje přítomné časy, používá osvojené fráze a vazby, užívá předložky místa a času	rozhovory, tvorba jednoduchých otázek a odpovědí
CJ-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	sdělí informace o volném času, průběhu dne, bydlišti na základě osvojené slovní zásoby, rozlišuje přítomné časy, používá osvojené fráze a vazby, užívá předložky	přítomné časy, předložky, způsobová slovesa, číslovky, zájmena, příslovce, základní gramatické struktury, fráze a typy vět související s probíranými tématy
CJ-5-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	odpovídá a pokládá otázky týkající se osvojené slovní zásoby, rozlišuje přítomné časy, používá vhodně předložky, užívá osvojené fráze a gramatické struktury	rodina, volný čas, moje město/obec, nákupy, lidské tělo
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-5-3-01	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	orientuje se v textu, najde potřebnou informaci, kterou použije v odpovědi	práce s textem týkajících se probíraných témat
CJ-5-3-02	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	reprodukuje obsah jednoduchých textů, jednoduše popíše svůj denní program	osvojení slovní zásoby a gramatických struktur na probíraných tématech
PSANÍ			
CJ-5-4-01	napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	vyjádří písemně údaje o sobě, svém městě, rozlišuje přítomné časy, používá osvojené fráze a vazby, užívá předložky, zájmena, číslovky a vybraná způsobová slovesa	pokoj, domov, město, bydliště, popis osoby a lidského těla, zvířata, volný čas
CJ-5-4-02	vyplní osobní údaje do formuláře	vyplní údaje o své osobě a informace ze svého okolí	informace o vlastní osobě a svém okolí

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-1-01	rozumí informacím	na základě krátkého vyloučeného textu rozpozná známá slova a slovní spojení, zapíše nebo doplní	slovní zásoba, fráze spojené

	v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	informace do formuláře, sestaví jednoduché věty	s probíranými tématy, poslech a výslovnostní cvičení k rozlišení fonologických systémů jazyka
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojoovaných témat	rozumí tématu obsahu krátké konverzace a své porozumění prokáže zápisem nebo správnou reakcí	slovní zásoba, fráze spojené s probíranými tématy, poslech a výslovnostní cvičení
MLUVENÍ			
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, škole, kamarádech, volném čase a dalších osvojoovaných tématech	umí vyjádřit základní informace o sobě, rodině, kamarádech, předmětech a činnostech, které se týkají běžného života, umí se na tyto informace zeptat, užívá neformální fráze	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy a probírané gramatické jevy
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	stručně vyjádří své myšlenky, převypráví příběh, popíše pracovní postup	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy a gramatické jevy, výslovnostní cvičení k rozvoji dostatečně srozumitelné výslovnosti, slovní a větný přízvuk, intonace
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace	vyhledává informace z textů, zachytí a vyjádří hlavní myšlenky z přiměřeně obtížného textu, využívá četbu k získání nových poznatků, pracuje se slovníkem	četba textů založených na tématech cestování, kultura, média, nákupy, počasí, příroda, rodina, společnost, stravovací návyky, volný čas, realie zemí příslušné jazykové oblasti
PSANÍ			
CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	zvládne zapsat data a informace získaná při četbě a poslechu z přiměřeně obtížných textů, pracuje s aktivní slovní zásobou, slovníkem a vyhledává informace na internetu	ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby a fráze spojené s probíranými tématy, probírané gramatické jevy
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojoovaných témat	zvládne napsat jednoduchý text o své dovolené, místě, kde žije, pracovní postup, aplikuje svoje poznatky z tematických textů na svoje vlastní texty, používá osvojené gramatické jevy, pracuje se slovníkem a vyhledává informace na internetu	podstatná jména, vyjádření množství, členy, zájmena, přídavná jména, příslovce, modální slovesa, minulý čas, budoucí čas

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojoovaných témat	na základě poslechu zvládne vyplnit formulář údaji číselného i nečíselného charakteru, správnost porozumění dokáže správnou reakcí nebo zápisem, vyhodnotí situace, náročnější konverzaci porozumí s dopomocí nápovědy, umí zpracovat informace	slovní zásoba, fráze spojené s probíranými tématy, poslech a výslovnostní cvičení k rozlišení fonologického systému jazyka

		z poslechu do jednoduchých vět a kratšího textu	
MLUVENÍ			
CJ-9-2-01	zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	dokáže vyjádřit informace o sobě, své rodině, zájmech a zálibách, kamarádech, představí se, požádá a žádost umí přijmout i zamítnout	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy a probírané gramatické jevy
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, škole, kamarádech, volném čase a dalších osvojovaných tématech	v jednoduchých větách zvládne reprodukovat informace získané z poslechu nebo čteného textu na základě probíraných témat	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy a gramatické jevy, výslovnostní cvičení k rozvoji dostatečně srozumitelné výslovnosti, slovní a větný přízvuk, intonace
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace	na základě čteného textu zvládne vyplnit tabulku informacemi číselného i nečíselného charakteru, odpoví na otázky týkající se obsahu textu, umí přiřadit informace z textu, vyhodnotí situace, náročnější text doplní slovní zásobou z daného tématu	četba textů z oblastí bydlení, cestování, domov, pocity a nálady, příroda a město, rodina, škola, realie země příslušné jazykové oblasti
PSANÍ			
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	zvládne napsat jednoduchý postup práce a přehledné formuláře, aplikuje svoje poznatky z tematických textů na svoje vlastní texty, pracuje se slovníkem a vyhledává informace na internetu	podstatná jména, členy, zájmena, spojky, přítomné, minulé a budoucí časy
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	zvládne zareagovat s obměnou naučených frází na krátká písemná sdělení, zprávy, dopis, mail	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy a souvisejícími s obsahem textů, rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	zachytí hlavní myšlenky z přiměřeně obtížné konverzace, správnost dokáže zápisem nebo vhodnou reakcí	slovní zásoba, fráze spojené s probíranými tématy, poslech a výslovnostní cvičení k rozlišení fonologického systému jazyka
MLUVENÍ			
CJ-9-2-01	zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	pohotově se vyjádří v běžných každodenních situacích, používá prvky neformální angličtiny v rozhovoru	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy a probírané gramatické jevy
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	vypráví o známých lidech, přírodní podmínkách, pravidlech, zaměstnání	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy a gramatické jevy, výslovnostní cvičení k rozvoji dostatečně srozumitelné

			výslovnosti, slovní a větný přízvuk, intonace
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	vypráví souvislý text o budoucnosti, historii, městě, zeptá se a popíše trasu, převypráví příběh	aplikuje znalosti slovesných časů, spojek, předložek, správně užívá slovosled ve větách, odstavce
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace	orientuje se ve složitějším textu, vyhledá podstatné informace, logicky vyvodí význam neznámých slov v textu	četba textů zaměřených na kulturu, moderní technologie a média, nákupy a módu, péči o zdraví, volbu povolání, společnost a její problémy, školu
PSANÍ			
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	používá základní společenské fráze, fráze z hovorového jazyka, idiomy, píše věty v probraných slovesných časech, užívá správný slovosled při psaní krátkých textů	přítomné, budoucí a minulé časy, předpřítomný čas, modální, frázová a stavová slovesa
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	zvládne písemně zareagovat na dopis, napíše žádost o práci, používání dostačující slovní zásoby v písemné komunikaci	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy a souvisejícími s obsahem textů, rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	zachytí hlavní myšlenky z přiměřeně obtížného textu, využívá poslechu k získávání nových poznatků, rozpozná slovní spojení a fráze formálního i neformálního charakteru a dokáže reprodukovat obsah svými slovy	poslech textů týkajících probíraných témat
MLUVENÍ			
CJ-9-2-01	zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	pohotově se vyjadřuje v běžných každodenních situacích, stručně a výstižně vyjádří svůj názor a postoj	navrhne řešení problémů a požádá o pomoc při jejich řešení, poskytne radu a vyjádří svůj názor a postoj, užívá společenské a hovorové fráze, idiomy
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	aplikuje svoje poznatky z četby a poslechu a vypráví příběh nebo událost na jejím podkladu	používá slovesné časy v kontextu konverzace na dané téma
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	využívá četby k získání nových poznatků, zachytí hlavní myšlenky z textu, pracuje se slovníky a dalšími příručkami, vyhledá informace	četba textů spojených s probíranými tématy, práce s internetem
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	využívá četby k získání nových poznatků, zachytí hlavní myšlenky z textu, pracuje se slovníky a	četba textů spojených s probíranými tématy – kultura, péče o zdraví, stravovací návyky,

		dalšími příručkami, vyhledá informace	společnost, příroda a jejich problémy, pocity a nálady, počasí
PSANÍ			
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	písemně vyjádří svůj názor na probíraná témata, používá slovosled a slovesné časy v kontextu tématu	přídavná jména, zájmena, spojky, slovesa frázová, stavová a pohybu, přítomné, budoucí a minulé časy, předpřítomný čas, vedlejší věty, trpný rod
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	dokáže písemně zareagovat na dopis, vyprávění, krátký text, příběh, umí text členit na odstavce, správně aplikuje zájmena, spojky, částice	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy a souvisejícími s obsahem textů, rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro anglický jazyk

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. období (1. až 3. ročník)
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI žák CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
2. období (4. a 5. ročník)
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
MLUVENÍ žák CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
PSANÍ žák - je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka
2. STUPEŇ
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby
MLUVENÍ žák CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
PSANÍ žák CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

NĚMECKÝ JAZYK

Německý jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Předmět přispívá k rozšíření jazykového vzdělání, snižuje jazykové bariéry, vytváří předpoklady pro zapojení žáků do vzájemné komunikace mezi národy v rámci Evropy i světa. Němčina je nejrozšířenějším mateřským jazykem v EU. Žáci poznávají odlišnosti ve způsobu života lidí v jiných zemích a jejich kulturní tradice. Jsou vedeni ke vzájemné toleranci, respektu a k úctě ke kulturnímu dědictví jiných národů. Německý jazyk je vyučován v 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací dvou hodin týdně. Předpokládá se dosažení úrovně A1. Výuka probíhá převážně v odborných jazykových učebnách s možností použití interaktivní tabule, audiovizuální techniky, internetu, odborné literatury, slovníků apod.

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-01	žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	seznámí se se správným přízvukem, výslovností slovíček v rozsahu slovní zásoby, s abecedou, osvojí si základní výslovnostní návyky, vnímá vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov, snaží se porozumět otázkám a reaguje na ně	poslech jednoduchých textů odpovídajících probírané slovní zásobě, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů	zjistí základní informace, představí sebe i členy rodiny, pozdraví, poděkuje, vyjádří souhlas či nesouhlas	základní slovní zásoba v komunikačních situacích, typy vět a jejich stavba, člen určitý a neurčitý, zápor v němčině, slovní druhy a vybrané gramatické kategorie, základní výslovnostní návyky
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	rozumí tématu a obsahu krátkého jednoduchého textu	čtení jednoduchých textů, reálie německy mluvících zemí, fonetické znaky (pasivně)
PSANÍ			
DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	doplní informace a slovní spojení, stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení, napíše jednoduchý text o sobě a své rodině	pravopis, tematické okruhy rodina, povolání, volný čas, škola, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu), zvířata

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			

DCJ -9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí známým slovům a jednoduchým větám ve vztahu k osvojovaným tématům	poslech jednoduchých textů v rámci slovní zásoby tematických okruhů kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), volný čas, domov, jídlo, oblékání, nákupy, příroda, počasí, realie německy mluvících zemí
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	vyjadřuje se v rámci témat běžného života, reprodukuje ústně obsah jednoduchého textu, rozumí známým každodenním výrazům a základním frázím, odpovídá na otázky a sám je pokládá, vyžádá si a poskytne základní informace o časových údajích	slovní zásoba v komunikačních situacích probraných tematických okruhů, základní gramatické struktury a typy vět
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	využívá své čtenářské dovednosti v rámci probíraných témat	čtení krátkých textů s porozuměním
PSANÍ			
DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	aplikuje osvojené gramatické struktury a pravopis v textech přiměřeného rozsahu a známé slovní zásoby	vlastní tvorba jednoduchých textů, pravopis, práce se slovníkem

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	sdělí základní informace z vyslechnutého textu, rozumí monologickým i dialogickým projevům a poslechu ze zvukového záznamu	poslechy k tematickým okruhům obec, dopravní prostředky, lidské tělo, zdraví, realie německy mluvících zemí
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	prohlubuje své řečové dovednosti, vede rozhovor, vyjádří se k tématům každodenního života	interpretace textů s využitím probrané slovní zásoby a gramatiky
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci	čte nahlas, plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu a přiměřené náročnosti, rozumí přečtenému textu a najde v něm potřebné informace	četba textů s porozuměním
PSANÍ			
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	souvisle se písemně vyjadřuje v rámci témat běžného života, tvoří samostatně krátké texty obsahující známé gramatické jevy a slovní zásobu, ovládá práci se slovníkem	procvičování pravopisu, tvorba krátkých textů, práce se slovníkem

RUSKÝ JAZYK

Předmět ruský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Ruský jazyk je vyučován tak, aby logicky navazoval na výuku anglického a českého jazyka. Cílem je poskytnout žákům nástroj ústní i základní písemné komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Proto klademe důraz převážně na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu. Žáci se také učí a fixují výslovnost, gramatiku a slovní zásobu pomocí básniček, písniček a her na základě dosažené úrovně. Ruský jazyk je vyučován v 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací dvou hodin týdně. V ruském jazyce se předpokládá dosažení úrovně A1. Výuka probíhá převážně v odborných jazykových učebnách s možností použití interaktivní tabule, audiovizuální techniky, internetu, odborné literatury, slovníků apod.

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-01	žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně	rozdělí zvukovou podobu jazyka, vnímá fonetická pravidla a správnou intonaci, reprodukuje říkanky, básničky, písničky, jednoduché texty, používá základní slovní zásobu, tvoří stručné věty, zapojí se do krátkého rozhovoru, řeší jednoduché situace na daná témata	vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, základní výslovnostní návyky, přízvuk, poslech, intonace, azbuka
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů	seznáme se s azbukou a postupně se naučí všechna písmena, správně vyslovuje hlásky, jednoduchou formou požádá o základní informace a sám je dokáže poskytnout	výslovnost tvrdých a měkkých souhlásek, reprodukce textu, práce se slovníkem
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	čte slova, slovní spojení a krátké věty, chápe význam stručných nápisů a pokynů, snaží se o správnou fonetickou výslovnost, využívá odhadu významu neznámých slov, získává jednoduché informace týkající se probíraného tématu	fonetické znaky (pasivně), slovní zásoba probíraných tematických okruhů rodina, zvířata, jídlo, svátky, dny v týdnu
PSANÍ			
DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	seznamuje se s ruskou azbukou, doplní a napíše psací azbukou velká i malá písmena, slova a jednoduché věty, sestaví jednoduché sdělení o sobě, své rodině, škole a dalších probíraných tématech, vyplní jednoduchý dotazník týkající se probíraného tématu	psací azbuka, základní gramatické struktury, typy vět

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-02	žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozvíjí správnou výslovnost a intonaci, rozumí slovům a jednoduchým větám týkajících se daných témat, chápe obsah a smysl stručného mluveného projevu, je schopen reprodukce, získává základní informace a poznatky o ruský mluvčích zemích	poslech s porozuměním, rozšiřování slovní zásoby, výslovnost
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	řeší jednoduché situace související se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru a se získáváním a poskytováním místních, časových a dalších informací, adekvátně reaguje v běžných situacích, aktivně si rozšiřuje slovní zásobu, reprodukuje písničky a jednoduché texty	intonace, přízvuk, slovní druhy a vybrané gramatické kategorie, reprodukce textů – tematické okruhy rodina, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), škola, volný čas, povolání, příroda, počasí
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché připravené texty, rozumí slovům a jednoduchým větám, zvládá vyhledat v textu požadovanou informaci, dokáže stručně vlastními slovy vyjádřit obsah textu, používá slovník	pasivní slovní zásoba, práce se slovníkem, jednoduché texty zaměřené na věcný obsah a formu užití jazyka
PSANÍ			
DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	správně píše azbukou slova, slovní spojení a krátké věty, písemně reaguje na otázky týkající se života v rodině, ve škole a dalších probíraných témat, doplňuje krátký text, sestaví stručné sdělení na dané téma	základní gramatické kategorie slovních druhů, tvorba krátkých textů

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	chápe obsah a smysl sdělení, rozumí informacím v poslechových textech týkajících se probíraných témat, zvládá interpretaci poslechu přiměřené obtížnosti	poslech zaměřený na detailní porozumění
MLUVENÍ			

DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	zapojí se do běžné konverzace, rozšiřuje si aktivní slovní zásobu o nová slova a fráze, usiluje o plynulou a pečlivou výslovnost, sdělí ústně základní informace podle zvolených témat, klade srozumitelné otázky a také na jednoduché otázky odpovídá	intonace, rozvoj a rozšiřování slovní zásoby a gramatiky v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů domov, lidské tělo, zdraví, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, vyhledá v něm požadovanou informaci	čte nahlas, plynule a foneticky správně přiměřené texty a zaujímá k nim stanovisko, využívá kontext a znalost klíčových slov k odhadu významu neznámých slov, vyhledává požadované informace, prohlubuje své zeměpisné, historické a kulturní znalosti o rusky mluvících zemích, ovládá práci se slovníkem	četba autentických ruských textů, reprodukce a vyhledávání informací v textu, reálie rusky mluvících zemí, práce se slovníkem
PSANÍ			
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	ovládá bezpečně všechna písmena abizky, správně píše krátké věty, doplňuje text dle souvislosti, napíše text na probírané téma	procvičování pravopisu, tvorba krátkých textů

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Francouzský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Předmět přispívá k rozšíření jazykového vzdělání, snižuje jazykové bariéry, vytváří předpoklady pro zapojení žáků do vzájemné komunikace mezi národy v rámci Evropy i světa. Francouzština je významným jazykem Evropské unie, mateřským jazykem nejen ve Francii, ale také v Kanadě a komunikačním jazykem ve velké části střední a západní Afriky. Žáci poznávají odlišnosti ve způsobu života lidí v jiných zemích a jejich kulturní tradice Jsou vedeni ke vzájemné toleranci, respektu a k úctě ke kulturnímu dědictví jiných národů. Hodiny francouzského jazyka jsou určeny k osvojení základních poznatků o Francii a ostatních francouzsky mluvících zemích, základního mluvnického učiva a základních komunikativních kompetencí v oblasti ústního i písemného dorozumívání. Francouzský jazyk je vyučován v 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací dvou hodin týdně. Předpokládá se dosažení úrovně A1. Výuka probíhá převážně v odborných jazykových učebnách s možností použití interaktivní tabule, audiovizuální techniky, internetu, odborné literatury, slovníků apod.

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-01	žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	seznámí se se správným přízvukem a výslovností slov v rozsahu slovní zásoby, s abecedou, osvojí si základní výslovnostní návyky, vnímá vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov, snaží se rozumět otázkám učitele a reaguje na ně	rozpoznání francouzštiny, výslovnost hlásek a skupin hlásek, abeceda, poslech jednoduchých textů odpovídajících probírané slovní zásobě

MLUVENÍ			
DCJ-9-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů	zjistí základní informace, představí sebe i členy rodiny, pozdraví, poděkuje, vyžádá si a poskytne požadované základní informace, vyjádří souhlas či nesouhlas	základní slovní zásoba, typy vět a jejich stavba, člen určitý a neurčitý, slovní druhy a vybrané gramatické kategorie
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	rozumí tématu a obsahu krátkého jednoduchého textu	čtení jednoduchých textů, fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
PSANÍ			
DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	doplní informace, slovní spojení a píše jednoduché věty, stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení, napíše jednoduchý text o sobě a své rodině	pravopis, tematické okruhy domov, rodina, škola, volný čas, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí známým slovům a jednoduchým větám ve vztahu k osvojovaným tématům	poslech jednoduchých textů k tematickým okruhům domov, obec, lidské tělo, zdraví, jídlo, nákupy, příroda, počasí, povolání
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	vyjádří se v rámci témat běžného života, reprodukuje ústně obsah jednoduchého textu, rozumí známým každodenním výrazům a základním frázím, odpovídá na otázky a sám je pokládá	slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných témat, typy vět, slovní druhy, základní gramatické jevy
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	využívá své čtenářské dovednosti v rámci probíraných témat	čtení krátkých textů
PSANÍ			
DCJ-9-4-02	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	využívá osvojených gramatických struktur a pravopisu, napíše krátké sdělení na zadané téma	psaní jednoduchých textů, procvičování pravopisu, využití dvojjazyčného slovníku

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
-----	-------------------------	----------------	-------

POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	sdělí základní informace z vyslechnutého textu, rozumí monologickým i dialogickým proslouvům, nahrávkám ze zvukového záznamu	témata z každodenního života, texty přibližující realie francouzsky mluvících zemí, poslech rozhovorů
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	prohlašuje své řečové dovednosti, vyjadřuje se k běžným záležitostem, dokáže popsat cestu, povídá o sobě, rodině, škole, zálibách, srovnává mezi sebou různé věci a jevy, odpovídá na otázky a sám je klade	slovní zásoba probíraných tematických okruhů oblékání, kultura, cestování, školství, bydlení, frankofonní země
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci	čte nahlas, plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu a přiměřené náročnosti, chápe obsah sdělení, vyhledá důležité informace	četba jednoduchých textů s porozuměním
PSANÍ			
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	souvisle se písemně vyjadřuje v rámci témat běžného života, používá základní gramatické struktury a typy vět	procvičování pravopisu, psaní krátkých textů na zadaná témata s využitím známé gramatiky

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro další cizí jazyk

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) - rozumí jednoduchým pokynům učitele
MLUVENÍ žák DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
PSANÍ žák DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu **Čísla a početní operace** na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh **Číslo a proměnná**, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací. V dalším tematickém okruhu **Závislosti, vztahy a práce s daty** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce. V tematickém okruhu **Geometrie v rovině a v prostoru** žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací. Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů

- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů.

MATEMATIKA

Ze vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace vychází vyučovací předmět matematika. Jeho výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách, příp. v učebně informatiky. Žáci pracují s výpočetní technikou – například jak s kalkulatorem, tak s různými výukovými programy. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací. Součástí vyučování jsou také návštěvy akcí podporujících a rozvíjejících matematické dovednosti a schopnosti i matematickou gramotnost.

Vzdělávání v matematice vede žáky k schopnosti:

- popisovat a řešit reálné situace s využitím matematických znalostí, provádět odhady, zdůvodňovat a ověřovat výsledky
- rozvíjet logické myšlení např. řešením konstrukčních a slovních úloh
- využívat matematických poznatků a dovedností v jiných předmětech a v praxi – měření, porovnávání, odhadování
- rozvíjet paměť pomocí numerických výpočtů matematických vzorců a algoritmů
- dbát na přesné a stručné vyjadřování - matematický jazyk, symbolika, rozbor, zápis
- umět vyhledat a vyhodnotit data z tabulek a grafů
- rozvíjet schopnost spolupráce při řešení úloh z běžného života – k výsledku lze dospět různými způsoby
- posilovat důvěru ve vlastní schopnosti, rozvíjet systematickosti, vytrvalost, přesnost, vynalézavost, tvořivost
- využití matematiky v životě, příprava na další studium odborných předmětů

V matematice je kladen důraz na porozumění základním myšlenkám, pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si osvojují matematické pojmy, algoritmy, symboliku. Učí se využívat získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě. Matematické vzdělání vede žáky k přesnému vyjadřování, rozvíjí logické uvažování, důslednost, vytrvalost, pečlivost, schopnost sebekontroly, tvořivost, sebedůvěru. Matematika má ve vzdělání nezastupitelnou roli, prolíná celým vzdělávacím procesem na základní škole, tvoří osu vzdělávacího působení, vytváří předpoklady pro další studium a pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy.

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty – například s fyzikou (převody jednotek, rovnice, výpočet neznámé ze vzorce, objem, obsah), zeměpisem (měřítko mapy a plánu, výpočty), chemií (řešení rovnic, převody jednotek, koncentrace roztoků) či s výtvarnou výchovou a pracovními činnostmi (osově a středově souměrné obrazce, prostorové práce).

Matematika je vyučována od 1. do 9. ročníku, na 1. stupni v 1. ročníku s časovou dotací čtyři hodiny týdně, od 2. do 5. ročníku pět hodin týdně, na 2. stupni v 6., 7. a 8. ročníku má časovou dotaci čtyři hodiny týdně, v 9. ročníku pět hodin týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, případně v učebně informatiky, a je vhodně doplňována exkurzemi, výukovými programy.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- učíme vybírat a využívat vhodné způsoby, metody a strategie
- vedeme k osvojení obecných termínů, znaků a symbolů, uvádění do souvislostí
- motivujeme k poznávání smyslu a cíle učení, získání pozitivního vztahu k učení, k posouzení vlastního pokroku, k obhájení názoru
- rozvíjíme abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení
- vedeme k plánování postupů a úkolů, k systematičnosti
- vedeme žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme metody, při kterých dochází k řešení a závěrům žáci sami
- učíme vnímat různé problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznat problém a promyslet způsob jeho řešení
- vedeme k vyhledávání informací vhodných k řešení problému, k objevování různých variant řešení
- umožňujeme samostatně řešit problémy, ověřit správnost řešení
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- vedeme k osvojování záznamu matematických úloh a k jejich vyjádření pomocí matematických výrazů, symbolů a značek
- vedeme k výstižnému vyjadřování, kultivovanému písemnému a ústnímu projevu
- učíme naslouchat druhým, porozumět jim, zapojovat se do diskuse, obhájit svůj názor
- napomáháme využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke kooperaci ve skupině, k poskytování pomoci i k umění o ni požádat
- učíme respektovat názory druhých
- podporujeme vytváření vlastní sebedůvěry
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch, hodnotíme způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

- učíme respektovat přesvědčení druhých, chápat základní principy společenské normy
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti a výsledky
- respektujeme individuální rozdíly mezi žáky

Kompetence pracovní

- vedeme k bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení školy, dodržování pravidel, plnění svých povinností
- napomáháme využívat znalostí a zkušeností pro řešení reálných situací v životě, využívat matematických dovedností v praktických činnostech

Kompetence digitální

- napomáháme žákům rozpoznávat situace, kdy jim digitální technologie mohou efektivně usnadnit řešení matematických problémů
- vedeme žáky k účelnému využívání digitálních technologií při porozumění a vysvětlení matematických vztahů, podpoře prostorové představivosti, řešení problémů, interpretaci a prezentaci výsledků
- seznamujeme žáky s pravidly bezpečné práce na internetu a vedeme je ke kritické práci s informacemi

1. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	pojmenuje přirozená čísla, počítá předměty v daném souboru	přirozená čísla do 20, číselné a obrázkové řady, počet prvků
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, používá pojmy před, za, méně, více	znaménka +, -, = a porovnávání
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	vybaví si lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	číselná osa
M-3-1-04	provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítá a odečítá do 20 bez přechodu 10, provádí zpaměti i písemně jednoduché početní operace, rozkládá, dopočítává do 20 bez přechodu 10	sčítání a odčítání do 20 bez přechodu 10, dopočet, rozklady čísel, číselné řady
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	reprodukuje úlohy, ve kterých zaznamenává osvojené početní operace, slovní úlohy znázorní, zapíše příklad a odpověď	jednoduché slovní úlohy
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	seznamuje se s pojmem minuta, hodina	členění dne
M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	seznamuje se s českými mincemi a bankovkami	manipulace s penězi a obchodování
M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	učí se zapisovat do tabulek, rozumí pojmu řádek, sloupec	tabulky, doplňovačky, závislosti a jejich vlastnosti
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich prezentaci	seznamuje se se základními rovinnými útvary	základní útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	umí srovnat geometrické útvary podle velikosti, rozumí pojmům vlevo, vpravo, nahoře, dole, před, za	geometrické tvary různých velikostí
M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	rozezná a pojmenuje jednoduchá tělesa	koule, krychle, válec, kvádr

2. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			

M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	číselný obor 0–100, sčítání a odčítání do 20 s přechodem 10
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	používá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	vztah rovnosti a nerovnosti
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	umí zobrazit číslo na číselné ose	lineární uspořádání, zaokrouhlování, rozklady čísel, číselná osa
M-3-1-04	provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	vyjmenuje řady násobků 1–5, ovládá násobilku 1, 2, 3, 4, 5, umí používat jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítání a odčítání do 100, počítání se závorkami, násobilka 1, 2, 3, 4, 5
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	učí se řešit jednoduché slovní úlohy	jednoduché slovní úlohy typu "o x méně, o x více", nácvik zápisu slovních úloh
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	chápe a rozlišuje pojem hodina, minuta, vteřina	jednotky času
M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	učí se odhadnout cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu	manipulace s penězi a jednoduché platební operace
M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	umí zapisovat do tabulek, zná posloupnost čísel	tabulky, schémata a práce s daty
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	učí se rozlišovat a popisovat základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, čtyřúhelník, mnohoúhelník prostorová představivost základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	učí se měřit, rýsovat a porovnávat úsečky	délka úsečky, jednotky délky a jejich převody
M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	seznamuje se s jednoduchými souměrnými útvary v rovině	osově souměrné útvary

3. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	modeluje soubor prvků: používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru a zapisuje jejich počet, vytváří soubory s daným počtem prvků	numerace v oboru čísel 0–1000
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	čte a zapisuje čísla 0–1000, porovnává čísla pomocí číselné osy, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - větší, menší, rovná se	porovnávání čísel v oboru 0–1000

M-3-1-03	užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	orientuje se v číselné řadě 0–1000, vyhledá a obrazí číslo na číselné ose, porovnává čísla pomocí číselné osy, seřadí čísla vzestupně i sestupně	přirozená čísla v oboru 0–1000
M-3-1-04	provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítá a odčítá dvojciferná a trojciferná čísla zpaměti i písemně, zaokrouhluje dvojciferná a trojciferná čísla, ovládá malou násobilku 0, 5, 6, 7, 8, 9, 10, dělí se zbytkem a určí neúplný podíl a zbytek, dělí násobky deseti jednocifernými čísly, písemně násobí jednociferným činitelem, používá a převádí jednotky délky, hmotnosti a objemu	sčítání a odčítání dvojciferných čísel zpaměti a písemně v oboru 0–1000, sčítání a odčítání trojciferných čísel zpaměti i písemně v oboru 0–1000, zaokrouhlování dvojciferných a trojciferných čísel na desítky a stovky, dělení se zbytkem, násobení a dělení mimo obor násobitek, jednotky délky, hmotnosti a objemu
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace, řeší slovní úlohy "o n více (méně), x-krát více (méně)"	sčítání a odčítání dvojciferných a trojciferných čísel zpaměti i písemně v oboru čísel 0–1000, dělení se zbytkem, násobení a dělení mimo obor násobitek, jednotky délky, hmotnosti a objemu, zápis slovních úloh
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	používá a převádí jednotky času (h, min, s), orientuje se v čase	jednotky času, jednoduché převody
M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	tvoří slovní úlohy vycházející ze situací každodenního života, aplikuje změny a zapisuje data	sčítání a odčítání, pozorování změn a zápis dat, násobení a dělení, jednotky délky, slovní úlohy
M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	tvoří jednoduchá schémata a tabulky, čte a doplňuje tabulky násobků a posloupnosti čísel 0–1000 vzestupně i sestupně, popisuje jednoduché závislosti z praktického života, využívá tabulky násobků v praxi při tvorbě úloh	numerace v oboru čísel 0–1000, násobení a dělení v oboru násobilky i mimo obor násobitek, jednotky délky, hmotnosti, objemu, času
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	označí bod, krajní body úsečky, měří délku úsečky s přesností na milimetry, sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr, graficky sčítá a odčítá úsečky, rozlišuje druh čar, určí délku lomené čáry, určí průsečík přímek, přímky rovnoběžné, různoběžné, kolmé, kruh, kružnici, střed kružnice, poloměr, průměr, rýsuje přímky, polopřímky, rozliší trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník, označuje geometrické pojmy, rýsuje kružnici s daným středem a poloměrem	geometrie
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	porovnává úsečky měřením, pomocí kružítka, proužku papírku, vyznačuje střed úsečky	porovnávání úseček, přenášení úseček dané délky

M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	domaluje druhou polovinu osově souměrného obrázku, vystřihne osově souměrný útvar pomocí přeložení papíru, umí pracovat ve čtvercové síti	osa souměrnosti, čtverec, obdélník, trojúhelník
----------	--	---	---

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
M-5-1-01	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost	pamětné i písemné sčítání a násobení v oboru přirozených čísel
M-5-1-02	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000 000, písemně sčítá a odčítá v oboru přirozených čísel, provádí zkoušky správnosti, písemně násobí jednociferným i dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem beze zbytku a se zbytkem, provádí zkoušku správnosti, počítá po tisících, desetitisících, státiších, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě, porovnává čísla a znázorňuje na číselné ose	číselný obor 0 – 1 000 000, sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru přirozených čísel
M-5-1-03	zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	zaokrouhluje daná čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony, provádí odhady výpočtů	zaokrouhlování přirozených čísel, odhady, kontrola výsledků
M-5-1-04	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení a dělení, slovní úlohy se dvěma početními operacemi, řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu "o n více (méně), x-krát více (méně)", pracuje s kalkulátorem, používá a převádí jednotky hmotnosti, objemu, času, vyjádří, k čemu slouží banka, porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi	pamětné i písemné sčítání a odčítání, násobení a dělení v oboru přirozených čísel, jednotky hmotnosti, objemu, času, práce s kalkulátorem, matematické reálné situace
M-5-1-05	modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	pracuje s pomůckami (špejle, kruh...), vyznačí názorně polovinu, třetinu, čtvrtinu, pětinu, desetinu celku	celek, část, zlomek, čítec, jmenovatel, zlomková čára, polovina, třetina, čtvrtina, pětina, desetina
M-5-1-06	porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	porovnává zlomky se stejným jmenovatelem, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem	zlomky
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-5-2-02	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	určí závislost proměnných a konstantních veličin, čte a doplňuje jednoduché tabulky, doplňuje chybějící údaje do tabulky	diagramy, tabulky

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-5-3-01	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce	používá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, polopřímka opačná, průsečík, rovnoběžky, různoběžky, kolmice, kružnice, střed kružnice, poloměr, průměr, úsečky shodné, neshodné, čtverec, obdélník, trojúhelník, rýsuje základní rovinné útvary, označuje bod, průsečík dvou přímek, střed kružnice, přímku, polopřímku, kružnici, čtverec, obdélník, trojúhelník, rýsuje libovolnou kružnici, kružnici s daným poloměrem, rýsuje pravý úhel, rozlišuje tělesa - krychle, kvádr, jehlan, kužel, válec, koule	čtverec, kružnice, obdélník, kruh, trojúhelník, trojúhelníková nerovnost, pravý úhel, pravoúhlý trojúhelník, rovnoramenný trojúhelník, rovnostranný trojúhelník, tělesa, střed kružnice, její poloměr a průměr
M-5-3-02	sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	rýsuje libovolné úsečky, rýsuje a měří úsečky s přesností na milimetry, měřítkem přenáší dané úsečky na polopřímku a graficky sčítá a odčítá úsečky, používá a převádí jednotky délky, vypočítá obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, mnohoúhelníku	obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, jednotky délky
M-5-3-03	sestrojí rovnoběžky a kolmice	identifikuje různoběžky, rovnoběžky, kolmice, rýsuje různoběžky, rovnoběžky, kolmice	vzájemná poloha přímek v rovině
M-5-3-04	určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	určí obsah čtverce pomocí čtvercové sítě, vytvoří čtvercovou síť, používá a převádí jednotky obsahu	obsah obdélníku, čtverce, jednotky obsahu, síť krychle, kvádr
M-5-3-05	rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	rozpozná a znázorní jednoduché osově souměrné útvary, určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru, rozpozná a využije osovou souměrnost i v praktických činnostech a situacích	útvary souměrné podle osy
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-5-4-01	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	zvládne vyřešit jednoduché praktické slovní úlohy a problémy	slovní úlohy, řešení problémů, úsudek

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
M-5-1-01	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	pamětně i písemně počítá a při sčítání a násobení využívá komutativnost a asociativnost, řeší příklady se závorkami	početní operace s přirozenými čísly
M-5-1-02	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí v oboru přirozených čísel, provádí zkoušku správnosti, čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do	porovnávání přirozených čísel, zápis čísla v desítkové soustavě, počítání s velkými čísly, písemné

		1 000 000, orientuje se na číselné ose v oboru do milionu, uspořádá přirozená čísla, správně používá znaky menší, větší, rovná se, sestaví jednoduchý osobní rozpočet, objasní jak řešit situaci, kdy jsou příjmy vyšší nebo menší než výdaje, objasní rizika půjčování peněz, uvede příklady příjmů a výdajů v domácnosti, vysvětlí, jak reklamovat zboží	algoritmy sčítání, odčítání, násobení, dělení
M-5-1-03	zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	zaokrouhluje daná čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony, provádí odhady výpočtů, řeší jednoduché početní operace a provádí zkoušky správnosti výpočtů	zaokrouhlování přirozených čísel, odhady
M-5-1-04	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	řeší a tvoří jednoduché i složené slovní úlohy, při výpočtech aplikuje aritmetický průměr, používá a převádí jednotky hmotnosti, objemu a času, seznámí se s římskými číslicemi	sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru přirozených čísel, aritmetický průměr, jednotky hmotnosti, objemu a času
M-5-1-06	porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	porovná zlomky se stejným jmenovatelem, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem, převádí zlomky na desetinná čísla	zlomky, zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem, desetinná čárka, desetina, setina
M-5-1-07	přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	umí číst desetinné číslo, zobrazuje dané desetinné číslo na číselné ose, zaokrouhluje dané desetinné číslo řádu desetín na celky, sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetín a setín, násobí a dělí desetinné číslo deseti, užívá desetinné číslo v praktických situacích, řeší jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel	desetinná čísla
M-5-1-08	porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	vyznačí záporné hodnoty na číselné ose, umí na teploměru odečíst kladné a záporné hodnoty	celá čísla
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-5-2-01	vyhledává, sbírá a třídí data	řeší slovní úlohy, ve kterých je více dat v zadání	slovní úlohy
M-5-2-02	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	čte a vytváří souřadnice daných bodů v grafu, čte a sestavuje tabulky a grafy	souřadnice bodů, práce s daty, grafy, diagramy
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-5-3-01	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce	rýsuje daný čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici, rýsuje úhel, rozlišuje ramena úhlu, vrchol úhlu, pozná úhlopříčky ve čtverci a obdélníku, určí vlastnosti úhlopříček, rozpozná a označí odvěsny, přeponu u trojúhelníku, zná a aplikuje pravidla trojúhelníkové nerovnosti, rýsuje	čtverec, obdélník, úhlopříčky, vlastnosti úhlopříček, trojúhelník, trojúhelníková nerovnost, kružnice a kruh, úhel, pravidelné obrazce

		danou kružnici, zvládá jednoduché konstrukční úlohy	
M-5-3-02	sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	graficky i početně určí součet a rozdíl úseček, vypočítá obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku, mnohoúhelníku, používá jednoduché vzorce pro výpočty obvodů, převádí jednotky délky	obvody obrazců, úsečka, lomená čára, jednotky délky
M-5-3-03	sestrojí rovnoběžky a kolmice	rozpozná a narýsuje rovnoběžky, různoběžky a kolmice - libovolné nebo procházející daným bodem, pomocí rovnoběžek a kolmic rýsuje daný čtverec, obdélník a rovnoběžník	rovnoběžník, poloha přímek v rovině
M-5-3-04	určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	určí obsah daného obrazce pomocí čtvercové sítě, vypočítá obsah čtverce a obdélníku, převádí jednotky obsahu, řeší slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníku a čtverce, vypočítá povrch kvádru a krychle sečtením obsahu jejich podstav a stěn	jednotky obsahu, obsah čtverce a obdélníku, převody jednotek obsahu (km čtverečný, ar, hektar), povrch krychle, kvádru, slovní úlohy
M-5-3-05	rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	rýsuje střed úsečky, osu úsečky, pomocí překládání papíru vystřižených modelů (čtverec, obdélník, kruh) zjišťuje jejich osovou souměrnost	střed a osa úsečky, osová souměrnost
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-5-4-01	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	zvládne vyřešit jednoduché praktické úlohy a problémy, řeší logické a nestandardní slovní úlohy	praktické slovní úlohy, nestandardní slovní úlohy

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	čte a zapisuje desetinná čísla, provádí početní operace s desetinnými čísly	desetinná čísla, početní operace s desetinnými čísly
M-9-1-02	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	zaokrouhluje a porovnává desetinná čísla	zápis čísla v desítkové soustavě, zaokrouhlování a porovnávání desetinných čísel
M-9-1-03	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	určuje společné dělitele a násobky čísel, používá znaky dělitelnosti čísel, dokáže rozložit složená čísla na prvočinitele	dělitelnost, nejmenší společný dělitel, největší společný násobek, znaky dělitelnosti, prvočísla a čísla složená, slovní úlohy
M-9-1-04	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	dokáže vyjádřit část celku pomocí desetinných čísel, převádí jednotky vyjádřené desetinnými čísly	desetinná čísla, převody jednotek s použitím desetinných čísel
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			

M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	orientuje se v různých tabulkách, diagramech a grafech	diagramy, grafy, tabulky
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	správně používá základní pojmy a symboliku, sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku, kružnici opsanou a vepsanou	přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, trojúhelníková nerovnost, výšky a těžnice trojúhelníků, kružnice opsaná a vepsaná
M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	rozezná různé druhy trojúhelníků	druhy a vlastnosti trojúhelníků
M-9-3-03	určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	narýsuje a změří velikost úhlu, sestrojí osu úhlu, přenese úhel, pojmenuje druhy úhlů, provádí početní operace s velikostmi úhlů	úhel, velikost úhlu, přenášení a osa úhlu, sčítání a odčítání úhlů
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	počítá obvod trojúhelníku, obvod a obsah čtverce a obdélníku, poznatky aplikuje při řešení slovních úloh	obsah a obvod čtverce a obdélníku, obvod trojúhelníku
M-9-3-06	načrtne a sestrojí rovinné útvary	sestrojuje čtverec, obdélník a trojúhelník	konstrukce čtverce, obdélníku a trojúhelníku
M-9-3-08	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí středové a osově souměrný útvar	sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, pozná osově souměrný obrazec	osová souměrnost, osově souměrné útvary
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	rozpozná krychle a kvádr, popíše jejich vlastnosti, pojmenuje jehlan, kužel a kouli	krychle a kvádr, jejich vlastnosti
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	odhadne a vypočítá povrch a objem krychle a kvádrů, převádí jednotky obsahu a objemu	povrch a objem krychle a kvádrů, jednotky obsahu a objemu
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	dokáže načrtnout a sestrojít síť krychle a kvádrů	síť krychle a kvádrů
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	kreslí náčrty jednoduchých těles v rovině	náčrty jednoduchých těles
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	získané znalosti využívá při řešení praktických úloh	slovní úlohy a praktické problémy
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	logické a netradiční aritmetické i geometrické úlohy	slovní úlohy a problémy
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	zdokonaluje svoje schopnosti řešit logické úkoly	slovní úlohy a problémy

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			

M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	dokáže zobrazit celá čísla a zlomky na číselné ose, chápe pojmy opačné a převrácené číslo, absolutní hodnota čísla, dokáže provádět početní operace se zlomky, s celými čísly i s racionálními čísly	celá čísla, čísla navzájem opačná, číselná osa, zlomky, převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek, početní operace s racionálními čísly
M-9-1-04	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	převádí zlomky na desetinná čísla a naopak, rozumí zápisu zlomku smíšeným číslem, dokáže porovnávat zlomky i celá čísla	celá čísla, zlomky, smíšená čísla – převádění, porovnávání
M-9-1-05	řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítka map a plánů	vyjádří poměr mezi danými veličinami, dokáže počítat s poměry, určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti, využívá trojčlenku při řešení úloh, pracuje s měřítka map a plánů	poměr, přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka, měřítko plánu mapy
M-9-1-06	řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	vyjádří část celku pomocí procent, dokáže vypočítat počet procent, procentovou část i základ, poznatky aplikuje při řešení praktických úloh	procento, základ, procentová část, počet procent, slovní úlohy
M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	dokáže řešit různé praktické úlohy obsahující zlomky i celá čísla	slovní úlohy s racionálními čísly
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	orientuje se v různých tabulkách, diagramech a grafech	diagramy, grafy, tabulky
M-9-2-03	určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	dokáže rozhodnout, zda je mezi veličinami přímá nebo nepřímá úměrnost, dokáže sestavit v pravouhlé soustavě souřadnic graf přímé i nepřímé úměrnosti	příklady závislostí z praktického života, graf přímé i nepřímé úměrnosti
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	dokáže řešit různé praktické geometrické úlohy graficky i výpočtem	slovní úlohy, konstrukční úlohy
M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	charakterizuje různé druhy čtyřúhelníků a popisuje jejich vlastnosti	čtyřúhelníky (rovnooběžníky, lichoběžníky)
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	umí vypočítat obsah trojúhelníku, obvod a obsah rovnooběžníků a lichoběžníku, znalosti využívá při řešení praktických příkladů	obsah trojúhelníku, obvod a obsah rovnooběžníků a lichoběžníku, slovní úlohy
M-9-3-06	načrtne a sestojí rovinné útvary	sestojí různé druhy čtyřúhelníků	konstrukce čtyřúhelníků
M-9-3-07	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	rozumí pojmu shodné útvary, zná věty o shodnosti trojúhelníků a dokáže je využít v početních i konstrukčních úlohách	shodnost, věty o shodnosti trojúhelníků

M-9-3-08	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí středově a osově souměrný útvar	načrtne a sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar	středová souměrnost
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	rozezná a pojmenuje různé hranoly, popíše jejich vlastnosti	hranoly
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	vypočítá povrch a objem hranolu	objem a povrch hranolů
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	načrtne síť hranolů	síť hranolů
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	dokáže načrtnout různé hranoly	náčrt hranolů
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	aplikuje poznatky o hranolech v různých praktických úlohách	slovní úlohy a praktické problémy
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	logické a netradiční aritmetické i geometrické úlohy	slovní úlohy a problémy
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	zdokonaluje svoje schopnosti řešit logické úkoly	slovní úlohy a problémy

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulatoru, užívá druhou mocninu i odmocninu ve výpočtech, seznámí se s mocninami s přirozeným mocnitelem a porozumí pravidlům pro počítání s nimi	pojem, čtení, zápis a určení druhé a třetí mocniny a druhé odmocniny čísel, pravidla pro počítání s mocninami
M-9-1-02	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulator	dokáže provést odhad druhé mocniny a odmocniny vhodným zaokrouhlením základu, k ověření správnosti odhadu dovede využít kalkulator	odhady druhých mocnin a odmocnin čísel a určení jejich hodnoty pomocí kalkulatoru
M-9-1-07	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součín pomocí vzorců a vytýkáním	rozumí pojmu číselný výraz a výraz s proměnnou, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, dokáže pomocí výrazu s proměnnou zapsat slovní text, zvládá vypočítat hodnotu výrazu, provádí početní operace s mnohočleny, rozkládá mnohočleny na součín vytýkáním a pomocí vzorců	číselné výrazy a výrazy s proměnnými, hodnota výrazu, mnohočleny a početní operace s nimi, rozklad mnohočlenu na součín

M-9-1-08	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav, dokáže správnost řešení rovnice ověřit zkouškou, zvládá využívat rovnice k řešení slovních úloh	lineární rovnice, slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic
M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	vyjadřuje matematicky jednoduché reálné situace, aplikuje získané dovednosti při řešení slovních úloh, hledá různé způsoby řešení problémů a zdůvodňuje zvolený postup, ověřuje správnost řešení problémů, užívá logickou úvahu	slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	vyhledává, čte a vyhodnocuje údaje z tabulek a grafů, zaznamenává výsledky jednoduchých statistických šetření	tabulky, grafy, základní statistické pojmy
M-9-2-02	porovnává soubory dat	vyhledává a zpracovává statistická data v grafech a tabulkách	základní statistické pojmy, soubory dat
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	seznámí se s Pythagorovou větou, získaných poznatků využívá při výpočtech v pravoúhlém trojúhelníku a při řešení slovních úloh	Pythagorova věta a její využití
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	určuje vzájemnou polohu přímky a kružnice a vzájemnou polohu dvou kružnic v rovině, dokáže vypočítat obvod a obsah kruhu, učivo dokáže aplikovat při řešení slovních úloh	vzájemná poloha přímky a kružnice v rovině, vzájemná poloha dvou přímek v rovině, délka kružnice, obvod a obsah kruhu
M-9-3-05	využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	rozumí pojmu množina bodů dané vlastnosti v rovině, pochopí Thaletovu větu a její význam, získané poznatky aplikuje při řešení konstrukčních úloh	množiny bodů dané vlastnosti, Thaletova věta
M-9-3-06	načrtne a sestrojí rovinné útvary	využívá Thaletovu větu a poznatky o vlastnostech rovinných útvarů při konstrukci trojúhelníků a čtyřúhelníků	složitější konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	charakterizuje válec	válec, síť válce
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	dokáže vypočítat povrch a objem válce, poznatky využívá při řešení slovních úloh	povrch a objem válce
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	zvládá načrtnout a sestrojit síť válce	síť válce
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	umí načrtnout válec	válec, síť válce
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	řeší praktické úkoly, využívá a upevňuje získané poznatky	slovní úlohy využívající poznatků z geometrie
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			

M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	logické a netradiční aritmetické i geometrické úlohy	slovní úlohy a problémy
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	zdokonaluje svoje schopnosti řešit logické úkoly	slovní úlohy a problémy

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-07	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	seznámí se s pojmem lomený výraz, zapisuje podmínky, kdy má lomený výraz smysl, dokáže ho krátit a rozšiřovat, provádí početní operace s lomenými výrazy	lomené výrazy a početní operace s nimi
M-9-1-08	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	osvojí si řešení soustavy dvou lineárních rovnic sčítací i dosazovací metodou, řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli, provádí zkoušku správnosti řešení, znalosti dokáže aplikovat při řešení praktických situací	soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými, rovnice s neznámou ve jmenovateli, slovní úlohy
M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	dokáže řešit praktické úkoly s využitím znalosti soustav rovnic, rozumí základním pojmům a řeší praktické úkoly z finanční matematiky	slovní úlohy řešené pomocí soustav rovnic, pojmy a úlohy z finanční matematiky
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	orientuje se v tabulkách a grafech	tabulky, grafy
M-9-2-02	porovnává soubory dat	dokáže vyčíst informace z různých druhů tabulek, diagramů a grafů	
M-9-2-04	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	chápe pojem funkce, dokáže sestavit tabulku a rovnici funkce, zakreslí graf dané funkce	funkce, přímá a nepřímá úměrnost, kvadratická funkce, rovnice, tabulka a graf funkce, goniometrické funkce
M-9-2-05	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	užívá funkční vztahy při řešení úloh, dokáže řešit graficky soustavu rovnic, provádí výpočty v pravoúhlém trojúhelníku pomocí goniometrických funkcí, využívá goniometrických funkcí při řešení úloh z praxe	úlohy řešené pomocí funkcí výpočtem i graficky, goniometrické funkce a jejich praktické využití
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	rozlíší shodné a podobné útvary, rozumí větám o podobnosti trojúhelníků	podobnost rovinných útvarů, věty o podobnosti trojúhelníků

M-9-3-07	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	dokáže řešit úkoly s využitím vět o podobnosti trojúhelníků	úlohy řešené s využitím podobnosti
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	charakterizuje kužel, jehlan a kouli	kužel, jehlan, koule
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	vypočítá povrch a objem kužele, jehlanu a koule, učivo dokáže aplikovat při řešení praktických úloh	povrch a objem kužele, jehlanu a koule, slovní úlohy
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	načrtne síť jehlanu a kužele	síť jehlanu a kužele
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	načrtne jehlan, kužel a kouli	náčrt jehlanu, kužele a koule
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	užívá goniometrické funkce při výpočtech objemů a povrchů těles	praktické úlohy na povrch a objem jehlanu a kužele využívající goniometrické funkce
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	hledá různá řešení problémů, aplikuje poznatky a dovednosti z různých oblastí matematiky	logické a netradiční úlohy
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	zdokonaluje svoji dovednost řešit různé logické úlohy	logické a netradiční geometrické úlohy

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro matematiku

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. období (1. až 3. ročník)
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE
žák M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100 M-3-1-02p zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20 M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY
žák M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU
žák M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit M-3-3-01p rozezná přímkou a úsečkou, narýsuje je a ví, jak se označují M-3-3-02p používá pravítko

2. období (4. a 5. ročník)
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE žák M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000 M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100 M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100 M-5-1-04p запиše a řeší jednoduché slovní úlohy M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla - používá kalkulátor
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY žák M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU žák M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná základní tělesa
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY žák M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech
2. STUPEŇ
ČÍSLO A PROMĚNNÁ žák M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento) M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000 M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta - zvládá orientaci na číselné ose
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY žák M-9-2-01p vyhledává a třídí data M-9-2-02p porovnává data M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU žák M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce

M-9-3-11p sestrojí sítě základních těles
M-9-3-12p načrtne základní tělesa
M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa
- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
- používá technické písmo, čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

žák
M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy
M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací
M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

5.3 INFORMATIKA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují inforatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení inforatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním inforatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje

- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládnání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

INFORMATIKA

Ze vzdělávacího oboru Informatika vychází vyučovací předmět informatika. Jeho výuka probíhá v učebně informatiky. Součástí vyučování je také práce s odbornou literaturou a využívání všech dostupných moderních pomůcek a technologií. Vyučovací předmět informatika je vyučován na 1. stupni ve 4. a 5. ročníku jako povinný předmět jednu hodinu týdně a je také zařazen jako povinný předmět i ve všech ročnících na 2. stupni s časovou dotací jedné hodiny týdně. Žáci mohou být děleni do skupin.

Vzdělávací obsah předmětu informatika je rozdělen na čtyři tematické okruhy, a to **Data, informace, modelování, Algoritmizace a programování, Informační systémy a Digitální technologie.**

Dovednosti získané v předmětu informatika umožňují žákům aplikovat digitální technologie ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- zadáváme úkoly, kterými vedeme k samostatnému objevování možností využití digitálních technologií v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s digitálními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dokončení

Kompetence komunikativní

- vedeme k využívání vhodné technologie ke komunikaci na dálku
- při komunikaci učíme dodržovat vžitě konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke kolegiální radě či pomoci a k práci v týmu
- učíme rozdělit si a naplánovat práci, hlídat časový harmonogram apod.
- vedeme k sebehodnocení žáků – učíme hodnotit vlastní práce i práce ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu

Kompetence občanské

- seznamujeme s vazbami na legislativu a obecnými morální zákony (softwarové pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, ochrana hesla, citace použitého pramene)
- při zpracovávání informací vedeme ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterými se lze setkat prostřednictvím internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- vedeme k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou

- žáci mohou využít digitální kompetence pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Kompetence digitální

- rozvíjíme schopnost orientovat se v digitálním prostředí a zacházet s digitálními technologiemi, mít určitý nadhled nad tím, co digitální technologie kolem nás ovlivňují a schopnost na to vědomě a s porozuměním reagovat
- informujeme o užívání technologií a o okolnostech či důsledcích jejich využívání – bezpečnost, ochrana zdraví, ochrana soukromí, ochrana práv a svobod v digitálním prostředí, etika i etiketa, aktivní občanství atd.
- klademe důraz na rozvoj inženýrského a kritického myšlení, na práci s chybou, kooperativní učení
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali digitální technologie užívat smysluplně, pro vlastní rozvoj i v rámci celoživotního učení a své další profesní dráhy

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
I-5-1-02	popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	sdělí informaci obrázkem, předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel, zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text, zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky, obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	kódování a dekodování využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam emodži
I-5-1-03	vyčte informace z daného modelu		modelování modelování jako zjednodušené znázornění skutečnosti skládání obrazce
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
I-5-2-01	sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	sestaví a testuje symbolické zápisy postupů	symbolické zápisy postupů sestavení funkčního postupu
I-5-2-02	popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	v programu najde a popíše jednoduché chyby, pokusí se navrhnout jednotlivé kroky řešení	řešení problému krokováním postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu
I-5-2-03	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	experimentuje a objevuje v blokově orientovaném programovacím prostředí	programování experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí události, sekvence, opakování
I-5-2-04	ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	snaží se provést kontrolu řešení, porovnává svůj postup s jinými a diskutuje o nich	kontrola řešení
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE			
I-5-4-01	najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží, vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem, edituje digitální text, vytvoří jednoduchý obrázek, přehraje zvuk či video, uloží svoji práci do souboru, otevře soubor, používá krok zpět,	hardware software digitální zařízení a jejich účel zapnutí/vypnutí zařízení spouštění, přepínání a ovládání aplikací ovládání myši psaní slov na klávesnici editace textu

		zoom, řeší úkol použitím schránky, uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů, najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci	otevírání souborů uložení dat do souboru přehrávání zvuku program práce s obrázky
I-5-4-02	propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí, pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj, při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace, seznamuje se s prvky uživatelského rozhraní, rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	počítačové sítě propojení technologií využití digitálních technologií v různých oborech (bez)drátové připojení internet prvky v uživatelském rozhraní technické problémy a přístupy k jejich řešení
I-5-4-03	oddržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	oddržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením, zná a dodržuje pravidla při správě uživatelských účtů a hesel	ergonomie pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele uživatelské účty a hesla

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
I-5-1-01	uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	pracuje s jednoduchými texty, obrázky a tabulkami, dokáže získat data, zaznamenat je, zhodnotit a vyvodit z nich závěry, uvést příklady dat z běžného života, dokáže jednoduše popsat přenos a ochranu dat, zná sdílení dat	data, informace sběr dat (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) záznam dat s využitím textu hodnocení získaných dat vyvozování závěrů přenos dat sdílení dat přenos a ochrana informace
I-5-1-02	popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty, pomocí obrázku znázorní jev	graf
I-5-1-03	vyčte informace z daného modelu	pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	obrázkové modely využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání porovnávání a vysvětlování známých jevů
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
I-5-2-01	sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program	programování sestavení programu
I-5-2-02	popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	v programu najde a opraví jednoduché chyby	ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním nalezení chyby a oprava kódu

			nahrazení opakujícího se vzoru cyklem
I-5-2-03	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát vytvoří a použije nový blok, v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy, v programu najde a opraví chyby, rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát, rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj, vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky, přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky, rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit, cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	algoritmy podprogram sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci
I-5-2-04	ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	upraví program pro obdobný problém	ověřování správnosti postupu oprava chyby
INFORMAČNÍ SYSTÉMY			
I-5-3-01	v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky, určí, jak spolu prvky souvisí	systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí části systému a vztahy mezi nimi
I-5-3-02	pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	doplní posloupnost prvků, umístí data správně do tabulky, doplní prvky v tabulce, v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	práce se strukturovanými daty shodné a odlišné vlastnosti objektů řazení prvků do řad číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam tabulka a její struktura záznam, doplnění a úprava záznamu
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE			
I-5-4-01	najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	seznámení a práce s aplikacemi, které potřebuje k práci	ovládání aplikací
I-5-4-02	propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	pracuje s internetem, dokáže pracovat ve sdíleném prostředí, chápe sdílení dat	internet práce ve sdíleném prostředí sdílení dat
I-5-4-03	dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	bezpečně dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením, zná pravidla pro ochranu uživatele s digitálním zařízením	ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			

I-9-1-01	získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf), odpoví na otázky na základě dat v tabulce, popíše pravidla uspořádání v existující tabulce	data a informace získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači proces komunikace, kompletnost dat časté chyby při interpretaci dat data v grafu a tabulce porovnání dat v tabulce a grafu evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce kontrola hodnot v tabulce filtrování, řazení a třídění dat
I-9-1-02	navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	rozpozná zakódované informace kolem sebe, zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady, zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer, zakóduje v obrázku barvy více způsoby, zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů, zjednoduší zápis textu a obrázku, ověří úplnost zápisu	kódování a přenos dat možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti standardizované kódy bit a bajt násobné jednotky jednoduché šifry a jejich limity
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
I-9-2-01	po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	jednotlivé kroky algoritmu nebo programu přečte, vysvětlí postup a určí problém	algoritmizace dekompozice úlohy, problému tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu
I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	seznámí se s programováním, s nástroji programovacího prostředí a s blokově orientovaným programovacím jazykem	programování nástroje programovacího prostředí blokově orientovaný programovací jazyk
INFORMAČNÍ SYSTÉMY			
I-9-3-01	vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracuje, pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	informační systémy účel informačních systémů a jejich role ve společnosti informační systém ve škole uživatelé, činnosti, práva, struktura dat ochrana dat a uživatelů
I-9-3-04	sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy, navrhne tabulku pro záznam dat, propojí data z více tabulek či grafů	řešení problémů s daty
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE			
I-9-4-01	popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	zná základní pojmy hardware i software, popíše, jak funguje počítač, diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	hardware software součásti počítače a principy jejich společného fungování operační systémy – funkce, typy, typické využití fungování nových technologií

I-9-4-02	ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje, uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory	instalace aplikací aktualizace správa souborů struktura složek
I-9-4-03	vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	vybere vhodný formát pro uložení dat, vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě, porovná různé metody zabezpečení účtů, spravuje sdílení souborů, pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy	domácí a školní počítačová síť fungování a služby internetu e-mail přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva digitální stopa
I-9-4-04	poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	typické závady počítače chybové stavy počítače
I-9-4-05	dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	minimalizuje riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	řešení technických problémů postup při řešení problému s digitálním zařízením

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
I-9-1-03	vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	vysvětlí známé modely jevů, situací, činností, v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku, pomocí ohodnocených grafů řeší problémy	modelování schéma myšlenková mapa vývojový diagram ohodnocený a orientovaný graf
I-9-1-04	zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	pomocí orientovaných grafů řeší problémy, vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	základní grafové úlohy
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
I-9-2-02	rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	řeší problémy sestavením algoritmu, dokáže řešený problém a svůj výběr zdůvodnit	kontrola algoritmizace ověření algoritmu, programu
I-9-2-03	vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	diskutuje různé programy pro řešení problému, vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	nalezení chyby úprava algoritmu a programu
I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost, program umí vyzkoušet a opravit, používá opakování, větvení programu, proměnné	opakování větvení proměnné tvorba programu

	chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné		
I-9-2-06	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby, diskutuje různé programy pro řešení problému, vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní	správnost programu
INFORMAČNÍ SYSTÉMY			
I-9-3-02	nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky, používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když)	návrh a tvorba evidence dat formulace požadavků struktura tabulky, typy dat práce se záznamy, pravidla a omezení
I-9-3-03	vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	řeší problémy výpočtem s daty, připiše do tabulky dat nový záznam, seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně), používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy, ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	kontrola správnosti a použitelnosti struktury nastavených pravidel
I-9-3-04	sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	úprava požadavků tabulky či pravidel

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému, po přečtení programu vysvětlí, co vykoná, ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby, používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna, spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav, používá souřadnice pro programování postav, používá parametry v blocích, ve vlastních blocích, vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu	tvorba digitálního obsahu tvorba programů (příběhy, hry, simulace, roboti) potřeby uživatelů uživatelské rozhraní programu autorství a licence programu etika programátora
I-9-2-06	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	diskutuje různé programy pro řešení problému, hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	programy pro řešení problému
INFORMAČNÍ SYSTÉMY			

I-9-3-02	nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	dokáže pracovat s velkými soubory dat, hromadně je zpracovávat, vhodně používá funkce a vzorce, pracuje s řetězci, umí řadit, filtrovat, vizualizovat data	hromadné zpracování dat velké soubory dat funkce a vzorce práce s řetězci řazení, filtrování vizualizace dat odhad závislostí
----------	--	--	---

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
I-9-2-02	rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	samostatně řeší problémy sestavením algoritmu, dokáže řešený problém a svůj výběr zdůvodnit	tvorba programu analýza a návrh návrh postupu popsání problému testování, odstranění chyb ovládání pozadí
I-9-2-03	vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému		
I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	v blokově orientovaném programovacím jazyce sám sestaví přehledný program k vyřešení problému, hotový program upraví pro řešení příbuzného problému, zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	
I-9-2-06	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby, diskutuje různé programy pro řešení problému, vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní, řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE			
I-9-4-01	popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením počítače, diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich, na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat, popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní, na schematickém modelu popíše princip zaslání dat po počítačové síti, vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu, diskutuje o cílech a metodách hackerů, diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu, orientuje se v bezpečnosti na internetu, chápe nutnost zabezpečení svého počítače	programové a technické vybavení operační systémy: funkce, typy, typické využití komprese a formáty souborů fungování nových technologií (smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)
I-9-4-02	ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos		ukládání a správa dat
I-9-4-03	vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky		typy, služby a význam počítačových sítí fungování sítí: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa struktura a principy internetu datacentra, cloud

			web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL princip cloudové aplikace (e-mail, e-shop, streamování)
I-9-4-05	dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení		bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočnicků) nebezpečné aplikace a systémy zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat digitální identita digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu sledování komunikace informace o uživateli v souboru (metadata) sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat fungování a algoritmy sociálních sítí vyhledávání a cookies

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro informatiku

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
2. období (4. a 5. ročník)
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ žák I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ žák I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů
INFORMAČNÍ SYSTÉMY žák I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE žák I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi
2. STUPEŇ
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ žák

I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti I-9-1-02p zakóduje a dekáduje jednoduchý text a obrázek I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ žák I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal
INFORMAČNÍ SYSTÉMY žák I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE žák I-9-4-01p rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je realizována na 1. stupni základního vzdělávání. Tato oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitky žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků. Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** je členěn do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od neznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací, k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených, přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů

- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (svých možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je koncipována pouze pro vzdělávání na 1. stupni základní školy. Základní charakteristikou této oblasti je navázání na vlastní zkušenosti žáků a tyto dále využívat a rozvíjet. Svou členitostí, rozmanitostí a širokou provázaností se oblast prolíná s učivem ostatních vzdělávacích oblastí a vytváří prostor pro tvorbu projektů, jejichž cílem je přiblížit a spojit získané vědomosti a zkušenosti s reálným životem. Tato vzdělávací oblast připravuje základy pro specializovanější výuku v dalších vzdělávacích oblastech.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je rozčleněna do tří vyučovacích předmětů – prvouky, vlastivědy a přírodovědě.

PRVOUKA

Prvouka je předmět vyučovaný v prvních třech ročnících s časovou dotací v 1. a 2. ročníku dvou hodiny týdně, ve třetím ročníku tři vyučovací hodiny týdně. Navazuje na poznatky, dovednosti a zkušenosti získané v předchozím období v rodině a v předškolní výchově, vhodným způsobem na ně navazuje a dále je rozvíjí. V obsahu předmětu se uplatňují humanitní prvky - vlastivědné, dějepisné, zeměpisné a etické a prvky přírodopisné – fyzikální, astronomické a ekologické. Výuka umožňuje použít obsahu řady dalších předmětů - českého jazyka, matematiky, pracovních činností atp. Na běžnou výuku ve vyučovacích hodinách navazují různé akce, jako jsou např. vycházky, exkurze, projekty, divadelní představení. Využívány jsou rozmanité výukové metody a formy práce – například učení hrou, činnostní učení, frontální výuka, vycházky s pozorováním, pokusy, skupinové práce a sebehodnocení. Na prvouku ve čtvrtém ročníku navazuje přírodověda a vlastivěda.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledávání a třídění informací a jejich efektivnímu využívání v procesu učení
- klademe důraz na učení všemi smysly
- efektivní získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy)
- umožňujeme propojovat získané vědomosti s praktickými situacemi

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme modelové situace
- vedeme ke snaze dojít k samostatným objevům, řešením a závěrům
- motivujeme k rozpoznání a pochopení problémů, přemýšlení o jejich příčinách, uplatňování vlastního úsudku
- vedeme ke kritickému myšlení a uvážlivému úsudku

Kompetence komunikativní

- vedeme k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k vzájemnému naslouchání a zdůvodňování svých závěrů
- vedeme k správnému pojmenování pozorovaných skutečností a jevů, které žáci využívají při vlastních projevech, názorech a výtvorech
- vedeme k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme spolupráci na řešení problému při skupinové práci
- vedeme k respektování názorů druhých a k efektivnímu přispívání do diskuse
- vytváříme situace, při kterých si žáci uvědomují nutnost spolupráce
- podporujeme vytváření zdravého sebevědomí

Kompetence občanské

- vedeme k utváření ohleduplného vztahu k přírodě, lidským výtvorům a kulturním hodnotám, k hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody
- zařazujeme do výuky různé besedy rozvíjející občanské postoje
- formujeme povědomí o příslušnosti k národu, rozvíjíme zájem o život v obci, nabízíme návštěvy historických objektů a významných míst
- vedeme k zodpovědnému chování v krizových situacích
- vedeme k respektování a ochraně našeho kulturního a historického dědictví

Kompetence pracovní

- vedeme k plnění povinností a závazků, adaptaci na změněné nebo nové pracovní podmínky
- utváříme pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozvíjíme jednoduché rozpoznání materiálů podle vlastností a použití
- motivujeme ke vhodnému a bezpečnému užívání materiálů, nástrojů a pomůcek, k citlivému pochopení nutnosti efektivního technického rozvoje a pokroku

Kompetence digitální

- vedeme k dodržování pravidel určených pro práci v online prostředí
- vedeme ke zdravému používání digitálních technologií, k uvědomění si zdravotních rizik
- dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s efektivním využitím digitálních technologií

1. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	pojmenuje místo svého bydliště a školy - svou obec, seznamuje se s blízkým okolím svého bydliště a školy, učí se znát adresu svého bydliště, nazve možná nebezpečí v nejbližším okolí, orientuje se v budově školy, seznamuje se se školním řádem, režimem školy, vytváří třídní pravidla, orientuje se v členění domu a bytu	domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace
ČJS -3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	pojmenuje obec, ve které žije, seznamuje se s názvem státu a hlavního města, ví, jak vypadá státní vlajka	obec – její části; naše vlast – domov
LIDÉ KOLEM NÁS			
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných	učí se rozlišovat základní příbuzenské vztahy, charakterizuje role v rodině, uvědomuje si své místo mezi spolužáky ve třídě	rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy; soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie;

	lidí, jejich přednostem i nedostatkům		chování lidí – pravidla slušného chování, rizikové situace, předcházení konfliktům; právo a spravedlnost – práva a povinnosti žáků školy
ČJS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	pojmenuje základní druhy povolání a uvědomuje si jejich důležitost	rodina – zaměstnání
LIDÉ A ČAS			
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	určí časové údaje při řešení běžných denních situací, učí se pojmenovat dny v týdnu, roční období, charakterizuje roční období	orientace v čase a časový řád – určování času, denní režim současnost a minulost v našem životě – předměty denní potřeby
ROZMANITOST PŘÍRODY			
ČJS-3-4-01	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	pozoruje a porovná proměny v přírodě v průběhu roku	životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – ochrana rostlin a živočichů,
ČJS-3-4-02	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	poznává vybrané druhy rostlin a živočichů, základní druhy ovoce a zeleniny, domácí zvířata, přiřazuje k nim jejich mláďata	rostliny, houby, živočichové – stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam pro člověka
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	prakticky provádí základní hygienické návyky, určuje základní části lidského těla, učí se poznávat rozdíl mezi nemocí a úrazem	lidské tělo – stavba těla, životní potřeby člověka péče o zdraví – denní režim, správná výživa, pitný režim; přenosné a nepřenositelné nemoci, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena
ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	nacvičuje v modelové situaci správné chování při mimořádných událostech	osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

2. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	učí se pojmenovat nejdůležitější části a místa obce, orientuje se v obci, poznává dopravní prostředky v obci, učí se bezpečně cestovat do nedalekého místa	domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace obec – její části, poloha v krajině, význačné budovy,
ČJS-3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	seznamuje se se základními údaji o naší vlasti, učí se, kdo je prezidentem a kde sídlí	naše vlast – domov, základy státního zřízení, státní symboly
LIDÉ KOLEM NÁS			
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	rozlišuje základní příbuzenské vztahy, charakterizuje rozdělení rolí v rodině, učí se pojmenovat základní povinnosti a úkoly členů rodiny, snaží se vhodně chovat ke všem členům rodiny, učí se dodržovat pravidla slušného chování ve škole i mimo ni, seznamuje se se základními vztahy mezi lidmi a se základními právy a povinnostmi	rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny; soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; chování lidí – pravidla slušného chování, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům; právo a spravedlnost – práva a povinnosti žáků školy
ČJS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	vypravuje o profesi svých rodičů, dokáže jmenovat některá povolání, vypráví o práci svých rodičů	rodina – zaměstnání
LIDÉ A ČAS			
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	určuje čas podle hodin a kalendáře, používá kalendář, seznamuje se s daty významných dnů	orientace v čase a časový řád – určování času, kalendáře, denní režim, roční období současnost a minulost v našem životě – státní svátky a významné dny
ČJS-3-3-02	pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	seznamuje se s rozdílem mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, s časovou přímkou, životem v dávné minulosti, starými mýty a pověstmi	báje, mýty, pověsti – minulost předků
ROZMANITOST PŘÍRODY			
ČJS-3-4-02	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	poznává nejnámější rostliny a živočichy ze svého okolí, třídí je podle některých znaků, učí se vysvětlit základní rozdíly mezi dřevinami, bylinami, savci, ptáky, seznamuje se s pravidly bezpečnosti při kontaktu s neznámými rostlinami a zvířaty	rostliny, houby, živočichové – znaky života, stavba těla u některých nejnámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka rovnováha v přírodě – základní společenstva ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – ochrana rostlin a živočichů
ČJS-3-4-03	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní	provádí jednoduché pokusy s přírodninami, učí se zaznamenat výsledky pozorování, bezpečně	rostliny, houby, živočichové – znaky života voda a vzduch - význam pro život

	veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	používá jednoduché nástroje a přístroje	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	uplatňuje zásady zdravého stravovacího a pitného režimu, chápe význam pohybových činností pro zdraví a odpočinek, chápe zdravotní rizika tabáku a alkoholu a učí se je odmítat, seznamuje se s poskytnutím jednoduché první pomoci při drobných poraněních, dodržuje základní pravidelné činnosti denního režimu, uplatňuje základní návyky osobní hygieny a pravidelně je řadí do denního režimu, určuje základní části lidského těla, poznává obvyklé příznaky běžných nemocí a dokáže o nich informovat dospělé, učí se měřit teplotu, poznává zásady správného podávání léků, učí se, jak přivolat první pomoc a kde je nejbližší zdravotnické zařízení	lidské tělo – stavba těla, životní potřeby člověka péče o zdraví – denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena návykové látky, závislosti a zdraví – závislost
ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí, způsoby, jak jim čelit, vštěpuje si zásady bezpečnosti v silničním provozu, uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě, cíleně je používá	osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)
ČJS-3-5-03	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	v modelových situacích nacvičuje vhodné chování při krizové situaci, jak se bránit, nalézt pomoc, osvojuje si způsoby odmítání	návykové látky, závislosti a zdraví – závislost, odmítání návykových látek, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	nacvičuje chování při poplachu, všeobecném ohrožení	přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

3. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
-----	-------------------------	----------------	-------

MÍSTO, KDE ŽIJEME			
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	dokáže určit základní světové strany, má přehled o nejbližších obcích, v plánu své obce vyznačí místo svého bydliště a školy, tvoří jednoduchý náčrt cesty do školy, rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí, přiměřeně svému věku se chová na ulici, na hřišti, v dopravních prostředcích, seznamuje se s historií obce	obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť okolní krajina – orientační body a linie, světové strany mapy – obsah, vysvětlivky
ČJS-3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	seznamuje se s různými druhy map a nachází důležité zeměpisné pojmy, poznává mapu ČR, vyhledá Prahu a Brno, na plánu obce rozlišuje významné budovy	naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly
LIDÉ KOLEM NÁS			
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	poznává základní a širší příbuzenské vztahy, pravidla rodinného života, práva a povinnosti členů rodiny, vypravuje o společných činnostech rodiny a seznamuje se s pravidly slušného chování - pravidla třídy, pomoc spolužákům, učí se hodnotit své jednání, projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků i jiných lidí	rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání; soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům; právo a spravedlnost – práva a povinnosti žáků školy
ČJS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	orientuje se v profesi svých rodičů, seznamuje se se zdravými a odpočinkovými návyky, osvojuje si vhodné pracovní postupy a návyky, seznamuje se s obchody v obci a s jejich sortimentem a službami, využívá modelových situací	rodina - zaměstnání vlastnictví - veřejné, osobní, způsoby placení
LIDÉ A ČAS			
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	určuje čas podle hodin a kalendáře, používá kalendář, sleduje data významných dnů, pojmenuje významné události regionu	orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, denní režim, roční období
ČJS-3-3-03	uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovná minulost a současnost	seznamuje se s životem v dávné minulosti, historií a současností své obce, popíše rozdíl mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, průběh lidského života
ROZMANITOST PŘÍRODY			
ČJS-3-4-02	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	vysvětluje rozdíly mezi jednotlivými živými organismy, rozpozná základní znaky, projevy života a stavbu těla, uvede nejznámější rostliny a živočichy v	rostliny, houby, živočichové – znaky života, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka

		blízkosti svého bydliště - na poli, v lese, u vody, na louce	
ČJS-3-4-03	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	orientuje se v základních jednotkách, provádí ve skupině základní měření pomocí pravítka, vah, odměrky, hodin, provádí jednoduché pokusy s přírodninami, pozoruje a popisuje základní vlastnosti předmětů a jejich změn na základě jednoduchých pokusů - skupenství, teplota, vysvětluje význam vody, vzduchu, půdy	látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti vzduchu, význam pro život nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	rozpoznává obvyklé příznaky běžných nemocí, včas o nich dokáže informovat, dodržuje zásady podávání léků, při nemoci pokyny lékaře a rodičů, je schopen za pomoci skupiny poskytnout pomoc při drobném poranění, určuje základní části lidského těla včetně nejdůležitějších orgánů a orientuje se v jejich funkci	lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, péče o zdraví – denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena
ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty, uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce, cyklisty, cíleně je používá, vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času a volí odpovídající způsoby ochrany, v modelových situacích ohrožení bezpečí – neznámá místa, neznámí lidé, kontakt se zvířaty, média, označí možná nebezpečí, diskutuje o způsobech ochrany	osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání
ČJS-3-5-03	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	dokáže telefonicky přivolat pomoc, sdělit důležité údaje o sobě a o události, v modelové situaci použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky, v modelových situacích předvede vhodné chování, jak se bránit, nalézt pomoc	návykové látky, závislosti a zdraví – závislost, odmítání návykových látek, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	nacvičuje chování při poplachu, všeobecném ohrožení	přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén);

			požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém
--	--	--	--

PŘÍRODOVĚDA

Přírodověda je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a poskytuje žákům především možnost poznat přírodní zákonitosti. Poznání zákonitostí totiž znamená poznávání souvislostí a vztahů mezi fakty, jejich lepší vysvětlení a hlubší porozumění, z toho plyne i větší šance na jejich praktické využití. Tematické okruhy tohoto předmětu jsou navzájem úzce propojeny, vždy se vážou k člověku, přírodě, bydlišti, místní lokalitě. Obsah vyučovacích předmětů přírodověda je postaven na elementárních znalostech, které žáci získali v prouce i v dalších předmětech (matematika, český jazyk, literární výchova), a současně umožňuje vybavit žáky základními vědomostmi a dovednostmi pro vyučovacích předměty přírodopis, fyzika, chemie a zeměpis na 2. stupni. Témata jsou propojena se znalostmi a dovednostmi z oblasti výtvarné výchovy, výchovy ke zdraví a oblasti Člověk a jeho práce. Přírodověda se vyučuje ve 4. ročníku s časovou dotací jedné hodiny týdně a v 5. ročníku s časovou dotací dvou hodin týdně, a to v kmenové třídě, v přírodě nebo v okolí školy.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledávání, třídění informací a jejich efektivnímu využívání v procesu učení
- klademe důraz na učení všemi smysly
- učíme efektivní získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy)
- umožňujeme propojovat získané vědomosti s praktickými situacemi

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme modelové situace
- vedeme ke snaze dojít k samostatným objevům, řešením a závěrům
- motivujeme k rozpoznání a pochopení problémů, přemýšlení o jeho příčinách, uplatňování vlastního úsudku
- vedeme ke kritickému myšlení a uvážlivému úsudku

Kompetence komunikativní

- vedeme k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k vzájemnému naslouchání a zdůvodňování svých závěrů
- vedeme k správnému pojmenování pozorovaných skutečností a jevů, které žáci využívají při vlastních projevech, názorech a výtvorech
- vedeme k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme spolupráci na řešení problému při skupinové práci
- vedeme k respektování názorů druhých a k efektivnímu přispívání do diskuse
- vytváříme situace, při kterých si žáci uvědomují nutnost spolupráce
- podporujeme vytváření zdravého sebevědomí

Kompetence občanské

- vedeme k utváření ohleduplného vztahu k přírodě, lidským výtvorům a kulturním hodnotám, k hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody
- zařazujeme do výuky různé besedy rozvíjející občanské postoje
- formujeme povědomí o příslušnosti k národu, rozvíjíme zájem o život v obci, nabízíme návštěvy historických objektů a významných míst

- vedeme k zodpovědnému chování v krizových situacích
- vedeme k respektování a ochraně našeho kulturního a historického dědictví

Kompetence pracovní

- vedeme k plnění povinností a závazků, adaptace na změněné nebo nové pracovní podmínky
- utváříme pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozvíjíme jednoduché rozpoznání materiálů podle vlastností a použití
- motivujeme ke vhodnému a bezpečnému užívání materiálů, nástrojů a pomůcek a k citlivému pochopení nutnosti efektivního technického rozvoje a pokroku

Kompetence digitální

- vedeme k využívání digitálních technologií ve výuce i při přípravě na vyučování
- volíme vhodné postupy, způsoby a prostředky ke spravování a sdílení dat
- vedeme k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost digitálního zařízení a dat
- vedeme k uvědomění si zdravotního rizika při dlouhotrvajícím využívání digitálních technologií
- vedeme k zaznamenávání výsledků pozorování s využitím digitálních technologií

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ROZMANITOST PŘÍRODY			
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody, a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	objasní rozdíly mezi živou a neživou přírodou; nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka; popíše znaky života, životní projevy a potřeby rostlin a živočichů	látky a jejich vlastnosti: voda, vzduch, nerosty, horniny, půda; rovnováha v přírodě; vztahy v přírodě; význam přírodních celků pro člověka
ČJS-5-4-03	zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	zdůvodní nejdůležitější vzájemné vztahy mezi organismy; nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	životní podmínky; vztahy mezi organismy; základní ekosystémy; rostliny a živočichové v ročních obdobích
ČJS-5-4-04	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	prakticky třídí organismy do známých skupin, používá k tomu klíče a atlasy	houby, rostliny, živočichové
ČJS-5-4-06	založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	zkoumá, zaznamená a podrobně popíše jednoduchý pokus	látky a jejich vlastnosti, vlastnosti a schopnosti rostlin a živočichů, základní fyzikální veličiny a jejich jednotky
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
ČJS-5-5-01	využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	uvědomuje si souvislosti mezi vlastnostmi lidského těla a těla živočichů	stavba těla živočichů

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ROZMANITOST PŘÍRODY			
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody,	objasňuje rozdíly mezi živou a neživou přírodou, objevuje	látky a jejich vlastnosti, voda a vzduch – kyslík, nerosty, fosilní paliva, horniny, půda, světlo

	a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	a zjišťuje princip rovnováhy přírody, nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka, definuje znaky života, životní projevy a potřeby rostlin a živočichů	a teplo, význam přírodních celků pro člověka
ČJS-5-4-02	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	objasní a zdůvodní střídání ročních období, dne a noci, vyhledá, zobecňuje a zpracovává informace o Sluneční soustavě, planetě Zemi a vesmírných objektech	vesmír; Země, Měsíc; Sluneční soustava, hvězdy, souhvězdí, galaxie; roční období, den a noc; magnetismus, vzdušný obal Země, pohyby Země, počasí, podnebí
ČJS-5-4-03	zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	zdůvodní nejdůležitější vzájemné vztahy mezi organismy, nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	životní podmínky, vztahy mezi organismy, podnebí a počasí, základní ekosystémy, vztahy živé a neživé přírody, vegetační pásy
ČJS-5-4-04	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	prakticky třídí organismy do známých skupin, používá k tomu i klíče a atlasy; kategorizuje druhy rostlin, hub a živočichů; popíše stavbu těla neznámějších druhů živočichů, rostlin, jejich význam v přírodě a pro člověka	rostliny, houby, živočichové – obratlovci a bezobratlí
ČJS-5-4-05	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	vyjadřuje se k odpovědnosti lidí při ochraně a tvorbě životního prostředí, ochraně rostlin a živočichů, diskutuje o likvidaci a recyklaci odpadů, vyjadřuje svůj názor, hodnotí názory ostatních, uvědomuje si nebezpečí živelných pohrom a ekologických katastrof	ochrana a tvorba životního prostředí, botanické a zoologické zahrady, ekologie, likvidace a recyklace odpadů, úspora energie, živelné pohromy a ekologické katastrofy, využívání přírodních zdrojů člověkem
ČJS-5-4-06	založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	zkoumá, zaznamená a podrobně popíše jednoduchý pokus	látky a jejich vlastnosti, vlastnosti a schopnosti rostlin a živočichů, základní fyzikální veličiny a jejich jednotky
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
ČJS-5-5-01	využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	popíše stavbu lidského těla, vymenuje zásady zdravého způsobu života	lidské tělo; zdravá výživa
ČJS-5-5-02	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	charakterizuje etapy vývoje lidského jedince	vývoj a vývin jedince (dětství, dospělost, stáří)
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	plánuje svůj denní režim podle vlastních potřeb s ohledem na jiné osoby, rozlišuje aktivitu a odpočinek, uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení	denní režim, relaxace, sport, zdravý životní styl, život s handicapem, sebepoznání, sebehodnocení, sebezpřijetí
ČJS-5-5-04	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	definuje rizikové prostředí, na modelových situacích demonstruje bezpečné chování v rizikových situacích, v silničním provozu v roli chodce i cyklisty, v krizových situacích (šikana, týrání, sexuální obtěžování, brutalita), v případě nutnosti vyhledá odbornou pomoc	péče o zdraví, nákup a skladování potravin, osobní bezpečí, mimořádná ohrožení a rizika s nimi spojená, evakuace, integrovaný záchranný systém, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání)

ČJS-5-5-05	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	v modelových situacích předvede způsoby odmítání návykových látek; dokáže vyhledat odbornou pomoc	prevence zneužívání návykových látek; závislosti, nebezpečí elektronických médií; centra odborné pomoci
ČJS-5-5-06	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	vědomě předchází nemocem a úrazům, dodržuje základní hygienická pravidla a zásady zdravého způsobu života, vyjmenuje způsoby preventivní ochrany zdraví	osobní hygiena, zdravá strava, pitný režim, pohyb, preventivní lékařské prohlídky, nemoci přenosné a nepřenositelné
ČJS-5-5-07	rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	dokáže ošetřit drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	první pomoc, důležitá telefonní čísla

VLASTIVĚDA

Vlastivěda jako vyučovací předmět vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, společnosti, vlasti, kultury, techniky a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie a současnosti, směřuje k dovednostem pro praktický život. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, porozumět světu kolem sebe a vnímat základní vztahy ve společnosti. Obsah vyučovacích předmětů přírodověda je postaven na elementárních znalostech, které žáci získali v prouce i v dalších předmětech (matematika, český jazyk, literární výchova) a současně umožňuje vybavit žáky základními vědomostmi a dovednostmi pro vyučovací předměty přírodopis, fyzika, chemie a zeměpis na 2. stupni. Témata jsou propojena se znalostmi a dovednostmi z oblasti výtvarné výchovy, výchovy ke zdraví a oblasti Člověk a jeho práce. Vlastivěda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku dvě hodiny týdně, a to v kmenové třídě. Výuka je vhodně dolňována o exkurze a výukové programy.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledávání a třídění informací a jejich efektivnímu využívání v procesu učení
- klademe důraz na učení všemi smysly
- podporujeme efektivní získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy)
- umožňujeme propojovat získané vědomosti s praktickými situacemi

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme modelové situace
- vedeme ke snaze dojít k samostatným objevům, řešením a závěrům
- motivujeme k rozpoznání a pochopení problémů, přemýšlení o jeho příčinách, uplatňování vlastního úsudku
- vedeme ke kritickému myšlení a uvážlivému úsudku

Kompetence komunikativní

- vedeme k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k vzájemnému naslouchání a zdůvodňování svých závěrů
- vedeme k správnému pojmenování pozorovaných skutečností a jevů, které žáci využívají při vlastních projevech, názorech a výtvorech
- vedeme k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme spolupráci na řešení problému při skupinové práci

- vedeme k respektování názorů druhých a k efektivnímu přispívání do diskuse
- vytváříme situace, při kterých si žáci uvědomují nutnost spolupráce
- podporujeme vytváření zdravého sebevědomí

Kompetence občanské

- vedeme k utváření ohleduplného vztahu k přírodě, lidským výtvorům a kulturním hodnotám, k hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody
- zařazujeme do výuky různé besedy rozvíjející občanské postoje
- formujeme povědomí o příslušnosti k národu, rozvíjíme zájem o život v obci, nabízíme návštěvy historických objektů a významných míst
- vedeme k zodpovědnému chování v krizových situacích
- vedeme k respektování a ochraně našeho kulturního a historického dědictví

Kompetence pracovní

- vedeme k plnění povinností a závazků, adaptaci na změněné nebo nové pracovní podmínky
- utváříme pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozvíjíme jednoduché rozpoznání materiálů podle vlastností a použití
- motivujeme ke vhodnému a bezpečnému užívání materiálů, nástrojů a pomůcek, k citlivému pochopení nutnosti efektivního technického rozvoje a pokroku

Kompetence digitální

- seznamujeme s využíváním digitálních technologií ve výuce a při přípravě na výuku
- volíme postupy využívání digitálních technologií odpovídající konkrétnímu věku žáka a účelu vyučování
- vedeme k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné či nevhodné o sobě zveřejňovat

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
ČJS-5-1-01	určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	s pomocí mapky vyjmenuje všechny kraje ČR	poloha místa, členění území ČR
ČJS-5-1-02	určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se v nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	nakreslí směrovou růžici s hlavními i vedlejšími světovými stranami, pomocí kompasu (buzoly) určí světové strany, zorientuje pomocí kompasu mapu v krajině i ve třídě	určování světových stran
ČJS-5-1-03	rozdlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	vysvětlí rozdíl mezi mapou a plánem, popíše pomocí mapy povrch (ČR), umí vysvětlit barvy na mapě	náčrt, plán, mapa, mapové značky, čtení z mapy, použití barev na mapách
ČJS-5-1-04	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	vyjmenuje některé historické země ČR a národnosti, které se na území ČR vyskytují, přiřadí k pohoří nejvyšší horu, určí podnebí ČR	regionální zvláštnosti jednotlivých oblastí ČR
ČJS-5-1-06	rozdlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	vyjmenuje a popíše symboly ČR, uvede jméno prezidenta a premiéra ČR, uvede datum vzniku ČR	prezident, orgány státní moci ČR, státní symboly ČR
LIDÉ KOLEM NÁS			

ČJS-5-2-01	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	vysvětlí a vymenuje pravidla slušného chování, porovná je s vlastními zkušenostmi	pravidla dobrého soužití
ČJS-5-2-02	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	rozpozná jednání a chování, které se už nedá tolerovat, uvede příklad takového chování	komunikace, předcházení konfliktům
ČJS-5-2-03	orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy	vysvětlí pojmy soukromé, veřejné a osobní vlastnictví, ovládá používání peněz v běžných situacích, umí zkontrolovat cenu nákupu a vrácené peníze	vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, způsoby plateb, hotovostní a bezhotovostní forma peněz; plánování, odhad a kontrola ceny nákupu, rozpočet – příjmy a výdaje domácnosti
LIDÉ A ČAS			
ČJS-5-3-01	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	ukáže na časové ose určité letopočet a století	orientace v čase a časový řád
ČJS-5-3-02	využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	orientuje se v knihovně, muzeu a galerii, umí vyhledávat informace	návštěva a orientace v knihovně, muzeu a galerii, vyhledávání informací
ČJS-5-3-03	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti	způsob života a hmotná kultura v pravěku, středověku, novověku

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
ČJS-5-1-03	rozdělí mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	pomocí mapy světa vysvětlí polohu Evropy, popíše pomocí mapy povrch, vodstvo, podnebí, hospodářství	Evropa – jeden ze světadílů
ČJS-5-1-04	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	u svého kraje popíše pomocí mapy povrch, vodstvo, zemědělství, průmysl, významné pamětihodnosti a péči o ně	regionální zvláštnosti jednotlivých oblastí ČR
ČJS-5-1-05	porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	umí vyprávět o přírodě a způsobu života v ČR a v Evropě	příroda a způsob života v ČR, příroda a způsob života v evropských státech
ČJS-5-1-06	rozdělí hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	uvede datum vstupu ČR do EU, použije s porozuměním pojmy Evropská unie, Evropský parlament, Severoatlantická aliance, Organizace spojených národů	prezident, orgány státní moci ČR, státní symboly ČR
LIDÉ KOLEM NÁS			

ČJS-5-2-01	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	vytvoří pravidla chování ve třídě, dokáže vysvětlit základní lidská práva, práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	soužití lidí, mezilidské vztahy, principy demokracie, základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
ČJS-5-2-02	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	v konkrétních situacích je schopen rozpoznat nevhodné jednání a chování	tolerantní jednání a chování, zvládání vlastní emocionality
ČJS-5-2-03	orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy	vysvětlí výhody spoření, proč spořit, jakým způsobem, vysvětlí, kdy si půjčovat, jakým způsobem a jak vrátet dluhy	úspory a půjčky
LIDÉ A ČAS			
ČJS-5-3-01	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	dokáže seřadit podle času jednotlivá historická období od osvětlení až po obnovení demokracie	orientace v čase a časový řád, důležitá období v historii ČR
ČJS-5-3-02	využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	přihadí ke každému probíranému časovému období alespoň jednu informaci	návštěva a orientace v knihovně, muzeu a galerii
ČJS-5-3-03	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	popíše na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	způsob života a hmotná kultura v pravěku, středověku, novověku

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro prvouku, přírodovědu, vlastivědu

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. období (1. až 3. ročník)
MÍSTO, KDE ŽIJEM žák ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy
LIDÉ KOLEM NÁS žák ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti
LIDÉ A ČAS žák ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností

<p>ČJS-3-3-02p, ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti</p>
<p>ROZMANITOST PŘÍRODY žák ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu</p>
<p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ žák ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>
<p>2. období (4. a 5. ročník)</p>
<p>MÍSTO, KDE ŽIJEM žák ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky</p>
<p>LIDÉ KOLEM NÁS žák ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů</p>
<p>LIDÉ A ČAS žák ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště</p>
<p>ROZMANITOST PŘÍRODY žák ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami</p>
<p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ žák ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</p>

ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky
ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležetosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční i čtenářské gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory **Dějepis a Výchova k občanství**, z nichž vycházejí předměty dějepis, výchova k občanství a finanční gramotnost. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, utváření a upevnování vědomí přináležetosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečností, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních

- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

DĚJEPIS

Ze vzdělávacího oboru Dějepis vychází vyučovací předmět dějepis, který přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku dvě hodiny týdně, a to zpravidla v kmenových učebnách, příp. v učebně informatiky. Samotná výuka je vhodně doplňována návštěvami akcí rozvíjejících historické vnímání v kontextu soudobého světa.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k efektivnímu získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy)
- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- zadáváme úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vedeme k zamyšlení nad historickým vývojem

- propojujeme do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho k vytváření komplexnějšího pohledu na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme rozmanité aktivity (např. diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika) a metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vedeme ke kritickému myšlení a logickému uvažování
- vedeme k vyhledávání informací vhodných k řešení problému, k nacházení shodných, podobných a odlišných znaků, k využívání získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě
- motivujeme k samostatnému řešení problémů, k uvážlivým rozhodnutím a ke schopnosti je obhájit

Kompetence komunikativní

- vedeme k přesnému a výstižnému vyjadřování, k formulování a vyjadřování myšlenky a názory v logickém sledu, k souvislému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- zařazujeme do výuky diskuzi
- vedeme k věcnému argumentování a ke vhodné obhajobě vlastních názorů
- vedeme k práci s různými typy textů a k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příznivé klima třídy
- dodáváme žákům sebedůvěru
- vedeme žáky k tomu, aby přispívali k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápali potřebu efektivně spolupracovat

Kompetence občanské

- reflektujeme při výuce společenské i přírodní dění
- vedeme žáky k ohleduplnosti k druhým, k uvědomění si povinnosti postavit se proti násilí
- motivujeme žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstujeme v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví
- vedeme k respektování přesvědčení druhých lidí, k vážení si jejich vnitřních hodnot
- vedeme k chápání základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- utváříme pozitivní postoj k uměleckým dílům, pěstujeme smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojujeme do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- požadujeme dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňujeme žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vedeme žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

- zařazujeme úkoly, které vedou k práci s digitálními technologiemi a k vyhledávání informací podle klíčového slova
- motivujeme žáky k využití digitalizovaných archiválií pro výuku dějepisu
- podněcujeme zkoumání digitálních zdrojů, které vypovídají o prezentování minulosti v popkultuře
- podporujeme vytváření výstupů, které mají digitální povahu
- rozvíjíme využívání faktografických dějepisných obsahů k tvorbě vlastních žakovských výstupů, a to při transparentním a přesném uvedení historického zdroje
- vytváříme aktivity žáků spojené se shromažďováním, spravováním a organizací získaných dat
- vedeme k rozboru digitálních zdrojů vypovídajících o minulosti a jejich porovnávání, kritické hodnocení a interpretace

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČLOVĚK V DĚJINÁCH			
D-9-1-01	uveďte konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	chápe důležitost poznatků o lidských dějinách, uvádí příklady	zkoumání lidských dějin a jeho význam, získávání informací o dějinách
D-9-1-02	uveďte příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	vyjmenuje zdroje informací, na příkladech uvádí instituce, které tyto zdroje shromažďují	historické prameny
D-9-1-03	orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	pracuje s historickou mapou, orientuje se v časové přímce, vyjmenuje jednotlivé epochy lidských dějin	historický čas, periodizace lidských dějin
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI			
D-9-2-01	charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	člověk a lidská společnost v pravěku, starší doba kamenná
D-9-2-02	objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	vysvětlí pojmy zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů	mladší a pozdní doba kamenná, doba kovů
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY			
D-9-3-01	rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	časově a místně vymezí starověk, uvede nejstarší starověké civilizace, seznámí se s podstatou společenského uspořádání	nejstarší starověké civilizace
D-9-3-02	uveďte nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	orientuje se ve stavebních a kulturních památkách starověkých civilizací	kulturní odkaz nejstarších starověkých civilizací
D-9-3-03	demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství	vysvětlí důležitost přínosu antické kultury, charakterizuje základy křesťanské víry	starověké Řecko a Řím, střední Evropa a její styky s antickým Středomořím
D-9-3-04	porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	seznámí se s pojmy demokracie, republika a císařství, pochopí podstatu antické demokracie	podstata antické demokracie, starověké Řecko a Řím

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA			
D-9-4-01	popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	charakterizuje hospodářské a sociální změny na konci říše římské, popíše význam křesťanství pro vznik středověkých států	nový etnický obraz Evropy, utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj, raně středověká Evropa
D-9-4-02	objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	popíše vznik a vývoj prvních státních útvarů na našem území, objasní postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
D-9-4-03	vymezi úlohu křesťanství a víry	objasní význam církve ve středověkých státech, soupeření světské a církevní moci	křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy

	v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí		
D-9-4-04	ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	popíše jednotlivé sociální vrstvy středověké společnosti, uvádí základní rysy a příklady románské a gotické kultury	struktura středověké společnosti, kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY			
D-9-5-01	vysvětlí znovuoživení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	vysvětlí zrod renesance, objasní příčiny reformačních snah	renesance a humanismus, reformace v Evropě
D-9-5-02	vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	uvede základní informace o průběhu husitských válek	husitské války
D-9-5-03	popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	popíše zámořské objevy, vysvětlí jejich příčiny a důsledky	zámořské objevy, počátek dobývání světa
D-9-5-04	objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	charakterizuje postavení českého státu v rámci habsburské monarchie a Evropy	český stát v době 15.–17. století
D-9-5-05	objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	vysvětlí příčiny a důsledky třicetileté války, popíše průběh třicetileté války	české stavovské povstání, třicetiletá válka
D-9-5-06	rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	uvádí znaky baroka, uvede významné příklady barokní kultury	barokní kultura, osvícenství

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI			
D-9-6-01	vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	porozumí pojmům absolutismus, konstituční monarchie, už rozezná základní rysy uměleckých slohů: baroko a rokoko, rozšíří si své vědomosti o klasicismus a empír, romantismus, objasní význam vzniku USA	český stát a velmoci od poloviny 17. století do konce 18. století, vznik USA, baroko, rokoko, klasicismus, empír, romantismus
D-9-6-02	objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě	dá do souvislostí příčiny, průběh, význam francouzské revoluce 1789 a politický vývoj v Evropě, chápe význam osobnosti Napoleona Bonaparta	Velká francouzská revoluce a napoleonské období a jejich vliv na Evropu a svět
D-9-6-03	porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	zhodnotí úspěšnost boje evropských národů za národní a politickou svébytnost, národní hnutí malých a velkých národů, utváření novodobého českého národa	české národní obrození, národní hnutí malých a velkých národů
D-9-6-04	vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrností vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato	seznájí se se soupeřením mezi velmocemi a určí význam kolonií, rozumí konfliktům mezi velmocemi, chápe kolonialismus, pochopí vývoj vedoucí	politický, hospodářský a kulturní vývoj na přelomu 19. a 20. století konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

	nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií	k 1. světové válce	
--	---	--------------------	--

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
MODERNÍ DOBA			
D-9-7-01	na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	pozná příčiny, průběh, důsledky 1. světové války pro Evropu a české země	první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
D-9-7-02	rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	seznámí s novým politickým uspořádáním Evropy po 1. světové válce	Evropa po 1. světové válce, nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě, vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
D-9-7-03	charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	zorientuje se v mezinárodní situaci ve 20. a 30. letech, pochopí rozšíření fašismu, existenci a šíření komunistické ideologie, úspěch nacismu, pojmenuje příčiny nastolení totality a existence nacionalismu, obeznámí se s úlohou propagandy	období mezi dvěma válkami (1918–1939), mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech, totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus, důsledky pro Československo a svět
D-9-7-04	na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	uvědomí si kořeny antisemitismu a rasismu, seznámí se s průběhem holocaustu, objasní si příčiny, průběh a důsledky 2. světové války, rozšíří si znalosti o konkrétních příkladech odboje, antisemitismu a rasismu, dokáže zhodnotit význam odboje	druhá světová válka na našem území a ve světě, holocaust, rasismus, antisemitismus, domácí a zahraniční odboj, politické, mocenské a ekonomické důsledky války
D-9-7-05	zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	seznámí se a uvede do souvislosti politický, hospodářský a kulturní vývoj Československa od r. 1945 do roku 1989	Československo – poválečný vývoj a rok 1948, vývoj do roku 1989
ROZDĚLENÝ A INTEGROUJÍCÍ SE SVĚT			
D-9-8-01	vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	uvede fakta o zformování východního a západního bloku	bipolární svět, studená válka
D-9-8-02	vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	obeznámí se s děním uvnitř východního bloku	státy východního bloku – vnitřní vývoj
D-9-8-03	posoudí postavení rozvojových zemí	oživí si a ujasní si příčiny a vznik kolonialismu, uvědomí si souvislosti s dnešním rozdělením světa, blíže se seznámí s vývojem konce kolonialismu	dekolonizace, rozpad koloniálního systému a mimoevropský svět
D-9-8-04	prokáže základní orientaci v problémech současného světa	získá schopnost rozpoznat populistická sdělení vyskytující se v totalitních i demokratických	vznik České republiky, problémy současného světa, věda, technika

		režimech, poznává prvky manipulace v projevu	a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava
--	--	--	--

Minimální doporučená úroveň v rámci podpurných opatření pro dějepis

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
ČLOVĚK V DĚJINÁCH žák D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnosti poučit se z minulosti
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI žák D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY žák D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA žák D-9-4-02p uvede první státní útvary na našem území D-9-4-02p uvede základní informace z období počátků českého státu D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti D-9-4-03p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí D-9-4-04p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské D-9-4-04p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY žák D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI žák D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století D-9-6-04p rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap
MODERNÍ DOBA žák D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky
ČLOVĚK V DĚJINÁCH žák D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství vychází vyučovací předmět výchova k občanství zaměřující se na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se

vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Vyučovací předmět výchova k občanství se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně. V obsahu předmětu je zařazen v 8. ročníku vzdělávací obsah ze vzdělávací oblasti Výchova ke zdraví, v 9. ročníku je zařazen tematický celek Svět práce ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, naopak určité výstupy z vyučovacího předmětu výchova k občanství jsou funkčně přesunuty do vyučovacího předmětu finanční gramotnost, osobnostní a sociální výchova a mediální výchova. Výuka výchovy k občanství probíhá v kmenových třídách, v učebně informatiky i v dalších prostorách školy (tělocvična, venkovní hřiště, venkovní učebna). Voleny jsou takové formy a metody práce, které odpovídají charakteru učiva i cílů vzdělávání a které jsou pro kvalitu výuky co nejvíce efektivní – například prožitkové hry, práce ve skupinách, samostatná práce, tvorba referátů, diskuse, sbírání informací z časopisů, novin, propagačních letáků, internetu, využívání zkušeností z vlastního života, hra v rolích, dramatizace, naslouchání druhým, posuzování vlastních názorů s názory druhých a frontální výuka. Výuku vhodně doplňují různé akce a besedy (například návštěva úřadu práce, beseda s kurátorkou, s Policií ČR, představiteli vězeňské služby a městského úřadu, advokáty).

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství

- vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti
- vede žáky k orientaci v sociální realitě a začleňování do různých společenských vztahů a vazeb
- otevírá cestu k sebepoznání a poznávání osobností druhých
- vede k pochopení vlastního jednání
- zabývá se vztahy v rodině a širších společenstvích
- seznamuje s hospodářským životem a rozvíjení orientace ve světě financí
- přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády
- ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života
- poukazuje na respektování a realizování mravních principů a pravidel společnosti
- vede k uvědomění si odpovědnosti za vlastní názory, chování a důsledky
- zaměřuje se na vytváření pozitivních občanských postojů
- rozvíjí vědomí při náležitosti k evropskému společenství
- zavývá se prevence rasistických a extrémistických postojů
- vede k výchově k toleranci a respektování lidských práv, rovnosti mužů a žen, úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí, ochrana uměleckých a kulturních hodnot

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- uvádíme probírané oblasti v širším kontextu
- rozvíjíme schopnost vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení, propojení a systematizaci k efektivní využívání v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- učíme vnímat společenské problémy ve vývoji
- vedeme ke kritickému myšlení, k posuzování řešení z různých společenských aspektů a k obhajobě rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- vedeme ke schopnosti formulovat souvisle a výstižně názory na společenské dění
- motivujeme k naslouchání, k vyslechnutí jiného názoru, k vhodné reakci i argumentaci
- rozvíjíme komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke spolupráci v týmu, k naslouchání a pomoci, k chápání významu samostatné práce, k dovednosti umět zhodnotit svou práci a práci ostatních
- motivujeme k ovládnutí a řízení svého jednání a chování tak, aby žák dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- vytváříme modelové situace
- upevňujeme dobré mezilidské vztahy

Kompetence občanské

- vedeme k poznávání základních principů, na kterých spočívají zákony a společenské normy, a k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- vedeme ke snaze respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot, nacházet nenásilnou cestu v řešení konfliktů
- vedeme k respektu k našim kulturním tradicím, historickému dědictví a k potřebě jejich ochrany
- motivujeme k aktivnímu zapojení se do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- vedeme k využívání znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech jak v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, tak i k dalšímu rozhodování při celoživotním vzdělávání a profesním zaměření
- dodržujeme efektivní organizování vlastní práce, správný způsob užívání techniky a vybavení, dodržování pravidel
- rozvíjíme orientaci v aktivitách potřebných pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizace, chápání rizika podnikání

Kompetence digitální

- vedeme ke zodpovědnému, etickému a právně korektnímu chování v digitálním světě
- motivujeme žáky k zapojování se do společenských vztahů prostřednictvím digitálních technologií
- rozvíjíme kritický přístup k informacím, které pocházejí z digitálního prostředí
- vedeme k práci s různými aplikacemi, které jsou důležité pro rozvoj budoucí profesní orientace a poznání potřeby celoživotního učení

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
VO-9-1-01	objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	na příkladech vyloží pojem vlastenectví, má úctu k symbolům našeho státu, chápe význam státních svátků, určí významné historické mezníky v dějinách národa, určí zajímavá a památná místa našeho státu, uplatňuje výhody spolupráce lidí, popíše polohu své obce, seznámí se se začleněním do kraje, vysvětlí význam obecního zastupitelství, vysvětlí pojem domov z hlediska	naše obec, region, kraj, významní rodáci, místní tradice, důležité instituce, zajímavá a památná místa, naše vlast, pojem vlasti a vlastenectví, státní symboly, státní svátky, významné dny, co nás proslavilo, významné osobnosti, naše škola, život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, školní rady, SPZŠ a PPP, společná pravidla a normy,
VO-9-1-02	rozeznává projevy vlastenectví od projevů nacionalismu		

		své příslušnosti k rodině, obci, regionu, vlasti, uvede příklady prvků, které člověku pomáhají vytvořit si osobní vztah ke svému domovu a jeho okolí, porovnává různé podoby a projevy kultury (odívání, bydlení, cestování, chování lidí), projevuje smysl a cit pro kulturní rozdíly, respektuje odlišné projevy kultury a kulturní zvláštnosti, vysvětlí přínos kulturních institucí pro život lidí, orientuje se v nabídce jednotlivých kulturních institucí	kulturní život, rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty a tradice, kulturní instituce – typy, jejich nabídka, význam pro život
--	--	--	---

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE			
VZ-9-1-04	posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	vysvětlí důležitost preventivního rizikového sexuálního chování, vysvětlí, proč je nebezpečné rizikové sexuální chování, v modelových situacích rozpozná manipulativní vliv vrstevníků a médií	zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity, ochrana sebe a svého těla před obtěžováním a zneužíváním, krizové situace a formy násilí
VZ-9-1-11	respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví		
VZ-9-1-12	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování		
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
VO-9-4-01	rozdílí nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	vysvětlí, jaké výhody má demokratický způsob řízení státu pro každodenní život občanů,	znaky států, typy a formy států; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky
VO-9-4-02	rozdílí a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
VO-9-4-03	objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu, objasní smysl voleb v demokratických státech	státní správa a samospráva, orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly, principy demokracie, znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev
VO-9-4-04	vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	a vysvětlí, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat život občanů, stručně charakterizuje hlavní formy voleb do zastupitelstev ČR	
VO-9-4-08	dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování	vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád, respektuje základní právní normy	právní řád ČR, význam funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů,

VO-9-4-09	rozdlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	našeho státu, uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři), orientuje se ve významných dokumentech, v nichž se publikují právní předpisy, rozliší protiprávní jednání a na příkladech posoudí podmínky trestní postížitelnosti občanů	právní norma, předpis, publikování právních předpisů, protiprávní jednání, druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postížitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
VO-9-4-11	diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání		
VO-9-4-05	přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	umí posoudit význam ochrany lidských práv a dokáže respektovat zájmy a práva druhých lidí, objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství, uvede základní náležitosti písemných smluv, zná jejich výhody a řídí se smlouvami, které se jej dotýkají (přepravní podmínky), uvede příklady postihů, které může použít náš stát v případě protiprávního jednání (pokuta, odnětí svobody)	lidská práva a povinnosti, právo v každodenním životě, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady
VO-9-4-06	objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství		
VO-9-4-07	uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci		
VO-9-4-10	rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady		

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
SVĚT PRÁCE			
ČSP-9-8-01	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	vyloží souvislosti mezi různými pracovními činnostmi a předpoklady nutnými pro jejich výkon, uvede hlavní problémy, které mohou nastat v případě nezaměstnanosti (peníze, vztahy v rodině), popíše, jak si může poradit v případě nezaměstnanosti, popíše jednotlivá povolání a druhy pracovišť, orientuje se v nabídce učebních oborů a středních škol, uvědomí si své osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, uvědomí si své osobní vlastnosti a schopnosti, orientuje se v nabídce poradenských služeb	práce, zaměstnání, povolání (druhy pracovních činností, povolání lidí, odpovědnost za práci, volba povolání), volba povolání, charakteristické znaky osobnosti, poradenské služby SOU a SŠ (v obci, regionu, státu)
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy		
ČSP-9-8-03	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání		
ČSP-9-8-04	prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	umí prezentovat svou osobu při vstupu na trh práce	pracovní příležitosti v regionu, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
VO-9-5-01	popíše vliv a začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v	uvědomuje si práva občanů ČR v rámci EU, vnímá výhody spolupráce mezi státy, vytváří si	evropská integrace, podstata, význam, výhody Evropské unie a

	rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	osobní názor na příčiny a důsledky globálních problémů současnosti	ČR, globalizace, významné globální problémy
VO-9-5-02	uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky		
VO-9-5-03	objasní souvislosti globálních a lokálních problémů		

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výchovu k občanství

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI žák VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO žák VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT žák VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování
SVĚT PRÁCE žák ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

FINANČNÍ GRAMOTNOST

Ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství vychází povinný vyučovací předmět finanční gramotnost. Předmět je vyučován v 8. ročníku a je dotován jednou hodinou týdně. Obsahem předmětu jsou výstupy ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství tak, aby vznikl ucelený předmět rozvíjející žáky v základních finančních a ekonomických dovednostech a umožňující orientaci v problematice peněz a cen. Obsahem předmětu jsou všechny tři složky finanční gramotnosti: peněžní, cenová a rozpočtová. Důraz je kladen na vytvoření zodpovědnějšího postoje a přístupu žáků k nakládání s penězi, a to jak vzděláním, tak praktickými činnostmi. Výuka probíhá v kmenových učebnách i v učebně informatiky a je doplněna konkrétními příklady ze života, pracuje se s televizními a internetovými ukázkami na dané téma. Žáci mají možnost sami vyhledávat a třídit informace, pracovat vlastním tempem.

Cílem předmětu je rozvíjet finanční gramotnost, která umožňuje porozumět financím a správně s nimi zacházet v různých životních situacích, seznámit s funkcí a druhy peněz, umět sestavit jednoduchý rozpočet domácnosti s ohledem na nezbytnost jednotlivých výdajů, seznámit žáky s finančními produkty jednotlivých bank, s možnostmi pojištění, úvěrů, leasingu, upozornit na problematiku zadlužování a lichvy a seznámit s právy spotřebitele.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledávání informací na internetu, k jejich třídění a zpracování, k vyvozování závěrů

Kompetence k řešení problémů

- vedeme ke kritickému myšlení, k posuzování řešení z různých aspektů a k obhajobě rozhodnutí
- zařazujeme metody, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům sami žáci

Kompetence komunikativní

- vedeme ke schopnosti formulovat souvisle a výstižně názory
- motivujeme k naslouchání, k vyslechnutí jiného názoru, k vhodné reakci i argumentaci
- rozvíjíme komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke spolupráci v týmu, k naslouchání a pomoci, k chápání významu samostatné práce, k dovednosti umět zhodnotit svou práci a práci ostatních
- motivujeme k ovládnutí řízení svého jednání a chování tak, aby žák dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- vytváříme modelové situace
- upevňujeme dobré mezilidské vztahy

Kompetence občanské

- seznamujeme s principy hospodaření domácnosti i státu využitelnými v praktickém životě
- vedeme k vytvoření zodpovědného postoje a přístupu k nakládání s penězi
- vedeme k porozumění financím a k dovednosti správně s nimi zacházet v různých životních situacích

Kompetence pracovní

- dodržujeme efektivní organizování vlastní práce a dohodnutá pravidla

Kompetence digitální

- seznamujeme žáky se způsoby, jak ochránit své osobní údaje a svá osobní data

- vyhledáváme a zpracováváme informace k probíraným tématům v online prostředí
- zpracováváme a prezentujeme vyhledané informace a témata v online prostředí
- využíváme ve výuce zařízení, které má škola k dispozici

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
VO-9-3-01	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	rozezná formy vlastnictví, zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování k veřejnému majetku a vysvětlí, jak lze proti němu aktivně vystupovat	majetek, vlastnictví, formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem s různými formami vlastnictví
VO-9-3-02	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	dokáže popsat vývoj peněz, seznámí se s výběrem peněžních ústavů, vysvětlí rozdíl mezi placeným a přijatým úrokem, orientuje se v nabídce druhů pojištění, uvede příklady hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí rozdíl v užívání debetní a kreditní platební karty, orientuje se na webových stránkách týkajících se finančního trhu	hospodaření domácnosti, příjmy a výdaje domácnosti, jednoduchý rozpočet domácnosti, peníze, ceny, formy placení, debetní a kreditní platební karty, finanční trh, finanční produkty, banky a jejich služby, aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, přebytek a deficit, rizika při hospodaření s penězi
VO-9-3-03	na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení		
VO-9-3-04	vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít		
VO-9-3-05	uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu		
VO-9-3-06	na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny; na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH; popíše vliv inflace na hodnotu peněz	vysvětlí podstatu fungování trhu, vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny, dokáže na příkladu sestavit cenu výrobku, popíše vliv inflace na hodnotu peněz, orientuje se v rozdělování peněz státního rozpočtu, porovná příkazovou a tržní ekonomiku, uvědomí si výhody tržního hospodářství	ekonomie, ekonomika, principy tržního hospodářství (nabídka, poptávka, trh – podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání), tvorba ceny, inflace, výroba, obchod, služby – jejich návaznost, hospodářská politika, státní příspěvky a dávky
VO-9-3-07	rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu		

objasní, kam se obrátit v případě porušení práv spotřebitele	práva spotřebitele
stanoví si vlastní finanční cíle	finanční plánování

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro finanční gramotnost

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ žák VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis**, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovedností soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným

vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

FYZIKA

Předmět fyzika je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, je vyučován jako samostatný předmět s časovou dotací v 6., 7. a 9. ročníku dvě hodiny týdně, v 8. ročníku jednou hodinou týdně. Vzdělávání v předmětu fyzika směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů v jejich vzájemné souvislosti. Charakter výuky fyziky umožňuje žákům více porozumět zákonitostem přírodních procesů a uvědomovat si užitečnost poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. Výuka probíhá v odborné učebně fyziky a chemie. Ve vyučovacích hodinách se provádějí demonstrační pokusy, je také využívána videotechnika. Součástí výuky jsou laboratorní práce. Výuka fyziky je vhodně doplňována exkurzemi.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledávání, třídění a propojování informací, k používání odborné terminologie
- zařazujeme samostatné měření, experimentování a bádání
- motivujeme porovnávání získaných informací, k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- podporujeme práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinového vyučování vedoucí ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vedeme k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- podněcujeme k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními
- přístupování k výsledkům své činnosti z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti, ochrany zdraví a životního prostředí
- využívání znalostí a zkušeností získaných ve fyzice k rozvoji a přípravě na budoucí povolání

Kompetence digitální

- podporujeme a vedeme žáky k využívání digitálních technologií při pozorování různých fyzikálních jevů, zpracovávání experimentálních záznamů a naměřených dat
- vedeme žáky k tomu, aby problémy řešili sběrem a tříděním dat z různých otevřených zdrojů
- učíme žáky efektivně využívat digitální komunikační prostředky např. při týmové práci, při řešení problémů a hlavně při diskuzi o výsledcích úloh a aby si takto získané materiály a záznamy ukládali k dalšímu využití

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
LÁTKY A TĚLESA			
F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa	roziší látku od tělesa, uvede příklady, účelně volí a používá měřidlo ke zjištění délky, hmotnosti, objemu, teploty, hustoty a času, uvede značku a jednotku fyzikální veličiny, převádí	látky a tělesa, základní fyzikální veličiny a jejich jednotky (délka, obsah, objem, čas, hustota, teplota), měření fyzikálních veličin, skupenství látek

		jednotky fyzikálních veličin, rozumí pojmu skupenství látky, uvede příklady látek daného skupenství, pojmenuje skupenskou přeměnu, osvojí si, jak změřit délku, čas a jak určit hmotnost tělesa vážením, vyjmenuje jejich základní jednotky, umí určit průměrnou hodnotu veličin, umí změřit teplotu teploměrem a učit její změnu, umí změřit objem – odměrný válec, zná jednotku	
F-9-1-02	uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	dokáže popsat, že se částice stále neuspořádaně pohybují, popisuje vlastnosti látek v souvislosti s jejich skupenstvím a jejich částicovou stavbou, popíše difúzi a umí najít příklady v běžném životě	stavba látek – skupenství látek
F-9-1-03	předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	dokáže odhadnout, jak změna teploty tělesa změní jeho délku nebo objem	měření fyzikálních veličin – vztahy teplota a délka, teplota a objem
F-9-1-04	využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	osvojí si vztah pro výpočet hustoty, chápe vztah mezi hmotností a objemem tělesa a jak ovlivňují velikost hustoty, umí vysvětlit hustotu látky pomocí MF tabulek	výpočet hustoty látky
POHYB TĚLES; SÍLY			
F-9-2-03	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	chápe pojem vzájemné působení těles a některé jeho projevy, popíše, jak se projevují účinky gravitační síly a jejího pole, chápe existenci pole elektrického a magnetického – v běžném životě	gravitační pole a gravitační síla, elektrické a magnetické vlastnosti látek
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	umí správně zakreslit schematické značky jednotlivých součástek el. obvodu, umí jednoduchý el. obvod sestavit a zapojit, rozdělí látky na vodiče a nevodiče, vysvětlí podstatu tohoto jevu	elektrický obvod

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POHYB TĚLES; SÍLY			
F-9-2-01	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	má představu o mechanickém pohybu – vidí souvislosti na příkladech ze života, rozliší rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb, přímočarý a křivočarý	pohyb a klid tělesa
F-9-2-02	využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu	umí použít vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů	pohyby těles

F-9-2-03	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	orientuje se ve vzájemném působení těles, rozlišuje účinky sil – posuvné, otáčivé a deformační, rozlišuje pojem tlaková a tahová síla, třecí síla, umí znázornit sílu a graficky určit její výslednici	tlaková a tahová síla, třecí síla, skládání sil
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN			
F-9-3-01	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	vysvětluje účinky vnější tlakové síly na kapaliny – Pascalův zákon, popisuje účinky gravitační síly na kapalinu, existenci vztlakové síly – Archimédův zákon, umí toto použít při vysvětlení jevů v běžném životě	Pascalův zákon, Archimédův zákon, hydrostatický tlak
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
F-9-6-05	využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	popíše příčiny světelných jevů a orientuje se v základních pojmech o šíření světla, rozlišuje pojmy stín, polostín, sleduje jevy související se zobrazením těles rov. zrcadlem, pozoruje lom světla i na hranolu, umí popsat některé přírodní jevy	vlastnosti světla, světelné jevy

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ENERGIE			
F-9-4-01	využívá s porozuměním vztahy mezi výkonem, vykonanou prací a časem	zvládá objasnění, že změny energie jsou vždy spojeny s konáním práce a úzce souvisí s dobou konání práce	energie a teplo
F-9-4-02	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	umí vysvětlit výhody a nevýhody používání různých materiálů při tepelné výměně, chápe využití změny vnitřní energie, orientuje se v možnostech obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie a chápe jejich význam	vnitřní energie a její souvislost s využitím obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie
ZVUKOVÉ DĚJE			
F-9-5-01	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	hledá ve svém okolí zvukové zdroje, pokouší se je rozlišovat a zkoumá, co ovlivňuje šíření zvuku v prostředí a jaké vlastnosti zvuku vnímá	zvukové jevy – vlastnosti zvuku
F-9-5-02	posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	snaží se najít možnosti, jak zmenšit vliv nadměrného hluku nejen na životní prostředí, ale hlavně na zdraví člověka	ochrana před nadměrným hlukem
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	umí zapojit jednoduchý el. obvod, umí změřit proud a napětí, začíná spojovat rezistory za sebou a vedle sebe a zkoumá jejich vliv na velikost jejich odporu	elektrický proud, el. obvod a jeho součásti

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
F-9-6-02	rozezná stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	umí rozlišit střídavý a stejnosměrný proud na základě jejich vzniku, graficky znázorňuje jejich průběh a umí číst v grafu, vysvětluje pojmy perioda a frekvence	vznik elektrického proudu a střídavého el. proudu
F-9-6-03	rozezná vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	umí vysvětlit rozdíl mezi vodičem a izolantem na základě rozboru jejich vlastností, vysvětluje pojem polovodič, zvládá vysvětlení vedení proudu v kapalinách a plynech, v polovodičích	vedení el. proudu v kapalinách, plynech a polovodičích
F-9-6-04	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a na cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	umí spojit magnetické pole s usměrněným pohybem částic s el. nábojem, umí popsat elektromagnet a jeho využití v praxi, elektromotor, zná pravidla bezpečného chování při práci s el. přístroji a zařízeními	elektromagnetické jevy
F-9-6-06	rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se bude světlo lámat ke kolmici či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	popíše příčiny lomu světelných paprsků ze znalosti rychlostí světla na základě různých prostředí a na základě těchto analyzuje průchod světla čočkami a jeho využití v praxi	vlastnosti světla při šíření v různých prostředích
VESMÍR			
F-9-7-01	objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a Měsíců planet kolem planet	umí vysvětlit na základě znalostí gravitačního zákona působení Slunce na pohyb planet a vztahy mezi nimi, především vztahy mezi Zemí a Měsícem	sluneční soustava

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro fyziku

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
LÁTKY A TĚLESA žák F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa – délku, hmotnost, čas
POHYB TĚLES; SÍLY žák F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN žák

F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů
ENERGIE žák F-9-4-02p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců) F-9-4-05p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
ZVUKOVÉ DĚJE žák F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE žák F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci se elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití
VESMÍR žák F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země - zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci - osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

CHEMIE

Vyučovací předmět chemie poskytuje žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcích se člověk neobejde v žádné z oblastí své činnosti, aby si uvědomili významné uplatnění chemie v budoucnosti, aby poznávali nutnost ochrany životního prostředí a vlastního zdraví – tím výuka citlivě rozvíjí environmentální i ekologickou výchovu žáků. Vyučování chemie vede žáky k poznávání chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném a účelném zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody. Vyučovací předmět podporuje vytváření kritického myšlení a logického uvažování. Žáci se učí hledat souvislosti a řešit problémy týkající se poznávání přírody a praktického života.

Předmět chemie se vyučuje v 8. a 9. ročníku vždy s časovou dotací dvou hodin týdně. Výuka probíhá v odborné učebně chemie. Ve vyučovacích hodinách se provádějí demonstrační pokusy, jsou také využívány digitální technologie. Součástí výuky jsou laboratorní práce. Výuku chemie doplňují exkurze.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k systematickému rozvíjení různých chemických dovedností samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky, zpracovávání výsledků svých pozorování a měření a porovnávání dosažených výsledků
- vedeme k vyhledávání a třídění informací v učebnicích, chemických tabulkách, periodické soustavě prvků, na internetu a na základě jejich pochopení využívání v procesu učení i v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- vedeme k základům logického vyvozování specifických závěrů z přírodních zákonů
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- motivujeme k rozpoznávání problémů a využívání všech prostředků jako pozorování, experimentování, grafické záznamy atd.
- zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- podporujeme práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinové vyučování vedoucí ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vedeme k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- vedeme k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie
- rozvíjíme chápání ekologických a environmentálních problémů a rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- vedeme k bezpečnému používání chemikálií, laboratorních pomůcek a vybavení, dodržování pravidel bezpečnosti práce při práci

Kompetence digitální

- vedeme k samostatnému vyhledávání informací v elektronických zdrojích a ke kritickému porovnávání s informacemi získanými z dalších zdrojů i z vlastní zkušenosti
- podporujeme žáky při tvorbě a prezentaci vlastních digitálních materiálů a jejich sdílení s vybranými lidmi
- seznamujeme s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k etickému jednání a respektu k ostatním

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE			
CH-9-1-01	určí společné a rozdílné vlastnosti látek	popisuje vlastnosti látek	vlastnosti látek, hustota, rozpustnost, skupenství, vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek
CH-9-1-02	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	uvede zásady bezpečné práce v chemické učebně i v běžném životě, seznámí se s pojmy H-věty a P-věty, s piktogramy a jejich významem	zásady bezpečné práce v chemické učebně i v běžném životě, H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam
SMĚSI			
CH-9-2-01	rozlišuje směsi a chemické látky	správně používá pojmy stejnorodá a různorodá směs, chemicky čistá látka	směsi a jejich složky, stejnorodá a různorodá směs, chemicky čistě látky
CH-9-2-02	vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	používá správně pojmy zředěný a koncentrovaný roztok, nasycený a nenasycený roztok, koncentrace roztoku, vypočítá složení roztoku pomocí hmotnostního zlomku	hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku, koncentrovaný a zředěný roztok, nasycený a nenasycený roztok

CH-9-2-03	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	sestaví jednoduchou filtrační a destilační aparaturu, provede filtraci a destilaci, navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě	oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
CH-9-2-04	rozezná různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	rozezná vodu destilovanou, pitnou, užitkovou a odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití, seznámí se s výrobou pitné vody, seznámí se se složením vzduchu, významem čistoty ovzduší a pojmem ozonová vrstva	druhy vody, čistota vody, výroba pitné vody a čištění odpadní vody, složení vzduchu, čistota ovzduší, ozonová vrstva
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY			
CH-9-3-01	používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech	popíše složení atomu, pochopí princip chemické vazby a vzniku molekul	molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektrony, elektronový obal a jeho změny při chemických reakcích
CH-9-3-02	orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	rozezná periody a skupiny v periodické soustavě prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi, vyhledá kovy a nekovy	skupiny a periody v periodické soustavě prvků, protonové číslo, názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin
CHEMICKÉ REAKCE			
CH-9-4-01	rozezná a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání	rozezná výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvědomí si zákon zachování hmotnosti, zapisuje správně jednoduché chemické rovnice, seznámí se s pojmy látkové množství a molární hmotnost	zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, výchozí látky a produkty, látkové množství, molární hmotnost
CH-9-4-02	aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	zhodnotí faktory ovlivňující průběh reakcí	faktory ovlivňující průběh chemických reakcí (teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza)
ANORGANICKÉ SLOUČENINY			
CH-9-5-01	porovná vlastností a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	ovládá základy chemického názvosloví oxidů, hydroxidů, kyselin a solí, popíše vlastnosti, použití a význam nejběžnějších zástupců těchto látek	oxidační číslo, chemické názvosloví, vlastnosti a použití nejběžnějších oxidů, hydroxidů, kyselin a solí
CH-9-5-02	orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	rozezná kyselá a zásaditá roztoky pomocí indikátorů a změní pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem, popíše princip neutralizace, zdůvodní první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy	kyselost a zásaditost roztoků, stupnice pH, indikátory, podstata neutralizace, vznik solí
CHEMIE A SPOLEČNOST			
CH-9-7-01	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	uvede význam průmyslových hnojiv a jejich vliv na životní prostředí, popíše složení a použití základních stavebních hnojiv	hnojiva, stavební pojiva
CH-9-7-02	aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek,	hořlaviny, hašení látek

		vysvětlí princip hašení, uvede telefonní číslo hasičů	
--	--	---	--

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE			
CH-9-1-02	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	uvede zásady bezpečné práce v chemické učebně i v běžném životě	zásady bezpečné práce v chemické učebně i v běžném životě
ORGANICKÉ SLOUČENINY			
CH-9-6-01	roziší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	uvede zdroje, vlastnosti a použití nejjednodušších uhlovodíků, seznámí se se základy názvosloví uhlovodíků	příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků
CH-9-6-02	zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	uvede příklady fosilních paliv a vyráběných paliv, popíše jejich užívání, seznámí se s produkty zpracování ropy	ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
CH-9-6-03	roziší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	roziší uhlovodíkový zbytek a funkční skupinu na příkladech vzorců známých derivátů uhlovodíků, seznámí se s příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	v praxi významné alkoholy a karboxylové kyseliny, jejich vzorce, vlastnosti a použití
CH-9-6-04	uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	uvede zdroje bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů pro člověka	zdroje, vlastnosti a příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů
CHEMIE A SPOLEČNOST			
CH-9-7-01	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje	uvede význam chemických výrob pro národní hospodářství, zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů	chemický průmysl – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze
CH-9-7-03	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	popisuje užití plastů, léčiv, detergentů a pesticidů, hodnotí nebezpečí, které přináší užívání návykových látek	plasty a syntetická vlákna, detergenty, pesticidy a insekticidy, léčiva a návykové látky, jejich vlastnosti, použití a vliv na životní prostředí a zdraví člověka

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro chemii

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE
žák CH-9-1-01p roziší společné a rozdílné vlastnosti látek CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami - rozpozná přeměny skupenství látek
SMĚSI

žák CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě CH-9-2-04p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY žák CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky CH-9-3-02p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti
CHEMICKÉ REAKCE žák CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí
ANORGANICKÉ SLOUČENINY žák CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí CH-9-5-02p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem
ORGANICKÉ SLOUČENINY žák CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy CH-9-6-04p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě
CHEMIE A SPOLEČNOST žák CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

PŘÍRODOPIS

Předmět přírodopis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, je vyučován jako samostatný předmět s časovou dotací v 6., 7. a 8. ročníku dvou hodiny týdně, v 9. ročníku jednou hodinou týdně. Vzdělávání v předmětu přírodopis směřuje k poznávání přírodopisných faktů a jejich vzájemných souvislostí, vede k rozvíjení dovedností pozorovat a hodnotit přírodopisné jevy, učí žáky zkoumat vztahy mezi přírodními procesy, směřuje k osvojení přírodopisných pojmů a odborné terminologie a podporuje vytváření otevřeného a kritického myšlení, vztahu k přírodě a její ochraně. Výuka probíhá v nově zrekonstruované učebně přírodopisu, která je vybavena moderními technologiemi, případně podle možností je realizována i výuka venku – ta je zaměřená zejména na pozorování a determinaci druhů místní krajiny, provázanost ekosystémů, vlivu člověka na životní prostředí a vlastní činnost v životě. Výuka je celoročně doplňována vhodnými exkurzemi, výukovými programy či cvičeními v terénu.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k samostatnému porovnávání získaných informací, k nalézání souvislosti mezi získanými daty a k vyhledávání a propojování informací
- motivujeme k využití učiva dané oblasti v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly, ve kterých se žáci učí užívat základní badatelské postupy
- vedeme k samostatnému pozorování jevů, experimentování a vyvozování závěrů
- vedeme k postupnému zdokonalování schopnosti pracovat s informacemi ze všech možných zdrojů (tištěných, mluvených, mediálních, počítačových)

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme formulování myšlenek v písemné i mluvené formě

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vedeme k hodnocení vlastní práce

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinovou práci vedoucí ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků a k pocitu zodpovědnosti
- vedeme k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- vedeme ke kladnému postoji k přírodě, k šetrnému využívání přírodních zdrojů a k upřednostňování obnovitelných zdrojů
- motivujeme k dodržování zásad domácí i školní ekologie
- klademe důraz na pochopení ekologických souvislostí a environmentálních problémů

Kompetence pracovní

- vedeme k dodržování a upevňování bezpečného chování při praktické práci ve vyučování i mimo

Kompetence digitální

- podporujeme žáky v samostatném vyhledávání informací a podkladů pro uskutečnění pokusů, vypracování úkolů, realizaci projektů či badatelsky orientované výuky s ohledem na nejnovější poznatky
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií při realizaci pokusů, při získávání, zpracování, uchování, vyhodnocení a sdílení výsledků práce
- využíváme technologie pro porovnání naměřených hodnot a vyhodnocení dat, přispíváme k rozvoji kritického myšlení u obsahu sdíleného na internetu
- využíváme technologie pro zpracování a interpretaci výsledků práce
- podporujeme žáky při využívání technologií pro efektivnější výuku

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
P-9-1-01	rozezná základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	vyjmenuje podmínky života	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam, Země a vesmír, podmínky života
P-9-1-02	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	rozezná pohlavní a nepohlavní způsoby množení rostlin a ovládá základní způsoby množení rostlin	generativní a vegetativní rozmnožování rostlin
BIOLOGIE HUB			
P-9-2-01	rozpozná naše neznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	určí běžné druhy hub podle klíče	houby bez plodnic, houby s plodnicemi, lišejníky
BIOLOGIE ROSTLIN			
P-9-3-01	odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	popíše pletiva a orgány rostlin, vysvětlí jejich význam	rostlinná buňka, pletiva, orgány, tělo – anatomie a morfologie
P-9-3-02	vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	popíše průběh a podmínky a vysvětlí význam fotosyntézy	fyziologie rostlin – fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování

P-9-3-03	rolišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	pomocí klíčů a atlasů určí nejběžnější zástupce rostlin	vybrané čeledi rostlin, význam rostlin a jejich ochrana
ZÁKLADY EKOLOGIE			
P-9-7-02	na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	vysvětlí pojmy populace, společenstvo, ekosystém, vysvětlí základní vztahy mezi organismy	vztahy v populacích, ochrana přírody a životní prostředí
P-9-7-03	vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	vysvětlí potravní řetězec, uvede příklady zařazení rostlin do potravního řetězce	místo rostlin v potravním řetězci
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	pozná základní druhy rostlin, pomocí klíčů a atlasů určí méně známé, domácí druhy, používá mikroskop a další technické pomůcky	poznávání rostlin, význam rostlin a jejich ochrana, pozorování

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
P-9-1-02	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	rolišuje pohlavní a nepohlavní rozmnožování živočichů, popíše rozdíly, uvede příklady	rozmnožování organismů
P-9-1-04	uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	charakterizuje bakterie a viry, vysvětlí jejich význam v přírodě i nebezpečí pro člověka	viry, bakterie
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
P-9-4-01	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	popíše stavbu a funkci těla a způsob života vybraných skupin živočichů	stavba těla živočichů, funkce orgánů
P-9-4-02	rolišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	popíše charakteristické znaky hlavních taxonomických skupin, uvede zástupce	vývoj, vývin, systém živočichů
P-9-4-03	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	pozoruje živé vzorky živočichů, odvozuje jejich chování a přizpůsobení různým podmínkám	pozorování živočichů, projevy chování živočichů
P-9-4-04	zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	vysvětlí význam živočichů, význam vybraných druhů, popíše zásady chovu domácích zvířat	rozšíření, význam a ochrana živočichů
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	používá základní metody pozorování, využívá vhodné pomůcky	pozorování živočichů, projevy chování živočichů

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
-----	-------------------------	----------------	-------

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	orientuje se v základní stavbě lidského těla, používá základní metody pozorování, využívá vhodné pomůcky	stavba lidského těla
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
P-9-1-03	uveďte příklady dědičnosti v praktickém životě	uveďte příklady dědičnosti v praxi	dědičnost a proměnlivost organismů
P-9-1-04	uveďte na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	uvědomuje si riziko nákazy patogenními viry a bakteriemi, zná jejich přínos pro člověka	onemocnění člověka
BIOLOGIE ČLOVĚKA			
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	popíše stavbu jednotlivých částí lidského těla, vysvětlí funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav	základní anatomie a fyziologie orgánů a orgánových soustav
P-9-5-02	orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	popíše vývojové stupně člověka, vyjmenuje jednotlivé etapy	původ a vývoj člověka
P-9-5-03	objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	chápe jednotlivé etapy lidské reprodukce, pojmenuje jednotlivé etapy lidského života	reprodukce a vývoj člověka
P-9-5-04	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	uvědomuje si rizikové faktory ohrožující zdraví, rozumí pojmu zdravý životní styl, zná pravidla ochrany před nakažlivými i nepřenosnými chorobami	běžná onemocnění, civilizační choroby, úrazy, prevence

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
NEŽIVÁ PŘÍRODA			
P-9-6-01	rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	chápe rozdíl mezi horninami a nerosty, zařadí nerosty podle chemického složení, určí základní druhy nerostů, dokáže třídit horniny podle vzniku, určí běžné druhy hornin, zná jejich využití v praxi	horniny, nerosty
P-9-6-02	rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	chápe činnost vnitřních a vnějších geologických dějů, rozlišuje základní geologické činitele, popíše a vysvětlí horninotvorný cyklus a působení vody na zemský povrch	geologické děje, geologičtí činitelé, půdy
P-9-6-03	uveďte význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	vysvětlí význam vlivu podnebí a počasí na ekosystémy, vysvětlí vlivy znečištěného ovzduší na živé organismy, chápe základní dopady mimořádných událostí na živé organismy, vysvětlí základní kroky vedoucí k ochraně před katastrofami	základní ekosystémy, přírodní katastrofy
ZÁKLADY EKOLOGIE			

P-9-7-01	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	charakterizuje ekosystémy, jejich funkci a odlišnost	základní ekosystémy
P-9-7-04	uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	sleduje aktuální stav životního prostředí, rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, chápe principy udržitelného rozvoje	člověk a životní prostředí
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	poznávání nerostů a hornin, pomocí atlasů a vlastností	poznávání nerostů a hornin, jejich význam
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
P-9-1-01	rozlíší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	vyjmenuje základní teorie vzniku Země a života, má přehled o základní systematice v biologii	naše planeta, vznik a vývoj života na Zemi

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro přírodopis

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA žák P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života P-9-1-04p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka
BIOLOGIE HUB žák P-9-2-01p rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků
BIOLOGIE ROSTLIN žák P-9-3-03p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití P-9-3-03p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování P-9-3-04p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ žák P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy
BIOLOGIE ČLOVĚKA žák P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
NEŽIVÁ PŘÍRODA žák P-9-6-01p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny P-9-6-02p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů P-9-6-03p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

ZÁKLADY EKOLOGIE

žák

P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému

P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech

P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky

P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

žák

P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

ZEMĚPIS

Předmět zeměpis je zahrnut do vzdělávací oblasti Člověk a příroda a navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Zeměpis je vyučován v 6., 7., 8. ročníku 2 hodiny týdně a v 9. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, případně je využívána učebna informatiky, a to zejména pro procvičení učiva s pomocí výukových programů, a je vhodně doplňována o zeměpisné vycházky, exkurze, besedy či výukové programy. Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod, získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací, respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí, rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka, rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování, aplikování geografických poznatků v praktickém životě.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ**Kompetence k učení**

- vedeme k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací, k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- rozvíjíme vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojujeme získané poznatky do širších celků
- vedeme k nalézání souvislostí a ke kritickému posuzování, porovnávání a patřičnému formulování závěrů, k práci s mapami, demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- motivujeme k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů a k využití učiva dané oblasti v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme vyhledávání informací vhodných k řešení problému, využití získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- vedeme k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů, ke kritickému myšlení, práci s chybou

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme formulování myšlenek v písemné i mluvené formě
- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vedeme k naslouchání a respektování názorů druhých, k hodnocení vlastní práce
- vedeme k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání
- využíváme skupinové a inkluzivního vyučování
- vedeme k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání, k ochotě pomoci a o pomoc požádat

- vedeme k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků

Kompetence občanské

- vedeme k respektování, ochraně a ocenění našich tradic a kulturního i historického dědictví
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Kompetence pracovní

- vedeme k získávání praktických zkušeností a k pozitivnímu vztahu k přírodě a společnosti
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy
- vedeme žáky k používání e-map, mapových aplikací a globálních družicových systémů k orientaci v terénu, k pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny a sběru geografických dat a informací
- vedeme žáky k používání geoinformačních technologií ve výuce i v běžném životě
- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě
- podporujeme žáky při využívání digitálních technologií pro podporu učení

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ			
Z-9-2-01	prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	vyjmenuje důkazy o kulatosti Země a vysvětlí, jaké pohyby vykonává a co je jejich důsledkem, hodnotí otáčení Země kolem své osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi, vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období, dokáže v praxi využít znalosti o jarní a podzimní rovnodennosti, zimním a letním slunovratu v praxi	Země jako vesmírné těleso, postavení ve vesmíru, Sluneční soustava, tvar a pohyby Země, krajinná sféra – přírodní sféra, společenská sféra a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry, geografické pásy, šířková pásma, výškové stupně, přírodní oblasti
Z-9-2-02	rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	rozlišuje, charakterizuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, dokáže zdůvodnit jejich důležitost, rozpoznává souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými složkami krajinné sféry, objasní principy vzniku zemětřesení a sopečné činnosti	litosféra – zemětřesení a sopečná činnost, utváření a dotváření zemského povrchu, tvary zemského povrchu
Z-9-2-03	porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	rozliší vnitřní a vnější procesy, které formují povrch Země, uvede jejich příklady a jakým způsobem působí na zemský povrch	povrch Země jako výsledek působení přírodních činitelů
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE			
Z-9-1-01	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů,	používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu	glóbus, měřítko glóbusu, kartografický jazyk, pojmy

	diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů		
Z-9-1-02	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	používá zeměpisnou síť a s pomocí souřadnic určuje na mapě polohu jednotlivých lokalit na Zemi, dokáže stanovit místní čas, používá různé druhy map, umí přepočítávat vzdálenosti dle různých měřítek, rozumí pojmům: poledník, rovnoběžka, rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, polární kruhy, datová mez, výškopis, polohopis, vrstevnice, kóta	určování zeměpisné polohy, zeměpisná síť, zeměpisné souřadnice, čas na Zemi, druhy map a jejich měřítko, orientace na mapě, přepočet vzdáleností, práce s atlasem
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			
Z-9-5-01	porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce, vymezení geografická šířková pásma na Zemi	krajinná sféra, znaky a funkce krajin
Z-9-5-02	uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	popíše, jak lidé působí na jednotlivé přírodní složky Země, uvede příklady negativního působení lidských aktivit na životní prostředí	přírodní a kulturní krajina

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
REGIONY SVĚTA			
Z-9-3-01	lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	vyjmenuje a lokalizuje na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik oblasti (světadíly, oceány, makroregiony) světa, charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, přírodní poměry (povrch, klima, vodstvo), lokalizuje v oblastech (regionech) světa rozvojová jádra a periferní zóny, porovnává regiony mezi sebou	regiony světa: Severní Amerika, Jižní Amerika, Afrika, Asie, Austrálie a Oceánie, světový oceán, orientace na mapě, socioekonomická charakteristika
Z-9-3-02	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	popíše přírodní podmínky světadílů, vymezení klimatické oblasti, vegetační pásy, charakterizuje obyvatelstvo, sídla, demografické a kulturní charakteristiky, uvede nejdůležitější státy	regiony světa: fyzicko-geografická charakteristika, socioekonomická charakteristika
Z-9-3-03	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	určí geografickou polohu a vyhledá na mapách polární oblasti, uvede význam Arktidy a Antarktidy, seznámí se s globálními problémy, které těmto oblastem hrozí	regiony světa: polární oblasti, změny ve vybraných regionech světa

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
REGIONY SVĚTA			
Z-9-3-01	lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	lokalizuje na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik regiony světa, lokalizuje v regionech světa rozvojová jádra a periferní zóny	regiony světa: Evropa
Z-9-3-02	porovnáva a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	lokalizuje geografickou polohu modelových států (regionů), porovná vybrané modelové státy (regiony) světa	regionální členění Evropy, charakteristika vybraných regionů a států v Evropě – přírodní podmínky, obyvatelstvo, kultura, hospodářství, význam, zajímavosti
Z-9-3-03	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	popíše, jak se různé regiony světa vyvíjejí z hlediska přírodních charakteristik a procesů, uvede na příkladech příčiny společenských změn v regionech světa v určitých časových horizontech	změny ve vybraných regionech Evropy
ČESKÁ REPUBLIKA			
Z-9-6-01	vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	lokalizuje místní region, uvede na příkladech specifika místního regionu	místní region, jeho vymezení
Z-9-6-02	hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	uvede silné a slabé stránky (přírodní, společenské a kulturní) místního regionu s využitím různých zdrojů, zařadí místní region do vyšších územních celků, uvede perspektivy místního regionu	charakteristika místního regionu
Z-9-6-03	hodnotí a porovnáva na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	porovnáva význam polohy ČR v rámci střední Evropy, v rámci Evropské unie, uvede s využitím zdrojů přírodní a společenské charakteristiky ČR, porovnáva přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky ČR s vybranými (modelovými) státy	přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství ČR
Z-9-6-04	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a další vybrané regiony, uvede přírodní a společenské charakteristiky krajů a dalších regionů ČR, uvede hlavní jádrové a periferní oblasti ČR	kraje ČR a vybrané regiony
Z-9-6-05	uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	uvede příklady zapojení ČR do světových mezinárodních a nadnárodních institucí, organizací a integrací států, uvede význam členství ČR v Evropské unii	postavení ČR ve světě, zapojení do mezinárodních organizací

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ			
Z-9-4-01	posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	dovede pomocí zeměpisných tabulek vyhledat počet obyvatel na Zemi, rozdělit obyvatelstvo světa do základních lidských ras, zařadit do národů, jazyků, náboženství, porovná rozmístění obyvatelstva na Zemi, rozdělí obyvatelstvo dle věku, pohlaví a ekonomické aktivity	obyvatelstvo na Zemi – pohyb, struktura
Z-9-4-02	posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	vyjmenuje a na mapě vyhledá největší města světa, porovná venkovská a městská sídla, jejich význam v minulosti a dnes, vysvětlí pojmy: urbanizace, aglomerace, konurbace, megalopole	sídla na Zemi – město a venkov, kontrasty mezi městy
Z-9-4-03	zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	dovede posoudit hlavní úlohu hospodářství – rozdělit na sektory, pomocí mapy lokalizuje hlavní oblasti světového hospodářství	světové hospodářství – zemědělství, rybolov, lesní a vodní hospodářství
Z-9-4-04	porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	lokalizuje na mapě nejvýznamnější průmyslové a zemědělské oblasti světa, zdůvodní význam a postavení dopravy ve světě, určí druhy, vyhledá hlavní dopravní uzly, zhodnotí význam služeb pro obyvatelstvo, vyhledá na mapě hlavní oblasti cestovního ruchu, uvede nejdůležitější centra světového obchodu, hlavní hospodářské organizace ve světě, vysvětlí pojmy: import, export	světové hospodářství – průmysl, doprava, služby, cestovní ruch a mezinárodní obchod
Z-9-4-05	porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	uvede aktuální počet států současného světa, rozdělí a uvede státy podle hlediska svrchovanosti, polohy, rozlohy, počtu a původu obyvatel, průběhu a tvaru hranic, správního členění, státního zřízení a formy vlády, politického systému a stupně hospodářského rozvoje, dovede vysvětlit nejvýznamnější politické, vojenské, hospodářské seskupení a sdružení států světa, jejich cíle, zásady, činnost – OSN, EU, NATO	politický zeměpis – dělení států světa, hlavní mezinárodní, politické, bezpečnostní a hospodářské seskupení a organizace
Z-9-4-06	lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních, náboženských konfliktů, objasní příčiny	politický zeměpis – ohniska politických, mezinárodních a náboženských konfliktů, nové státy na mapě světa
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			

Z-9-5-03	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení	krajina a životní prostředí, globální problémy současného světa
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE			
Z-9-7-01	ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	využívá aktivně mapy, atlasy, cestovní průvodce, pracuje s internetem a dalšími materiály při vyhledávání informací, orientuje se v přírodě pomocí buzoly	terénní geografická výuka, praxe a aplikace, orientace v terénu
Z-9-7-02	aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	nakreslí jednoduchý náčrtek, dokáže určit azimut na mapě i v přírodě	určování azimutu, odhad vzdáleností a výšek v terénu
Z-9-7-03	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě, ví, jak se zachovat a ochránit se při mimořádné události způsobené přírodními vlivy, zná základní prvky první pomoci	zásady bezpečného pohybu v krajině, ochrana člověka při ohrožení zdraví a života, živelní pohromy – opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro zeměpis

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE žák Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ žák Z-9-2-01p objasní důsledky pohybů Země Z-9-2-03p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost Z-9-2-03p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu
REGIONY SVĚTA žák Z-9-3-01p vyhledá na mapách jednotlivé světadílů a oceány Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ žák Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - vyhledá na mapách neznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ žák Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajině sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajiných složek Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí
ČESKÁ REPUBLIKA žák Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy

Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
 Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
 Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost
 Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
 Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

žák

Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

5.7 UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp. V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova a Výtvarná výchova**.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými. Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby

a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření. Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace. V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Ze vzdělávacího oboru Hudební výchova vychází vyučovací předmět hudební výchova, který je od 1. do 9. ročníku dotován jednou hodinou týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách. Hudební dovednosti si žáci osvojují nejen v hodinách hudební výchovy, ale i při návštěvách výchovných koncertů a také individuálně v mimotřídních i mimoškolních aktivitách. V 1. období (1. až 3. ročník) je pak osvojování hudebních dovedností zařazováno v rámci relaxace do všech vyučovacích předmětů.

Žáci se v hodinách hudební výchovy seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a jazykem hudebního umění. Učí se s nimi tvořivě pracovat a užívat je jako prostředky sebevyjádření a komunikace s ostatními. Seznamují se s vybranými uměleckými díly a učí se je chápat a prožívat. Hudební výchova se realizuje prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností. Vede k aktivnímu zpěvu a vnímání hudby. Tyto činnosti jsou vzájemně propojeny a doplňují se tak, aby vedly k rozvoji hudebnosti žáka a tím přispěly k celkovému vývoji osobnosti. Navíc dávají žákům prostor k individuálnímu praktickému projevu. Hudební dovednosti, kterými chceme žáka obohatit, jsou: zpěv, rytmus, intonace, instrumentální doprovod, hudebně pohybové vyjádření, poslech a improvizace.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

1. Vokální činnosti

- práce s hlasem (umět zpívat hlavovým tónem)
- kultivovanost pěveckého a mluveného projevu, správné pěvecké návyky
- intonace, hudební rytmus, vícehlas

2. Instrumentální činnosti

- hra na jednoduché hudební nástroje (Orffův instrumentátř, flétny)
- hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

3. Hudebně pohybové činnosti

- ztvárnění hudby pohybem, tancem a gesty

4. Poslechové činnosti

- aktivní vnímání hudby sluchem
- vnímání znějící hudby a prožitek z ní
- poznávání hudby různých žánrových stylů současnosti a minulosti
- seznámení se s nejvýznamnějšími českými i světovými hudebními skladateli

Hudební výchova směřuje především k tomu, aby žáci:

- kultivovali svou hudebnost v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie
- získali základní poznatky o vývoji hudby a hudebních stylů, o hudební teorii
- rozvíjeli schopnosti a dovednosti poslechové, pěvecké, pohybové, instrumentální
- postupně vytvářeli své názory a postoje k hudebnímu umění minulosti i současnosti
- vnímali hudbu jako důležitou součást života jedince a celé společnosti

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledání v různých pramenech potřebné informace týkající se hudební výchovy a k jejich efektivnímu využívání a propojování do souvislostí
- umožňujeme žákům prezentaci jejich vlastní práce a konfrontaci s výsledky ostatních

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- pracujeme s chybou jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- nabízíme podněty k hudební improvizaci a hudebnímu prožitku
- žáci porovnávají vlastní hudební zkušenosti s jinými názory, s mediálními tvrzeními

Kompetence komunikativní

- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- podporujeme vyjádření subjektivních pocitů z poslouchané i interpretované hudby slovem i pohybem

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení při zpěvu, pohybu, poslechu
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních;
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných

Kompetence občanské

- vedeme k respektování, ochraně a ocenění našich tradic a kulturního i historického dědictví, k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům, ke smyslu pro kulturu a tvořivost, k aktivnímu zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní

- motivujeme k pozitivnímu vztahu k hudebním činnostem
- vedeme k aktivnímu přístupu k práci, k dodržování vymezených pravidel a termínů

Kompetence digitální

- motivujeme žáky k zaznamenávání hudby a hudebních projektů prostřednictvím digitálních technologií jako nástroje sebe prezentace
- vedeme žáky ke smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů
- vedeme k respektování autorských práv při využívání videí a zvukových nahrávek
- seznamujeme s možnostmi zaznamenávání zvukových nahrávek pomocí digitálních technologií
- seznamujeme s využitím aplikací podněcující hudebně – pohybovou činnost
- umožňujeme žákům aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy pro reprodukování hudebních ukázek i pro vlastní tvůrčí počiny
- motivujeme žáky k vyhledávání a sdílení zdrojů uměleckých děl s ohledem na autorská práva
- dáváme příležitost žákům zaznamenávat, snímat a přenášet hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií jako nástroje sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů

1. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-3-1-01	zpívá v jednohlase	osvojuje si správné zásady pro zpěv, dodržuje správné dýchání při hlasovém projevu a pravidla hlasové hygieny, rozlišuje zpěv a křik, nacvičuje správnou artikulaci úměrně svému věku	správné zásady při zpěvu, dýchání, hlasová hygiena, odnaučení se křičet, správná výslovnost, nácvičení písni lidových a umělých
HV-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	vytleská a zopakuje jednoduchý rytmus, zapojuje různé části těla k reakci na hudbu	hra na ozvěnu, hra na tělo, deklamace, říkadla, reakce pohybem na hudbu
HV-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	učí se doprovázet písně na Orffovy nástroje, u hry na tělo používá dupání, tleskání, luskání	doprovody písni na Orffovy nástroje, hra na tělo

2. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-3-1-01	zpívá v jednohlase	chápe rozdíl mezi písní lidovou a umělou, procvičuje správnou výslovnost, hudební teorii poznává	pochopení obsahu a textu písně, správné nádechy, nástupy, písně k různým příležitostem, procvičování výslovnosti, hudební teorie – nota

		a procvičuje na probraných písničkách	jako grafický znak pro tón, notový zápis jako opora při realizaci písničky
HV-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	vytleskává a vyťukává rytmus, opakuje slyšený rytmus	vytleskávání a vyťukávání rytmu, používání rytmických slabik, rozpoznání rytmu v notovém záznamu a vlastní rytmická cvičení, používá nástroje Orffova instrumentáře
HV-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	zapojuje se do pohybového ztvárnění písničky, osvojuje si nejjednodušší taneční kroky, orientuje se v prostoru, reprodukuje pohyby při tanci a pohybových hrách	jednoduché taneční doprovody písniček, jednoduché taneční kroky, utváření pohybové paměti a reprodukce pohybu prováděných při tanci či pohybových hrách
HV-3-1-05	rozdílí jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	trénuje rozpoznávání základních hudebních nástrojů v hudebních dílech, učí se najít pojmy (viz učivo) v poslechové skladbě	pojmy: tón – zvuk, řeč – zpěv, tón dlouhý – krátký, hluboko – vysoko, silně – slabě, pomalu – rychle, vesele – smutně, pohyb melodie, melodie vzestupná, sestupná, seznámení se skupinami hudebních nástrojů

3. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-3-1-01	zpívá v jednohlase	zpívá, základy hudební nauky	pěvecké dovednosti, nasazení a tvorba tónů, jednohlas a dvojhlas, hudební abeceda
HV-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	rytmizuje a melodizuje jednoduché říkanky, improvizuje na jednoduché hudební nástroje	rytmizace, melodizace, stylizace, hra na hudební nástroje - reprodukce motivů a témat, hudební hry - ozvěna
HV-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	využívá Orffův instrumentář k doprovodu písniček	hra na dětské hudební nástroje
HV-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	reaguje na znějící hudbu odpovídajícím pohybem, předvede ukázkou tanečních kroků	orientace v prostoru, utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při pohybových hrách
HV-3-1-05	rozdílí jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	orientuje se v proudu znějící hudby, reaguje na změny tempa a dynamiky	pozná v proudu znějící hudby melodie stoupající a klesající, zesilování, zeslabování hudby
HV-3-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	pozná v proudu znějící hudby výrazně znějící nástroje a zpěv	znalost a pojmenování hudebních nástrojů, rozlišení jednotlivých druhů nástrojů

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-5-1-01	zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	zaspívá při sólovém i společném zpěvu vybranou lidovou píseň, dodržuje zásady hlasové hygieny a využije získané pěvecké dovednosti	pěvecký projev, hudební rytmus, dvojhlas a vícehlas, lidové písničky, taktování, realizace písniček ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, intonace, vokální improvizace

HV-5-1-02	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	píseň či melodii zazpívá, zahraje či ji pohybově ztvární, zachytí melodii písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření	orientace v prostoru, utváření pohybové paměti, záznam vokální hudby, nota jako grafický záznam pro tón, délka not, kvalita tónů (délka, síla, barva, výška)
HV-5-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	reaguje na znějící hudbu, doprovází zpěv jednoduchými hudebními nástroji	použití hudebních nástrojů vhodných pro doprovod určené písně či skladby, základní skupiny hudebních nástrojů
HV-5-1-05	vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	vytvoří jednoduchou přede hru, mezihru či dohru, jednoduchá hudební improvizace	hudební hry, hudební improvizace – tvorba přede her, meziher, doher
HV-5-1-07	ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	reaguje na znějící hudbu odpovídajícím pohybem, předvede ukázkou tanečních kroků u známých tanečních písní	pohybový doprovod znějící hudby – jednoduché lidové tance, orientace v prostoru, utváření pohybové paměti

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-5-1-01	zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	zazpívá při sólovém i společném zpěvu vybranou lidovou píseň, dodržuje zásady hlasové hygieny a využije získané pěvecké dovednosti, orientuje se v notovém záznamu písně	pěvecký a mluvní projev, dvojhlas a vícehlas, intonace, vokální improvizace, záznam vokální hudby, transpozice melodie
HV-5-1-02	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	píseň či melodii zazpívá, zahraje či ji pohybově ztvární, zápis rytmu jednoduché písně	orientace v prostoru, utváření pohybové paměti, záznam instrumentální melodie, vztahy mezi tóny (souzvuk, akord)
HV-5-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	vybere z nabídky hudebních nástrojů nástroje vhodné pro doprovod určené písně, zahraje úryvek zvolené písně či skladby	použití nástrojů vhodných pro doprovod určené písně či skladby
HV-5-1-04	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	rozpozná a popíše základní znaky malé písňové formy, ronda, variace, seznamuje se s hudebními skladbami v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, slovně charakterizuje hudební dílo a vytváří si vlastní soudy a preference	hudební forma, malé písňové formy, ronda, rozpoznání malé písňové formy, hudební dílo a jeho autor, charakteristika hudebního díla
HV-5-1-05	vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	vytvoří jednoduchou přede hru, mezihru či dohru, jednoduchá hudební improvizace	rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba přede her, meziher a doher, hudební hry, jednodílná písňová forma, akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu

HV-5-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	vybere ze znějících hudebních ukázek skladby s dominujícím hudebním vyjadřovacím prostředkem	hudební výrazové prostředky, hudba vokální, instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj, hudební styly a žánry, hudební formy, interpretace znějící hudby
HV-5-1-07	ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	předvede ukázkou tanečních kroků u známých tanečních písní – mazurka, polka, pohybově improvizuje na hudební melodii	pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby, základy tanečních kroků lidových tanců

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	rozvíjí svůj zpěvní i mluvní projev, osvojuje si písně podle volby vyučujícího	hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, deklamace
HV-9-1-03	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	doprovází písně hrou na Orffovy nástroje, poznává často používané hudební nástroje	vnímání souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu nástrojová reprodukce melodií, nástrojová improvizace, doprovod písní na Orffovy nástroje
HV-9-1-05	orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	osvojí si notový zápis písní a skladeb	notová osnova, předznamenání, hudební výrazové prostředky
HV-9-1-06	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	seznámí se s vybranými skladbami k probíraným tématům	vnímání hudebně výrazových prostředků, poslech vybraných skladeb

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-9-1-02	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	rozpozná lidovou píseň od umělé, zpívá kánon, podle svých individuálních možností zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně	Hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv lidová a umělá píseň, kánon, postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem
HV-9-1-04	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	orientuje se v pojmech lidový tanec, balet, výrazový tanec, společenský tanec, osvojí si základy taktování	Pantomima, improvizace, rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách
HV-9-1-05	orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	orientuje se v pojmech duchovní a světská hudba, seznámí se s významnými skladateli těchto forem, rozšiřuje si znalosti z notopisu	reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané písně pomocí grafického (notového) zápisu, základy taktování
HV-9-1-07	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	seznámí se s vybranými skladbami polyfonních forem, dovede přiřadit jednotlivé ukázky k danému žánru	interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a

			preferencí ukázky skladeb duchovní a světské hudby
--	--	--	--

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	zpívá písně různých žánrů, snaží se o intonační a rytmickou přesnost	rozšiřování hlasového rozsahu, techniky vokálního projevu, jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
HV-9-1-06	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	seznamuje se s vývojem hudby v průběhu dějin, charakterizuje jednotlivá hudební období, seznámí se s vybranými skladbami k probíraným tématům	hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům, původ hudby, hudba ve starověku, kapitoly z dějin evropské hudby, vývoj české umělé hudby od počátku po současnost, vybrané ukázky k jednotlivým hudebním obdobím
HV-9-1-07	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	používá získané vědomosti k doplnění celkového obrazu o kulturním rozvoji společnosti	hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	zpívá písně různých žánrů, snaží se o intonační a rytmickou přesnost, prezentuje své oblíbené skladby ve skupině, dovede akceptovat různost hudebních žánrů	rozšiřování hlasového rozsahu, vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti
HV-9-1-04	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	spojuje hudbu s pohybem, rozliší jednotlivé taneční styly	pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění, pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby
HV-9-1-06	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	seznámí se s vývojem populární hudby v Evropě a USA, charakterizuje jednotlivé žánry, orientuje se v hlavních představitelích	hudební styly a žánry – počátky populární hudby v USA, hudební žánry 20. století, populární hudební směry současnosti

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro hudební výchovu

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. období (1. až 3. ročník)
žák HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty

HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku - pozorně vnímá jednoduché skladby
2. období (4. a 5. ročník)
žák HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou HV-5-1-03p doprovází spolužáky na rytmické hudební nástroje HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb - správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování
2. STUPEŇ
žák HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu - rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru - uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ze vzdělávacího oboru Výtvarná výchova vychází vyučovací předmět výtvarná výchova, která je dotována v 1. až 3. ročníku jednou hodinou týdně, ve 4. až 7. ročníku dvěma hodinami týdně a v 8. a 9. ročníku jednou hodinou týdně. Výtvarná výchova je realizována prostřednictvím tvůrčích činností žáka, ve kterých uplatňuje vlastní vnímání, myšlení, citění, prožitky, představivost a fantazii. Umožňuje vyjadřovat se k různým tématům a situacím. V prvním období směřuje výtvarná výchova k motivaci a rozvíjení zájmu o výtvarné umění. Převládá spontánnost a bezprostřednost výtvarného projevu, rozvíjí se dětská fantazie. V tomto období jsou mezi metody a formy práce vhodně zařazovány co nejvíce různé hravé činnosti a experimentování. Na 2. stupni výtvarná výchova dbá na estetický rozvoj osobnosti žáků, pěstuje jejich kladný vztah k umění a vkus. Svůj výtvarný projev mají žáci možnost prezentovat, obhájit, vysvětlit spolužákům, vyslechnout jejich názory a zároveň říci svůj názor na práci ostatních. Ve všech formách výtvarného projevu se prezentuje osobnost žáka a dává mu možnost individuálně se vyjádřit. Žák si postupně vytváří vztah k výtvarnému umění, výtvarným hodnotám, učí se zaujímat k nim svůj postoj, vnímat pozitivní i negativní, je veden k všimání si okolního světa.

Vzdělávací obsah je rozčleněn do tří vzdělávacích oblastí:

- Rozvíjení smyslové citlivosti** – činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.
- Uplatňování subjektivity** – činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.
- Ověřování komunikačních účinků** – činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Žáci se ve výtvarné výchově seznamují s ilustracemi v knihách, reprodukcemi, obrazy, s novodobým uměním, s nejdůležitějšími uměleckými obdobími a s významnými představiteli dějin výtvarné kultury. Tímto způsobem se utvářejí mezipředmětové vztahy, a to například s českým jazykem, dějepisem a hudební výchovou.

Výtuka probíhá v nově zrekonstruované, moderní učebně výtvarné výchovy, která je vybavená potřebným materiálem i pomůckami, a je vhodně doplňována o odborné exkurze. Žáci se podílejí na výzdobě třídy i školy, účastní se výtvarných soutěží.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledání v různých pramenech potřebné informace týkající se výtvarné výchovy a k jejich efektivnímu využívání a propojování do souvislostí
- umožňujeme žákům prezentaci jejich vlastní práce a konfrontaci s výsledky ostatních

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- pracujeme s chybou jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- učíme volit vhodné výtvarné vyjadřovací prostředky
- žáci jsou vedeni k diskuzi a snaží se porovnávat vlastní výtvarné zkušenosti s názory druhých, laiků i odborníků

Kompetence komunikativní

- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- poskytujeme dostatečný prostor žákům k jejich uměleckému projevu

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných

Kompetence občanské

- vedeme k dodržování zásad slušného chování na kulturních akcích
- vedeme k respektování, ochraně a ocenění našich tradic a kulturního i historického dědictví, k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům, ke smyslu pro kulturu a tvořivost, k aktivnímu zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní

- motivujeme k pozitivnímu vztahu k výtvarným činnostem a k osvojení různých výtvarných technik
- vedeme k aktivnímu přístupu k práci, k dodržování vymezených pravidel a termínů

Kompetence digitální

- motivujeme žáky k užívání rozmanitých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání netradičních postupů a různých možností řešení
- poskytujeme žákům prostor k vyhledávání inspirace a sdílení vlastní tvorby
- seznamujeme s užitím různých prostředků včetně digitálních technologií (nástrojů a programů pro kresbu, funkce přiblížení, barevné zvýraznění apod.)
- učíme využívat digitální zdroje a dokumentaci pro vlastní práci
- vedeme žáky k respektování autorských práv v oblasti výtvarné výchovy
- vedeme žáky k vytváření vlastních databází uměleckých děl jako podklad k výuce dějin umění
- podněcujeme zájem žáků o umění vzájemným sdílením vytvořených digitálních obsahů např. tvorba virtuální galerie, prezentace vlastního díla
- rozvíjíme tvůrčí využívání a experimentování s digitálními technologiemi
- podporujeme kombinování a objevování možností v oblasti tvorby spojené s digitálními technologiemi

1. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-3-1-01	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	učí se experimentovat se základními barvami (míchání, překrývání, zapíjení barev), učí se rozeznávat vlastnosti barev (studené – zimní, teplé – letní)	základní barvy teplé a studené, kresba, malba
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	hraje si s liniemi (čáry, linky, linie (krátké, dlouhé, klikaté, rovné), pomocí čar zaznamenává své zážitky, učí se pracovat s plochou (A3, A4, A5), učí se jednoduché techniky, snaží se vytvářet jednoduché prostorové útvary	linie, druhy čar, otisk, frotáž, modelovací hmota, textil a práce s nimi
VV-3-1-03	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	učí se používat různé nástroje a materiály pod vedením učitele a sleduje jejich odlišné stopy (tužka, pastelka, voskovka, štětce různých velikostí, špejle, křídly, tuš, prsty), obrázky vyjadřuje svou fantazií, představivostí a zážitky, pracuje na různá témata (domov, škola, cesta do školy, přátelství, rodina)	práce s tužkou, pastelkami, voskovkami, křídami, tuš, pomocí různých nástrojů nebo prstů
VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	všimá si změn v přírodě během roku (kvetoucí stromy, plody, barevné listí, opadané zasněžené stromy), pokouší se tyto změny zaznamenat kresbou, malbou, pracuje aktivně s přírodninami, snaží se zachytit její obrys, tvar strukturu obtiskováním, frotáží	změny v přírodě, kresba, malba, otisk, frotáž
VV-3-1-05	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	jednoduchým obrázkem ztvárňuje obsah pohádky, příběhu, písně, říkanky, seznamuje se s dětskými ilustrátory, porovnává je a snaží se je napodobit, po návštěvě výstav rozeznává druhy výtvarného umění (sochařství, malířství)	obrázky, kresby k písničkám, pohádkám, dětským říkadlům, ilustrátoři, dětské výstavy

2. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-3-1-01	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	pozoruje tvary užitečných předmětů a pokouší se zachytit jejich obrysové linie, snaží se zachytit správné proporce lidské postavy a figuru zvířat, kreslí na základě prožitků, rozvíjí svou fantazií a představivostí, využívá celou plochu (A3, A4, A5), řadí vystřihované nebo vytrhávané motivy správném pořadí na předem připravenou plochu, na	kresba, malba, dekor, otisk, frotáž, dekorkoláž

		základě přestavy nebo předlohy vyrábí jednoduchou hračku, loutku	
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	rozlišuje základní barvy, tvoří soulad dvou barev, osvojuje si dovednost míchat dvě a více barev	základní barvy teplé a studené, kolorování
VV-3-1-03	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	sám střídá jednotlivé pracovní nástroje a materiály (tužka, pastel, voskovka, tuš, křída, barva), výtvarně ztvárňuje motivy lidových zvyků, využívá netradiční výtvarné postupy	práce s tuškou, barvou, tuší, křídou, voskovkami, dekorativní práce (Vánoce, Velikonoce, masky), netradiční výtvarné postupy
VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	všimá si změn v přírodě a snaží se je zachytit, aktivně pracuje s přírodninami (tráva, kůra, peříčko, listy, polínko), snaží se zachytit jejich obrys, tvar, strukturu	roční období, frotáž, obtiskování
VV-3-1-05	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	písničku, pohádku nebo říkanku vyjadřuje kresbou, rozlišuje ilustrace dětských ilustrátorů, srovnává je navzájem mezi sebou a se svými interpretacemi, aktivně s nimi pracuje, po návštěvě výstav rozlišuje druhy výtvarného umění, srovnává je se svými interpretacemi (malířství, sochařství)	obrázky, kresby k dětským říkadlům, písničkám, pohádkám, dětské ilustrátory, výstavy

3. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-3-1-01	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	využívá poznatky o míchání barev, rozlišuje, pojmenuje a používá základní výtvarné techniky, organizuje vlastní výtvarnou práci, vytváří objem základními technikami, uvědoměle vytváří proporce postav, u portrétu přiměřeně vystihuje výraz v obličejí, zdokonaluje se ve vystižení skutečnosti	kresba (i kolorovaná), malba, linie – různé druhy, podobnost, kontrast, rytmus, modelování – plastelína, keramická hlína, modurit, koláž, kombinování materiálů, postava a portrét
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	nalézá a vytváří symetrii objektů jednoduchými technikami, uspořádá objekty do celku, uplatňuje při práci představivost a fantazii, rozlišuje přírodní struktury	vyjádření vlastního prožitku, kombinace a rozmístění prvků v ploše (prostoru), proporční vztahy, výtvarné vyprávění, práce s drobným materiálem, tvorba objektů zpracováním a kombinováním materiálů, frotáž, koláž, otiskování, vrypy, zapouštění, rozfoukávání, kombinované techniky
VV-3-1-03	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	rozvíjí své pozorovací schopnosti a snaží se o realistické zachycení skutečnosti, graficky zachycuje pohyb, rozvíjí kreslířský pohyb	pozorování tvarů a funkcí věcí, jejich zobrazení, dekorativní práce, výtvarné dotváření přírodnin na základě představ nebo skutečností,

		ruky, kompozičně řeší plochu (prostor) barevně i tvarově, vnímá estetické a přírodní podněty různými smysly a výtvarně je vyjadřuje, poznává krásu živé a neživé přírody, rozvíjí pozorovací schopnost a paměť, využívá haptického vnímání k seznámení s předmětem, který následně výtvarně ztvární	vytváření prostorových útvarů seskupováním a kombinováním přírodních materiálů, výtvarné vyjádření hudby a pohybu – hra s barvou, malba prstovými barvami, vycházky do přírody
VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	seznamuje se s dalšími ilustrátory dětských knih, rozliší různé druhy výtvarného umění, uvědomuje si, že výtvarné umění patří ke kulturnímu bohatství národa, poznává a interpretuje rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů, vyjadřuje svůj subjektivní názor na výtvarné umění, navštěvuje výstavy	Ilustrace, druhy výtvarného umění – malířství, grafika, sochařství, architektura, fotografie, galerie, výstavy
VV-3-1-05	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	utváří si osobní postoj v komunikaci, vysvětluje záměr a výsledek tvorby (vlastní nebo přejaté)	tvorba vlastní a přejatá

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-5-1-01	při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů	rozpozná kresbu, malbu, fotografii, prostorové objekty, popíše, v čem spatřuje nápadné rozdíly, světlostní a barevný kontrast a učí se vše uplatnit, porovnává vztahy obrazových objektů i elementů v kresbě a malbě (například: rozdílnost a podobnost tvarů, jejich velikost, vzájemnou polohu, světlostní a barevné vztahy)	kresba, malba, fotografie, barevná harmonie, kontrast, kompozice, linie, prostor, vlastnost, rozdílnost, objekt
VV-5-1-02	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	blíže se seznamuje s prostředky, kterými by chtěl vyjádřit své pocity a představy, porovná vyjádření svých zkušeností s vyjádřením spolužáků a uvědomuje si podobnosti a odlišnosti v pocitech a představách, které objevil	techniky malby – hra s barvou, míchání barev, emocionální a volná malba, ilustrace, kresba – výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba podle skutečnosti, kresba v plenéru, tematická malba a kresba
VV-5-1-03	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	uvědomuje si rozdílnost svého vnímání podle toho, jaký smysl zapojí (zrak, sluch, hmat) a využije ho podle svého uvážení ve své tvorbě, rozlišuje, co vychází z jeho představ a fantazie nebo z jeho smyslových vjemů, nalézá a pojmenuje podněty – z běžného života nebo uměleckých	linie, tvar, objem, rytmus, kombinace a proměna v ploše i prostoru, modelování, kresba, malba, prostorová tvorba, výtvarné znázornění hudebního díla

		výtvarných děl, které působí na jeho smysly, převede sluchové a hmatové vjemy do vizuálního vyjádření v ploše, objemu a prostoru	
VV-5-1-04	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy	pojmenuje prostředky, které využil ve vlastní tvorbě a porovná je s prostředky v dílech svých nebo spolužáků, nalezené rozdíly pojmenuje, ve své tvorbě, experimentuje s dosud nevyzkoušenými vizuálními prostředky a postupy	lineární a barevné vyjádření vnitřní stavby a členění objektů, dotváření přírodnin, výtvarné vyjádření hudebního díla, techniky plastického vyjadřování – modelování, kašírování, koláž
VV-5-1-05	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	jednoduše popíše, co bylo zdrojem inspirace pro jeho tvorbu, vnímá tvorbu ostatních jako zdroj vlastní inspirace dokáže si vybrat interpretaci, která je pro něj zajímavá a podnětná	základní interpretace děl vlastních i jiných autorů – utváření a zdůvodnění inspirace v komunikaci v rámci skupiny ve škole i mimo školu, porovnávání s vlastní interpretací, návštěva galerie, diskuze o výtvarné tvorbě

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-5-1-01	při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů	definuje kresbu, malbu, fotografii, prostorové objekty, architekturu; specifikuje, v čem spatřuje nápadné rozdíly, světlostní a barevný kontrast a dokáže vše uplatnit, porovnává vztahy obrazových objektů i elementů v kresbě a malbě (například: rozdílnost a podobnost tvarů, jejich velikost, vzájemnou polohu, světlostní a barevné vztahy)	kresba, malba, fotografie, základní pojmy z nauky o barvě, barevná harmonie, kontrast, kompozice, linie, prostor, vlastnost, rozdíly, objekt, proporce, negativ, pozitiv, perspektiva, uspořádání objektů do celku
VV-5-1-02	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	dokáže si vybrat prostředky, kterými by chtěl vyjádřit své pocity a představy, porovná vyjádření svých zkušeností s vyjádřením spolužáků a zjistí podobnosti a odlišnosti v pocitech a představách, které objevil, čerpá z uměleckých výtvarných děl, která jsou blízká jeho zkušenostem	techniky malby – hra s barvou, emocionální malba, míchání barev, kresba – výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem, kresba podle skutečnosti, kresba v plenéru, tematická malba a kresba, grafika, animace, fotografie
VV-5-1-03	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	s jistotou si uvědomuje rozdílnost svého vnímání podle toho, jaký smysl zapojí (zrak, sluch, hmat); a využije ho podle svého uvážení ve své tvorbě, dobře rozlišuje, co vychází z jeho představ a fantazie nebo z jeho smyslových vjemů, nalezne a pojmenuje podněty – z běžného života nebo uměleckých výtvarných děl, které působí na jeho smysly, převede sluchové a	linie, tvar, objem, rytmus, kombinace a proměna v ploše i prostoru, modelování, kresba, malba, prostorová tvorba, frotáž, vitráž, výtvarné znázornění hudebního díla a zvuku, dynamické a statické vyjádření objektů

		hmatové vjemy do vizuálního vyjádření v ploše, objemu a prostoru	
VV-5-1-04	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy	porovná a popíše prostředky, které využil ve vlastní tvorbě s prostředky v dílech svých spolužáků či dalších autorů, nalezené rozdíly správně pojmenuje, ve své tvorbě experimentuje s dalšími vizuálními prostředky a postupy a kombinuje je	lineární a barevné vyjádření vnitřní stavby a členění přírodních objektů, kresba a malba rostlin, dotváření přírodnin na základě fantazie, výtvarné vyjádření hudebního díla, techniky plastického vyjadřování – modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů, kaširování
VV-5-1-05	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	sdělí, co bylo zdrojem inspirace pro jeho tvorbu, vnímá tvorbu ostatních jako zdroj vlastní inspirace, dokáže si vybrat interpretaci, která je pro něj zajímavá a podnětná	interpretace děl vlastních i jiných autorů – utváření a zdůvodnění inspirace v komunikaci v rámci skupiny ve škole i mimo školu, porovnávání s vlastní interpretací, návštěva galerie
VV-5-1-06	nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	vybere, uspořádá a představi výsledky své práce (vytvořených, vybraných či upravených vyjádření), popíše svým spolužákům, jak při tvorbě postupoval, umí si připravit jednoduchou prezentaci svých prací	Ilustrace, životní styl, besedy o umění, animovaný film, komiks, reklama, fotografie, diskuze o vlastní tvorbě, prezentace

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-9-1-01	vybírání, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	užívá linie jako pomocný prostředek, všimá si symetrie a asymetrie, snaží se uspořádat celou plochu výkresu	rozvíjení smyslové citlivosti – linie a osová symetrie, tvary objemy, uspořádání prvků v ploše, rytmus, výtvarný a barevný kontrast, ilustrátoři dětské knihy
VV-9-1-04	vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobitě vyjádření	pozoruje účinek kontrastu, pracuje se základními barvami a učí se je míchat, znázorňuje prostor pomocí lineární perspektivy	uplatňování subjektivity – vyjádření představ, fantazie, osobních zkušeností

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-9-1-02	zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly a zaznamenává podněty z představ a fantazie	pozoruje a výtvarně zachycuje symetrii a asymetrii v přírodě a v předmětech, snaží se začlenit porušení rytmu do výtvarného záměru	rozvíjení smyslové citlivosti – linie, tvary objemy, barevné kvality, textury, uspořádání prvků v ploše, rytmus, výtvarný a barevný kontrast, struktury
VV-9-1-05	rozezná působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině	zkouší zachytit pohyb, pracuje s prvky v ploše (písmo, hry s	uplatňování subjektivity – vyjádření představ, fantazie, osobních zkušeností, uspořádání prostoru,

	smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	barvou), míchá barvy a pozoruje výtvarný účinek, pracuje s kontrastem jako výtvarným záměrem, snaží se vyjádřit prostor pomocí lineární a barevné perspektivy	vyjádření proměn, přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením, symbolika
--	--	---	--

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-9-1-03	zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	uplatňuje pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků škálu vizuálně obrazných prvků, variuje různé vlastnosti prvků pro získání osobitých výsledků, v tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích (počítačová grafika)	rozvíjení smyslové citlivosti – linie (pomocné, zvýrazňující, základy písma), rytmus (pravidelný, porušený), uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru (perspektiva barevná, lineární, konstruovaná), vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických), smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (film, tiskoviny, televize, reklama)
VV-9-1-05	roliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	vybírá, kombinuje, vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky, porovnává různé interpretace obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim	uplatňování subjektivity – vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, manipulace s objekty, pohyb těla v prostoru, uspořádání prostoru, ilustrace textů, volná malba, comics, reklama pro vlastní tvůrčí záměry, přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní)
VV-9-1-07	ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	interpretuje významné prvky uměleckého vyjádření současnosti i minulosti, ověřuje komunikační účinky samostatně vytvořených obrazných vyjádření, seznamuje se s výtvarným projevem od období baroka po secesi	ověřování komunikačních účinků – zdůvodňování odlišné interpretace obrazných vyjádření, jejich porovnávání, respektování záměrů autora

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-9-1-03	zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje vlastní zkušenosti, vjemy, představy a poznatky; kombinuje různé prvky pro získání osobitých výsledků - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních	rozvíjení smyslové citlivosti – linie (pomocné, zvýrazňující; písmo – užití, výtvarný záměr), rytmus (pravidelný, porušený, význam v architektuře), uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru (perspektiva barevná, lineární, konstruovaná), uspořádání prvků

		<p>zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly k zaznamenání podnětů z představ a fantazie</p> <p>- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích (počítačová grafika)</p>	<p>v ploše barvou, tvarem, strukturou, linií, vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických), smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (film, tiskoviny, televize, reklama, elektronická média), výběr, kombinace, variace ve vlastní tvorbě</p>
VV-9-1-06	<p>interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p>	<p>vybírání, kombinuje, vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření, interpretuje významné prvky uměleckého vyjádření současnosti i minulosti; vychází ze svých znalostí historických souvislostí i osobních zkušeností a prožitků, rozlišuje rovinu smyslového účinku, subjektivního účinku, rovinu sociálního utváření a symbolického obsahu</p>	<p>uplatňování subjektivity – vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, manipulace s objekty, pohyb těla v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, ilustrace textů, volná malba, objekty, comics, animovaný film, fotografie, komunikační grafika, reklama pro vlastní tvůrčí záměry, přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech</p>
VV-9-1-07	<p>ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</p>	<p>ověřuje komunikační účinky samostatně vytvořených obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci, porovnává na příkladech různé interpretace obrazného vyjádření, vysvětluje svůj postoj k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů</p>	<p>ověřování komunikačních účinků – zdůvodňování odlišné interpretace obrazných vyjádření, kritéria, jejich porovnávání, jejich zdůvodňování, utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby, respektování záměrů autora, prezentace ve veřejném prostoru, historické, sociální a kulturní souvislosti</p>

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výtvarnou výchovu

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. období (1. až 3. ročník)
<p>žák</p> <p>VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu</p> <p>VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</p> <p>VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům</p>
2. období (4. a 5. ročník)
<p>žák</p> <p>VV-5-1-01p až VV-5-1-06p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</p>

VV-5-1-01p rozlišuje, porovnává, třídí a linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
 VV-5-1-02p, VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
 VV-5-1-05p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

2. STUPEŇ

žák
 VV-9-1-01 až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru
 VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci
 VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních
 VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví se prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování

vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků prožitky z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví a být za nezodpovědný. Žáci si upevňují zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole, společenství vrstevníků i vztazích mezi lidmi. Učí se dívat na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Předmět se vyučuje jako samostatný předmět v 6. ročníku jednu hodinu týdně, výuka probíhá v kmenových třídách. Ve výuce jsou voleny především aktivizační metody práce, diskuze, skupinová práce a vytváření modelových situací.

Vzdělávání v předmětu výchova ke zdraví je zaměřeno na:

- vytváření pozitivních vztahů v rodině, ve škole a ve společnosti
- získání orientace v netypických nebo konfliktních situacích souvisejících s mezilidskými vztahy, zdravím nebo osobním bezpečím
- osvojení si chování v krizových a mimořádných situacích
- preventivní ochranu zdraví a zdravého životního stylu v každodenním životě
- dovednost odmítat drogy a ostatní škodlivé látky
- získávání znalostí v oblasti lidské sexuality a odpovědného sexuálního chování

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k porovnávání a třídění vlastních informací, k efektivnímu učení a k plánování a vlastní organizaci učení

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- nabízíme modelové situace
- vedeme ke kritickému myšlení

Kompetence komunikativní

- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- poskytujeme dostatečný prostor pro diskuzi

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných, k vytváření přátelských mezilidských vztahů

Kompetence občanské

- vedeme k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- rozvíjíme dovednosti o ochraně svého zdraví i zdraví ostatních

Kompetence pracovní

- vytváříme příležitosti k diskuzím a závěrům vedoucím k ochraně zdraví
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

Kompetence digitální

- vedeme žáky k bezpečnému chování na internetu v oblasti zdraví
- vedeme žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě s ohledem na prevenci a zdraví
- učíme rozeznávat a rozšiřujeme znalosti o nebezpečí v digitálním prostředí
- podněcujeme k využívání digitálních technologií a aplikací spojených s péčí o vlastní zdraví, s prevencí rizikového chování i s prevencí nemocí
- prakticky seznamujeme žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů, referátů a týmových úkolů

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VZ-9-1-08	uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem	rozlišuje choroby běžné, infekční, civilizační, aktivně se proti nim brání – vyhledá v případě potřeby lékaře a popíše své zdravotní problémy, uplatňuje základní zásady pro užívání a ukládání léků, uplatňuje osobní a intimní hygienu s ohledem na zdravotní hlediska	péče o zdraví, ochrana před nemocemi a odpovědnost za své zdraví i zdraví jiných, preventivní a lékařská péče, vliv životních podmínek a životního stylu na zdraví, vznik civilizačních nemocí, odolávání stresu
VZ-9-1-03	vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím,		

	vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	a ohleduplné mezilidské vztahy, zařazuje do svého denního režimu aktivní pohyb, otužování a relaxaci, zná techniky pro zvládání stresu	
VZ-9-1-05	usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví		
VZ-9-1-06	vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí		
VZ-9-1-07	dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	uplatňuje zásady zdravého stravovacího režimu, orientuje se v údajích o složení a trvanlivosti potravinových výrobků a využívá je při nákupu a uchování v domácnosti, posoudí zastoupení jednotlivých potravin a nápojů ve stravovacím režimu člověka z hlediska zdravé výživy, orientuje se v potřebách výživy v období dospívání, vysvětlí souvislosti mezi zdravou a nezdravou výživou a rozvojem civilizačních chorob, rozpozná klamavou reklamu na potraviny a vyjádří k ní vlastní názor	výživa a zdraví, zásady zdravé výživy, alternativní výživové směry, reklamy na potraviny, poruchy příjmu potravy, mentální anorexie, bulimie, výživa a civilizační nemoci
VZ-9-1-10	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	vysvětlí základní vztah mezi úrovní zdravotně orientované zdatnosti a možnými zdravotními problémy (civilizační choroby), umí sestavit osobní pohybový režim, vysvětlí vztah mezi tělesným a duševním zdravím	pohybové aktivity a zdraví, význam pohybových aktivit pro zdraví, pohybový režim, prevence tělesného a duševního zatížení
VZ-9-1-13	uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem, drogami a argumentuje ve prospěch zdraví, používá způsoby odmítání návykových látek a činností v modelových situacích i ve styku s vrstevníky, uvědomuje si rizika spojená s trávením volného času na sociálních sítích	návykové látky, činnosti a zdraví, pozitivní životní cíle a hodnoty, návykové látky a zákon, reklamní vlivy, počítače a hazardní hry, gamblerství, sociální sítě
VZ-9-1-09	projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce		
VZ-9-1-01	respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	orientuje se v manipulativních praktikách na modelových příladech, umí vyhledat odbornou pomoc při krizových situacích	osobní bezpečí, manipulace, komunikační obrana, krizové situace, šikanování, týrání, sexuální zneužívání, linky důvěry, krizová centra
VZ-9-1-02	vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede		

	příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví		
VZ-9-1-08	uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým		
VZ-9-1-14	vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi		
VZ-9-1-15	projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	využívá z hlediska osobního bezpečí pravidla dopravní výchovy, využívá svých znalostí, jak se chovat v dopravě	dopravní výchova, pravidla silničního provozu, chování v dopravě
VZ-9-1-16	uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	umí charakterizovat mimořádné situace, rozumí integrovanému záchrannému systému, zná zásady ochrany člověka za mimořádných situací, zná zásady kolektivní ochrany obyvatelstva, zná potenciální nebezpečí, zná zásady chování po vyhlášení mimořádné situace, zná zásady chování po vyhlášení evakuace	mimořádné situace, charakter mimořádné situace, tísňová volání potenciální nebezpečí, varovný signál a chování po jeho vyhlášení, evakuace, improvizovaná ochrana, havárie s únikem nebezpečné látky
VZ-9-1-13	uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu s návykovými látkami ve škole i mimo ni	návykové látky, drogy – druhy, účinky na tělo a psychiku, negativní dopady

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výchovu ke zdraví

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
žák VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím

VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví
VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem
VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla
VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Ze vzdělávací oboru Tělesná výchova vychází povinný vyučovací předmět tělesná výchova, jehož elementárním cílem je upevňovat zdraví žáků, rozvíjet jejich pohybové schopnosti, osvojovat si základní pohybové dovednosti, kladné morálně volní vlastnosti, smysl pro účelný a esteticky realizovaný pohyb, vytvářet aktivní vztah ke sportu a osvojit základní pohybové hygienické návyky i poznatky, které jsou nezbytné pro život a práci. Předpokladem pro osvojování těchto dovedností je v základním vzdělávání prožitky z pohybu a z komunikace při pohybu, tj. dobře zvládnutá dovednost pak zpětně umocňuje kvalitu prožitku. Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznání a rozvíjení pohybových předpokladů. Důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení.

Nedílnou součástí tělesné výchovy tvoří korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Vhodně jsou tedy do tělesné výuky zařazeny i výstupy zdravotní tělesné výchovy.

Na 1. stupni je tělesná výchova v 1. ročníku dotována třemi hodinami týdně, ve 2. až 5. ročníku dvěma hodinami týdně, a to jako koedukovaná. Do výuky tělesné výchovy je zařazen plavecký výcvik v rozsahu 40 hodin. V tomto období je kladen důraz především na utváření elementárních pohybových dovedností žáků, na jejich všestranný rozvoj, na zvládnutí základních hygienických i organizačních návyků a na hravé pojetí vedoucí ke zdravému a radostnému pohybu.

Na 2. stupni se předmět tělesná výchova vyučuje od 6. do 9. ročníku, v 6. ročníku s časovou dotací tři hodin týdně, v 7., 8. a 9. ročníku s dotací dvou hodin týdně. Výuka je směřována ke zvýšení pohybových schopností a dovedností a k posílení charakterových vlastností žáků (smysl pro fair play, rozhodování, orientace v prostoru, rychlost, práce v týmu, pomoc ostatním, bezpečnost apod.) s důrazem na radost z pohybu a s přesahem do každodenního života – vhodný sport a sportovní aktivity jako součást zdravého životního stylu nyní i v dospělosti. Výuka probíhá odděleně pro chlapce a dívky.

Tělesná výchova je realizována převážně v tělocvičně, na školním hřišti, v přírodě. Na 1. stupni se mohou konat školy v přírodě, na 2. stupni může být zařazen lyžařský výcvikový kurz. Žáci se účastní mnoha sportovních soutěží.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- vede žáky k pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů

- motivujeme ke zdravému životnímu stylu, poukázáním na možnost kdykoliv se bez problémů zapojit do skupiny lidí hrajících volejbal (fotbal, basketbal, florbal...) ve volném čase s možností navázání nových kontaktů a uváděním příkladů z oblasti sportu
- umožňujeme organizovat a řídit vlastní učení novým pohybovým dovednostem a rozvoj pohybových schopností podle svých předpokladů

Kompetence k řešení problémů

- formou nácviku herních a cvičebních strategií učíme objevovat logické postupy, které vedou k úspěchu a k vyřešení problémových situací
- zapojujeme žáky do soutěží, turnajů, prezentací a organizace sportovních akcí
- vedeme k získávání informací o vhodné sport. výzbroji a výstroji, o zásadách hygieny při a po sportování
- rozvíjíme schopnost odhalovat vlastní chyby, používat odborné názvosloví, gesta, signály
- povzbuzujeme k zavádění alternativních řešení ve výběru náčiní, losování, délky hrací doby, úpravy pravidel podle aktuálních podmínek atd.

Kompetence komunikativní

- provádíme rozmanitou škálu činností ve skupinových formách a tím přispívá k rozvoji komunikace, spolupráce a tolerance k ostatním
- vedeme k používání jasného a stručného vyjadřování zvláště v herních situacích, ke vhodné komunikaci mezi sebou, s rozhodčím na hřišti a při vedení družstva
- pomáháme žákům při rozvíjení vztahů se sportovci z jiných škol
- vedeme k poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí

Kompetence sociální a personální

- vytváříme u žáků svým vlastním příkladem, autoritou získaných zkušeností a osobnostními rysy pozitivní vztah k pohybu
- povzbuzujeme u žáků chování v duchu tolerance, hru fair play a schopnost empatie
- informujeme o negativěch sportu (doping, korupce)
- do hodnotového řebříčku žáků zařazujeme snahu o zdravý životní styl s velkou mírou pohybu
- vedeme ke spolupráci při dosahování společných cílů ve prospěch skupiny či sportovního družstva a k respektování pravidel soutěží a her
- pomáháme nacházet vlastní místo ve skupině a odhadovat důsledky vlastního jednání a chování
- stavíme žáky při sportu do zodpovědných rolí (kapitán, rozhodčí, organizátor, časoměřič, komentátor)
- vedeme k chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro uplatnění se ve společnosti, pro výběr partnera i profesní dráhy
- vedeme k propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke stanovení krátkodobých a dlouhodobých cílů v rámci získávání pohybových dovedností a rozvíjení pohybových schopností ve volném čase
- vedeme k aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i mimo ni

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k poznání a dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti
- učíme žáky připravit sportovní náčiní a sportoviště před různými druhy cvičení a uklidit ho po ukončení činnosti, vedeme k bezpečnému a účinnému používání sportovního náčiní
- vedeme k využívání znalostí a zkušeností získaných v TV v zájmu vlastního rozvoje
- vedeme k dodržování vymezených pravidel her a soutěží

Kompetence digitální

- seznamuje s využitím mobilního zařízení k záznamu pohybu a aktivity k následné analýze s cílem zlepšit techniku pohybu
- vedeme k podpoře zdravého životního stylu (aplikace hodnotící pohybový režim)
- seznamujeme s využitím aplikací podněcujících pohybovou činnost
- umožňujeme žákům aktivně a smysluplně využívat digitálních technologií a aplikací k měření výkonů a rozvoji zdatnosti
- dáváme příležitost žákům ke sledování, zaznamenávání pohybových činností a sledování jejich kvality
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií při přípravě pohybových činností v terénu
- zařazujeme do výuky vyhledávání aktualizovaných pravidel a bodového hodnocení pohybových činností a sportovních her

1. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	uvědomuje si, že pohyb je nezbytný pro zdraví, učí se využívat nabízenou pohybovou činnost, uvědomuje si význam pohybu venku, umí se správně pohybovat v terénu, zapojuje se do her venku	význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků; správné držení těla, správné dýchání, průpravná, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení, pobyt v přírodě, chůze v terénu
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	rozezná zahřívací a protahovací cviky, je schopen spolupráce při relaxačním cvičení, poznává některé pohybové hry, zkouší spojit pohyb s hudbou, poznává základní gymnastické držení těla a zpevňuje ho, snaží se správně provést kotoul vpřed a vzad, ovládá chůzi na lavičce, zkouší šplhat na tyči	pohybové hry, základy gymnastiky průpravná cvičení, šplh na tyči
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	spolupracuje v týmu a zvládá základní herní činnosti jednotlivce při hře, snaží se chytit a přihrát míč odpovídající velikosti	základy sportovních her, spolupráce ve hře, základní herní činnosti jednotlivce
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	dodržuje hygienu při pohybových aktivitách, dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru, uvědomuje si nebezpečí vzniku úrazu při sportovních činnostech, uvědomuje si důležitost dodržování pravidel, přivolá pomoc v případě úrazu	hygienu pohybových činností, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, hygiena při TV, bezpečné chování, prevence úrazu, první pomoc
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti	reaguje na pokyny učitele, vnímá pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech, poznává při pohybové činnosti tělocvičné názvosloví	bezpečnost při pohybových činnostech, organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, smluvené povely, signály, základní tělocvičné názvosloví

2. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
-----	-------------------------	----------------	-------

TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost a využívá nabízené příležitosti	uvědomuje si, že by měl aktivně denně cvičit	zásady správného držení těla, relaxační cvičení, bezpečnost při pohybových činnostech, bezpečný pohyb v přírodě
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	zná některé pohybové hry, zkouší spojit pohyb s hudbou a netradičním náčiním, poznává základní gymnastické cviky a uvědoměle zpevňuje tělo, správně provede kotoul vpřed a vzad, zdokonaluje se ve šplhu na tyči	pohybové hry, netradiční pohybové aktivity, základní cvičební polohy, postoje, pohyby, názvy používaného nářadí a náčiní, gymnastické držení těla, rozcvička, cvičení na lavičce, šplh na tyči
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	poznává techniku startu, běhu, skoku do dálky a hodu kriketovým míčkem, učí se hrát utkání podle jednoduchých pravidel	základy atletiky – běh, skok do dálky, hod míčkem, průpravná cvičení
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	dodržuje hygienu při pohybových hrách, uvědomuje si nebezpečí vzniku úrazu při sportovních činnostech a důležitost dodržování pravidel	hygienu pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, bezpečné chování
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	zná základní tělocvičné názvosloví, zná pravidla bezpečnosti a fair play při sportovních činnostech	bezpečnost při pohybových činnostech, tělocvičné názvosloví, zásady jednání a chování při hře, fair play

3. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	seznáme se s potřebou rozcvičení před pohybovou činností a uklidnění po zátěži, provádí cvičení pro správné držení těla, dbá na dýchání při různých činnostech, relaxační cvičení, pravidelně zařazuje do svého režimu vhodné pohybové činnosti	význam pohybu pro zdraví, příprava organismu před pohybovou zátěží, uklidnění po zátěži, přesun do terénu, chování v dopravních prostředcích
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	v souladu s individuálními předpoklady skáče přes švihadlo, provede kotoul vpřed a průpravná cvičení na kotoul vzad, provádí kombinace cviků na lavičkách, šplhá po tyči, běhá z nízkého startu na 50 m, běhá rychle i vytrvale podle svých možností, skáče do dálky z rozběhu z odrazového prkna na výkon, hází kriketovým míčkem na vzdálenost, odráží se z můstku i trampolinky, snaží se o rytmické formy cvičení (jednoduché kroky a tance)	základy gymnastiky, základy atletiky, měření a posuzování pohybových dovedností, rytmické formy
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	manipuluje s míčem (driblíng), přihrává míč jednoruč, obouruč, nohou i v pohybu, při hrách střídá různé role, spolupracuje s ostatními hráči, soutěží v družstvu, objasní pravidla her	základy sportovních her, utkání podle jednoduchých pravidel minisportů

		a soutěží	
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	vhodně se obleče a obuje na pohybovou činnost a po ní, provádí hygienu po pohybové činnosti, dodržuje zásady bezpečnosti při všech pohybových činnostech, zná základní první pomoc v podmínkách TV	hygienu při TV, základní zásady bezpečného pohybu a chování při TV a sportu, první pomoc v podmínkách TV
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	užívá základní tělocvičné pojmy, reaguje na smluvené povely, signály, gesta, dokáže se orientovat v běžném prostředí pro TV	komunikace v TV, organizace při TV, zdroje informací o pohybových činnostech

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
TV-5-1-01	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	provádí rozcvičení před pohybovou činností a uklidnění po zátěži, provádí různé druhy cvičení	význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
TV-5-1-02	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	provádí cvičení pro správné držení těla	zásady správného držení těla
TV-5-1-03	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her	hraje různé pohybové hry, provádí kotoul vpřed a vzad, provede roznožku přes kozu našir odrazem z můstku, skáče skrčku přes kozu, skáče do dálky, běhá rychle a vytrvale podle svých možností, hází kriketovým míčkem do dálky, manipuluje míčem (na místě i v pohybu), cvičí s náčiním a na nářadí odpovídající hmotnosti a velikosti jeho částí, přihrává rukou i nohou, spolupracuje se spoluhráči, dodržuje pravidla her	rozšíření gymnastiky, rozšíření atletiky, pohybové hry, míčové hry, střelba na branku a na koš
TV-5-1-04	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	přivolá pomoc v případě zranění, dodržuje zásady bezpečnosti při všech pohybových činnostech	hygienu při TV, bezpečnost při pohybových činnostech, chování při zranění spolužáka
TV-5-1-05	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	zhodnotí výkon spolužáka, cvičí s hudbou nebo rytmickým doprovodem	rytmická a kondiční cvičení, slovní hodnocení kvality pohybové činnosti
TV-5-1-06	jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	při hrách střídá různé role, spolupracuje s ostatními hráči, respektuje při pohybové činnosti opačné pohlaví, dodržuje pravidla her a soutěží	pravidla vybíjené, malého fotbalu, florbalu, přehazované, basketbalu (popř. ringa), házené, pravidla atletických soutěží, pravidla soutěží ve družstvech

TV-5-1-07	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	cvičí podle jednoduchého popisu, reaguje na základní terminologii užívanou při TV, povely, signály, gesta	tělocvičné názvosloví, cvičení podle popisu, komunikace v TV
TV-5-1-09	změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	běhá z nízkého a polovysokého startu na vzdálenost 60 m i na čas, skáče do dálky z rozběhu z odrazového prkna na výkon	základy atletiky, měření a posuzování pohybových dovedností
TV-5-1-10	orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	získává informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole, podle svých schopností se účastní sportovních soutěží	zdroje informací o pohybových činnostech, účast ve sportovních soutěžích

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
TV-5-1-01	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	používá rozcvičení před pohybovou činností a uklidnění po zátěži, provádí různé druhy cvičení	funkce pohybu, význam pohybu pro zdraví, příprava organismu
TV-5-1-02	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	provádí cvičení pro správné držení těla, provádí různé druhy cvičení: kompenzační, relaxační, průpravná a jiná zdravotně zaměřená cvičení	zdravotně zaměřené činnosti
TV-5-1-03	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her	provádí různé modifikace kotoulu vpřed a vzad, provede roznožku přes kozu našší odrazem z můstku, provede skrčku přes kozu, cvičí s náčiním a na nářadí odpovídající hmotnosti a velikosti jeho částí, běhá rychle a vytrvale podle svých možností, skáče do dálky, provádí hod kriketovým míčkem do dálky, manipulace s míči, spolupracuje se spoluhráči	cvičení na žebřinách, lavičkách, žínkách, s plnými míči, skok přes švihadlo, šplh na tyči, vedení míče driblinkem, nohou, hokejkou, pohyb s míčem i bez něj, přihrávka jednoruč, obouruč, vnitřním nártem, hokejkou, střílba na branku a na koš, minifotbal, vybíjená, florbal, basketbal, přehazovaná (popř. ringo), házená
TV-5-1-04	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	dodržuje pravidla hygieny a bezpečného chování při sportování v tělocvičně, na hřišti, přivolá pomoc v případě zranění	hygiena při TV, vhodné a nevhodné pohybové činnosti, bezpečný pohyb a chování
TV-5-1-05	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	zhodnotí vlastními slovy kvalitu pohybové činnosti (spolužáka a své), reaguje na známé pokyny v tělocvičném názvosloví	základní tělocvičné názvosloví, povely pořadových cvičení
TV-5-1-06	jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	pravidla vybíjené, malého fotbalu, florbalu, přehazované (popř. ringa), basketbalu, házené, pravidla atletických soutěží, pravidla soutěží ve družstvech

TV-5-1-07	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	reaguje na základní terminologii užívanou při TV, povely, signály, gesta, respektuje při pohybové činnosti opačného pohlaví, cvičí podle jednoduchého popisu	- rozdíly mezi tělesnými dispozicemi chlapců a děvčat - tělocvičné názvosloví, pojmy, gesta, cvičení podle popisu
TV-5-1-08	zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost nebo soutěž	vedení rozcvičky, organizace hry a soutěže
TV-5-1-09	změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	měří a zaznamenává údaje o pohybových výkonech, porovnává své výkony s předchozími výsledky	měření a zapisování pohybových výkonů
TV-5-1-10	orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	získává informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole, podle svých schopností se účastní sportovních soutěží	účast ve sportovních soutěžích

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	uvědomuje si význam sebeobraných činností a své možnosti ve střetu s protivníkem, uvědomuje si následky zneužití bojových činností a chová se v duchu fair play, seznámí se s filosofií bojových a obranných činností, předvede základní postoje, úchopy a vyproštění z držení	úpolové sporty – základy sebeobran, úpolové hry, základy aikido, judo, karate
TV-9-3-07	zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	změří si tepovou frekvenci a ví, jak využít údaj pro úpravu pohybové zátěže, umí zorganizovat jednoduchou soutěž, změřit a zapsat výkony, zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách, užívá základní techniku osvojovaných disciplín, zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů	atletika – způsoby měření výkonů, základy organizace soutěží, průpravná, běžecká technika, starty, 60 m, vytrvalostní běh, skok daleký, hod míčkem
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	uvědomuje si význam sportovních her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů, hájí fair play jednání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře při soutěži, pravidelné pohybové činnosti i rekreačních činnostech, spolupracuje s ostatními členy družstva, dohodne se na jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva, chápe svoji roli v družstvu, má radost ze hry, rozumí základním pravidlům	sportovní hry – herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání dle pravidel žákovské kategorie, příprava a úklid hřiště, volejbal, basketbal, fotbal, florbal

		a ovládá základy rozhodování ve hře, provede přípravu a úklid hřiště	
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	užívá osvojené názvosloví, aplikuje záchranu a pomoc při osvojovaných cvičích, zvládne jednotlivé osvojené cviky v souladu s individuálními předpoklady zacvičit, umí rozlišit estetický a neestetický pohyb a naznačit jeho příčiny, využívá gymnastické cviky pro rozvoj obratnosti i v ostatních sportovních činnostech	gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí, šplh na tyči
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
TV-9-1-01	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	dokáže aktivně hrát drobné hry a organizovat je i v době mimo vyučování, při hře vhodně využívá náčiní, respektuje pravidla her, zná roli rozhodčího, hraje v duchu fair play	drobné hry rozvíjející sílu, rychlost, vytrvalost, odvahu, vzájemnou komunikaci a spolupráci, netradiční pohybové aktivity s využitím různých náčiní, tvořivé hry
TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	změří si srdeční frekvenci a ví, jak využít údaj pro úpravu pohybové zátěže, uspořádá si svůj pohybový režim, pravidelně se věnuje některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě, rozumí rozdílům mezi pohybovou činností různých skupin lidí a respektuje je, rozliší základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a využívá je, předvede základní cviky a sestavy pro různé účely a vybere jejich správné využití v denním režimu, připraví se samostatně na různou pohybovou činnost	význam pohybu pro zdraví: rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců, zdravotně orientovaná zdatnost: rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí: průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech: v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	uvědomuje si nebezpečí a dodržuje bezpečné chování v prostředí různých sportovišť a venkovních hřišť, zná pravidla silničního provozu a umí se v tomto provozu pohybovat samostatně i ve skupině, předvídá nebezpečí silničního provozu a přizpůsobuje mu své chování	přesun do terénu, pěší přesun i s přiměřenou zátěží i v mírně náročném terénu, bezpečný přesun v silničním provozu, ochrana přírody a vodních zdrojů, improvizovaná první pomoc a přesun zraněného v terénu

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ZTV-9-1-02	zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení	uvědomuje si pohybový projev při cvičení, uvědomuje si, že pravidelnost pohybového režimu	vhodná cvičení pro osvojované pohybové činnosti, speciální cvičení při oslabení podpůrně

	související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení	vede k posílení zdraví, uplatňuje vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení, do svého pohybového režimu zařazuje vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení, dokáže s ohledem na předcházející činnost vhodně zvolit relaxační cvičení	pohybového systému, základní druhy oslabení a jejich příčiny, možné důsledky a korekce
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
TV-9-1-04	odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	uvědomuje si význam sportovních her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů, hájí fair play jednání, odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní morálkou, radost ze hry vnímá jako hlavní motiv, chápe základní pravidla a terminologie her, organizuje utkání a zvládá činnost rozhodčích, poznává a uplatňuje techniku a taktiku při osvojování herních činností, sportovní hry chápe jako pohybovou aktivitu, kterou lze provozovat výkonnostně ale i rekreačně	sportovní hry – herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání dle pravidel žákovské kategorie, příprava a úklid hřiště, volejbal, basketbal, fotbal, florbal
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	zařadí lyžování jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost, je si vědom jeho zdravotních, rekreačních a poznávacích účinků, zná zásady první pomoci, zná pravidla chování na sjezdovce a vleku a řídí se jimi, zvládá péči o lyžařskou výstroj a výzbroj a manipulaci s nimi, zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti sjezdového výcviku	lyžování, snowboarding, bruslení – sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku, improvizované ošetření poranění a přesun raněného
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	osvojované pohybové dovednosti dokáže aplikovat při hraní drobných her a v soutěži, dokáže hrát drobné hry i při rekreačních činnostech, při hře bezpečně používá vhodná náčiní, respektuje pravidla her, zná roli rozhodčího	pohybové hry – pojem hra, pravidla, povely, náčiní, bezpečnost při hře, chování fair play, drobné hry rozvíjející sílu, rychlost, vytrvalost, odvahu, vzájemnou komunikaci a spolupráci, netradiční pohybové aktivity s využitím různých náčiní, tvořivé hry
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	užívá osvojené názvosloví, aplikuje záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích, dovede z jednotlivých osvojených cviků připravit sestavu a v souladu s individuálními předpoklady ji zacvičit, umí rozlišit estetický	gymnastika – akrobacie, přeskočky, cvičení s náčiním a na nářadí, šplh na tyči a na laně (s přírazem)

		a neestetický pohyb a naznačit jeho příčiny, využívá gymnastické cviky pro rozvoj obratnosti i v ostatních sportovních činnostech	
		užívá základní techniku osvojovaných disciplín, rozpozná zjevné nedostatky techniky a snaží se o jejich opravu, volí taktiku odpovídající jeho předpokladům, zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů	atletika – průpravná, kompenzační a relaxační cvičení po atletické činnosti, běžecká abeceda, starty, 60 m, štafeta, vytrvalostní běh, skok daleký, skok vysoký v hale, hod míčkem
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	uvědomuje si význam sebeobrany a následky zneužití bojových umění, zvládá osvojované postoje, pády, úchopy a vyproštění, dovede odhadnout své možnosti v případě ohrožení, bojuje v duchu fair play, respektuje opačné pohlaví, pomáhá handicapovaným	úpolové sporty – základy sebeobrany, přetahy, přetlaky, vyproštění, pády, úpolové hry

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ZTV-9-1-03	aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	uvědomuje si pohybový projev při cvičení, uvědomuje si, že pravidelnost pohybového režimu vede k posílení zdraví, uplatňuje vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení, do svého pohybového režimu zařazuje vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení, dokáže s ohledem na předcházející činnost vhodně zvolit relaxační cvičení, dokáže pojmenovat činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením a aktivně se jim vyhýbá	základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky, prevence a korekce oslabení, denní režim, soustředění na cvičení, nevhodná cvičení a nevhodné činnosti
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
TV-9-1-03	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty, užívá základní techniku osvojovaných disciplín k rozvoji zdravotně orientované zdatnosti, umí manipulovat se zatížením při rozvoji rychlosti, vytrvalosti, síly, připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost, zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů	atletika – průpravná, kompenzační a relaxační cvičení po atletické činnosti, běžecká abeceda, starty, 60 m, štafeta, vytrvalostní běh, skok daleký, skok vysoký v hale, vrh koulí
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody,	chápe nutnost ochrany přírody, zná základní principy bezpečného táboření, dokáže se orientovat	turistika a pobyt v přírodě: příprava turistické akce, přesun do terénu

	silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	v terénu, zvládá základy orientačního běhu	a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, dokumentace z turistické akce, základy orientačního běhu
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	užívá osvojené názvosloví, zvládá záchranu a dopomoc při osvojovaných cvičích, dovede z osvojených cviků připravit sestavu a v souladu s individuálními předpoklady ji zacvičit, aplikuje zdravotně pohybové i kulturně estetické funkce pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem – předvede základní druhy cvičení a pohybu s hudbou, rozliší estetický a neestetický pohyb	gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí, šplh na tyči, na laně, estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, kondiční cvičení pro daný věk žáků, tance
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
TV-9-3-03	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	dohodne se na spolupráci a na jednoduché taktice vedoucí k úspěchu, při hře bezpečně používá vhodná náčiní, respektuje pravidla her, zná roli rozhodčího	drobné a průpravné pohybové hry, hry zaměřené na koordinaci, pohybovou představivost, soutěživost, netradiční hry (ringo)
TV-9-3-05	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	chápe základní pravidla a terminologie her, organizuje utkání a zvládá činnost rozhodčích, poznává a uplatňuje techniku a taktiku při osvojování herních činností, posoudí pohybové dovednosti spoluhráčů a zvolí vhodnou sestavu družstva, osvojuje si zásady bezpečnosti, hygieny a úrazové zábrany	sportovní hry – volejbal, basketbal, kopaná, házená, florbal, upevnění základů všech sportovních her

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ZTV-9-1-01	uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení	uvědomuje si pohybový projev při cvičení, uvědomuje si, že pravidelnost pohybového režimu vede k posílení zdraví, uplatňuje vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení, do svého pohybového režimu zařazuje vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení, dokáže s ohledem na předcházející činnost vhodně zvolit relaxační cvičení, dokáže se	denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti

		aktivně vyhýbat činnostem, které jsou kontraindikací jeho zdravotního oslabení	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	uplatňuje vhodné a bezpečné chování v přírodě, chrání přírodu, dokáže se orientovat v přírodě, v případě nutnosti zvolí vhodné ukrytí, zhotoví nouzový přístřešek, dokáže zajistit teplo, vodu a potravu	přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla, bezpečná manipulace s ohněm v přírodě
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	užívá osvojené názvosloví, zvládá záchranu a pomoc při osvojovaných cvičích, dovede z osvojených cviků připravit sestavu a v souladu s individuálními předpoklady ji zacvičit, aplikuje zdravotně pohybové i kulturně estetické funkce pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem – předvede základní druhy cvičení a pohybu s hudbou, rozliší estetický a neestetický pohyb, osvojuje si základy společenských tanců	gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí, šplh na tyči, na laně, estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, kondiční cvičení pro daný věk žáků, tance
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
TV-9-3-01	užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	umí zorganizovat jednoduchou soutěž, změřit a zapsat výkony, užívá smluvené povely, signály a gesta při organizaci soutěží, užívá osvojované názvosloví	atletika – 60 m, štafeta, vytrvalostní běh, skok daleký, skok vysoký v hale, vrh koulí
TV-9-3-04	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů, snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne prohry jiného, zorganizuje hry a samostatně je řídí, uvědomuje si, že ne každá hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, konkrétní složení hráčů, prostředí	základní pravidla vybraných sportovních her, gestikulace rozhodčích, herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, příprava a organizace utkání, turnaje, průpravné, kompenzační a relaxační cvičení pro osvojené sportovní hry, příprava a úklid hřiště, specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách, volejbal, basketbal, fotbal, florbal – upevnění základů těchto her, softbal – základní pravidla, hra
TV-9-3-06	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	dokáže aktivně hrát drobné hry a soutěže, organizovat je i v době mimo vyučování, při hře bezpečně používá vhodná náčiní, dokáže vyhodnotit možná bezpečnostní rizika, dohodne se na jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva, respektuje pravidla her, zvládne roli rozhodčího	drobné hry rozvíjející sílu, rychlost, vytrvalost, odvalu, vzájemnou komunikaci a spolupráci, netradiční pohybové aktivity s využitím různých náčiní, tvořivé hry, průpravné hry pro sportovní hry

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro tělesnou výchovu

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. období (1. až 3. ročník)
žák TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
2. období (4. a 5. ročník)
žák TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla, zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy
2. STUPEŇ
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ
žák TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ
žák TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ
žák TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
žák ZTV-9-1-01uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení ZTV-9-1-03p vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází předmět pracovní činnosti, který směřuje k tomu, aby žáci získali základní a praktické pracovní dovednosti a návyky a zaměřuje se na práci s různými materiály, na funkci a správné užití pomůcek a materiálů, zvládnutí pracovních postupů, na kvalitní organizaci práce, na dodržování bezpečnosti při práci a dodržování hygienických návyků, na pozorování a péči o přírodu a okolí a využití informačních technologií v praxi. Tematické celky postihují široké spektrum praktických činností, kterými by se žák mohl ve školním prostředí zabývat. Žáci jsou vedeni k vytrvalosti, houževnatosti, seberealizaci, kreativě i improvizaci.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, a to Práce s drobným materiálem, Konstruktivní činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů. Na 2. stupni je rozdělen do šesti tematických okruhů, a to Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů a Svět práce. Okruh Svět práce je s ohledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání funkčně realizován jak ve vyučovacím předmětu pracovní činnosti (8. ročník), tak ve vyučovacím předmětu výchova k občanství (9. ročník).

Na 1. stupni se předmět vyučuje ve všech ročnících jednu hodinu týdně, na 2. stupni se vyučuje v 6., 7. a 8. ročníku jednu hodinu týdně – podle potřeby může být spojován do dvouhodinových bloků. Výuka probíhá dle potřeby v odborných učebnách, a to v nově vybudované řemeslné dílně či cvičném bytě, v kmenových třídách, venkovní učebně a na školní zahradě, kde je kvalitní zázemí pro pěstitelské práce.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k porovnávání a třídění vlastních informací, k efektivnímu učení a k plánování a vlastní organizaci učení
- seznamujeme s různými materiály, nářadím a nástroji
- vedeme k osvojování pracovních návyků, k využívání návodů a schémat

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- nabízíme modelové situace
- vedeme ke tvořivosti a aktivitě, k promýšlení vlastních postupů a nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si osvojují názvy pracovních nástrojů a pomůcek, popisují pracovní postup
- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- poskytujeme dostatečný prostor pro diskuzi

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných, k vytváření přátelských mezilidských vztahů
- povzbuzujeme žáky k ocenění práce druhých
- dbáme na to, aby se žáci ochotně podělili o pomůcky a materiál
- učíme schopnost organizovat si jednotlivé pracovní činnosti

Kompetence občanské

- vedeme k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme k odpovědnosti za svoji práci
- rozvíjíme dovednosti o ochraně svého zdraví i zdraví ostatních

Kompetence pracovní

- vedeme k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- klademe důraz na dodržování pokynů při práci a pracovních postupech
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

Kompetence digitální

- seznamujeme s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- podporujeme vytvoření videonávodu vlastního výrobku nebo pokrmu
- vedeme k vyhledávání pracovních postupů a návodů v doporučených online zdrojích
- motivujeme k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií
- rozvíjíme dovednosti související s vyhledáváním informací na internetu

- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro praktickou výuku a volbu povolání
- motivujeme žáky k vyhledávání informačních zdrojů a posuzování jejich důvěryhodnosti
- využíváme digitální technologie pro zpracování a interpretaci výsledků práce

1. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	určuje vlastnosti materiálu, využívá různé techniky zpracování materiálu, dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla	bezpečnost práce, vlastnosti materiálů, lidové zvyky, tradice, řemesla
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	pracuje podle slovního a obrazového návodu, rozlišuje druhy zpracovávaného materiálu, vybírá vhodné pracovní nástroje, vytváří si návyk organizace a plánování činnosti	pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití, jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	vytváří plošný a prostorový objekt s využitím vlastní představivosti i podle návodu, s předlohou i náčrtem	stavebnice, sestavování modelů, práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	vysévá semena rostlin do vhodného substrátu, pozoruje a popíše změny při růstu rostlin	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě
ČSP-3-3-02	pečuje o nenáročné rostliny	pečuje o pokojové rostliny, určí základní druhy jedovatých a nebezpečných rostlin, uvědomuje si, že některé rostliny mohou způsobovat alergie	pěstování pokojových rostlin, rostliny jedovaté, alergie
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
ČSP-3-4-01	připraví tabuli pro jednoduché stolování	bezpečně používá základní kuchyňské vybavení, dodržuje hygienická pravidla, učí se připravit tabuli pro jednoduché stolování	bezpečnost a hygiena při práci v kuchyni, základní vybavení kuchyně, jednoduchá úprava stolu,
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování	učí se pravidla stolování a vhodné chování při stolování	pravidla správného stolování

2. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	mačká, trhá, stříhá, vystřihuje, lepí, skládá, využívá šablony, spojuje, svazuje, slepuje, ohýbá, navléká, lisuje, propichuje, stříhá, mačká, hněte, válí, ohýbá, vyrývá, tvaruje, stříhá, navléká jehlu, dělá uzel,	bezpečnost práce, vlastnosti materiálů, lidové zvyky, tradice, řemesla

		sešívá, přišívá, lepí, navléká, ohýbá, láme, spojuje	
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	používá šablonu, napodobí vzorovou předlohu	pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití, jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	sestavuje, montuje, demontuje jednodušší konstrukce podle slovního návodu i vlastní představy	stavebnice, sestavování modelů, práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	pozoruje přírodu, zaznamenává, vyhodnocuje	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě
ČSP-3-3-02	pečuje o nenáročné rostliny	zalévá, kypří, otírá listy pokojových rostlin, zaseje semeno, pozoruje klíčení	pěstování pokojových rostlin
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
ČSP-3-4-01	připraví tabuli pro jednoduché stolování	bezpečně používá základní kuchyňské vybavení, dodržuje hygienická pravidla, připraví tabuli pro jednoduché stolování,	bezpečnost a hygiena při práci v kuchyni, základní vybavení kuchyně, jednoduchá úprava stolu
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování	snaží se dodržovat zásady stolování a slušného chování při stolování	pravidla správného stolování

3. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	mačká, trhá, stříhá, vystřihuje, lepí, skládá, využívá šablony, spojuje, svazuje, slepuje, ohýbá, navléká, lisuje, propichuje, stříhá, mačká, hněte, válí, ohýbá, vyrývá, tvaruje, stříhá, navléká jehlu, dělá uzel, sešívá, přišívá, lepí, navléká, ohýbá, láme, spojuje	bezpečnost práce, vlastnosti materiálů, lidové zvyky, tradice, řemesla
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	používá šablonu, napodobí vzorovou předlohu	pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití, jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	sestavuje, montuje, demontuje jednodušší konstrukce podle slovního návodu i vlastní představy	stavebnice, sestavování modelů, práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	pozoruje přírodu, zaznamenává, vyhodnocuje výsledky pozorování, seznamuje se s tím, že některé rostliny mohou mít léčebné	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě, rostliny jako droga

		účinky, jiné mohou působit jako droga	
ČSP-3-3-02	pečuje o nenáročnou rostlinu	zalévá, kypří, otírá listy pokojových rostlin, zaseje semínko, pozoruje klíčení	pěstování pokojových rostlin
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
ČSP-3-4-01	připraví tabuli pro jednoduché stolování	bezpečně používá základní kuchyňské vybavení, dodržuje hygienická pravidla, vybere vhodné potraviny a připraví jednoduchý pokrm, připraví tabuli pro jednoduché stolování	základní vybavení kuchyně, technika v kuchyni – historie a význam, výběr, nákup a skladování potravin, jednoduchá úprava stolu
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování	dodržuje zásady stolování a slušného chování při stolování	pravidla správného stolování

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
ČSP- 5-1-01	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	mačká, trhá, stříhá, lepí, vystřihuje, skládá, propichuje, sešívá, vystřihuje z překládaného papíru, využívá šablony, využije materiálu k výrobě dárků pro své nejbližší	práce s drobným materiálem, papír, karton
		spojuje, svazuje, slepuje, ohýbá, navléká, lisuje, propichuje, stříhá	práce s přírodním a technickým materiálem
		mačká, hněte, válí, ohýbá, vyrývá, tvaruje formou, vytváří a zdobí výrobky podle vlastní představy	práce s modelovací hmotou a hlinou
		navléká, ohýbá, láme, spojuje, tvoří předměty z různých materiálů jednoduchými postupy	práce s jiným materiálem – korálky, drát, špejle aj.
ČSP-5-1-02	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	stříhá, navléká jehlu, dělá uzel, sešívá, přišívá, lepí, seznamuje se základními stehy, vytvoří jednoduchý výrobek podle návodu	práce s textílem
		poznává na základě ukázek lidové zvyky, tradice, řemesla	lidové zvyky, tradice, řemesla
ČSP-5-1-03	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	vybere a používá vhodné pomůcky a nástroje, používá šablonu, napodobí vzorovou předlohu, rozlišuje a používá vhodné materiály	pracovní pomůcky a nástroje, vlastnosti materiálu, složitější pracovní postupy, organizace práce
ČSP-5-1-04	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném poranění	rozvrhne si pracovní postup, pracovní plochu, užívá vhodné pracovní postupy a náčiní, seznamuje se se základy první pomoci při drobném poranění	první pomoc, pracovní postup, výběr náčiní
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
ČSP-5-2-01	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	sestavuje, montuje, demontuje složitější konstrukce podle slovního návodu i vlastní představy, sestavuje modely, zjišťuje a ověřuje stabilitu výrobků, hledá různé varianty řešení a nalézá originální způsoby řešení	konstrukční činnosti, stavebnice – plošné, prostorové, konstrukční, krabičky apod., práce ve skupině, sestavování modelů

ČSP-5-2-02	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	využívá návod, předlohu, náčrt, rozvrhne pracovní plochu, udržuje pořádek, užívá vhodné pracovní nástroje a postupy	práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
ČSP-5-2-03	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	seznamuje se se základy první pomoci při pracovním úrazu	hygiena, bezpečnost práce, první pomoc
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
ČSP-5-3-01	provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	pozoruje přírodu, zaznamenává a vyhodnocuje	pěstitelské práce, pozorování základních podmínek pěstování rostlin v přírodě a v místnosti
ČSP-5-3-02	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	zalévá, kypří, otírá listy, přesazuje, množí řízkováním pokojové rostliny	péče o pokojové rostliny, ošetřování pokojových rostlin
ČSP-5-3-03	volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	zaseje semeno, pozoruje klíčení a rašení větviček	pěstování rostlin ze semene
ČSP-5-3-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	seznamuje se s nebezpečím jedovatých rostlin	jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alergie
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
ČSP-5-4-01	orientuje se v základním vybavení kuchyně	připraví tabuli pro jednoduché stolování a slavnostní tabuli	příprava pokrmů, úprava stolu
		orientuje se v základním vybavení kuchyně	základní vybavení kuchyně
ČSP-5-4-02	připraví samostatně jednoduchý pokrm	připraví jednoduché pohoštění s dodržováním zásad zdravé výživy, sestaví jídelníček	výběr, skladování potravin, jednoduchý pokrm, jídelníček, zdravá výživa
ČSP-5-4-03	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	dodržuje zásady slušného stolování	pravidla správného stolování, sebeobsluha ve školní jídelně
ČSP-5-4-04	udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	seznamuje se se správným skladováním potravin, rozvrhne si pracovní plochu, udržuje pořádek, užívá vhodné pracovní postupy a seznamuje se se základy první pomoci při pracovním úrazu v kuchyni	výběr, skladování potravin, jednoduchý pokrm, jídelníček, zdravá výživa, první pomoc

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
ČSP-5-1-01	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	mačká, trhá, stříhá, vystřihuje, lepí, skládá, propichuje, sešívá, vystřihuje z překládaného papíru, využívá šablony, vytvoří makety budov, využívá materiál ke zhotovení jednoduchých výrobků	práce s drobným materiálem, papír a karton, origami, makety budov
		spojuje, svazuje, slepuje, ohýbá, navléká, lisuje, propichuje, stříhá, využívá přírodních materiálů k výrobě koláží	práce s přírodninami a technickým materiálem
		stříhá, navléká jehlu, udělá uzel, sešívá, přišívá, lepí, seznamuje se s různými druhy stehů, vyšívá,	práce s textilem

		vytvoří jednoduchý výrobek podle návodu	
		vybere a používá vhodné pomůcky a nástroje	pracovní pomůcky a nástroje
ČSP-5-1-02	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	poznává na základě ukázek např. knih, videa, filmu lidové zvyky, tradice a řemesla	lidové zvyky, tradice, řemesla
ČSP-5-1-03	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	navléká, ohýbá, láme, spojuje, tvoří předměty z různých materiálů jednoduchými postupy	práce s jiným materiálem – korálky, drát, špejle aj.
		mačká, hněte, válí, ohýbá, vyrývá, tvaruje formou, vytváří výrobky a zdobí je podle svojí fantazie	práce s modelovací hmotou a keramickou hlinou
		používá šablonu, napodobí vzorovou předlohu, rozlišuje a používá vhodné materiály	složitější pracovní postupy, organizace práce, vlastnosti materiálů
ČSP-5-1-04	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	rozvrhne pracovní plochu, udržuje pořádek, užívá vhodné pracovní nástroje a postupy, seznamuje se se základy první pomoci při pracovním úrazu	bezpečnost práce, první pomoc, hygiena
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
ČSP-5-2-01	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	sestavuje, montuje a demontuje složitější konstrukce podle vlastní představy a slovního návodu	stavebnice – plošné, prostorové, konstrukční, krabičky apod., konstrukční činnosti
		sestavuje pohyblivé modely	sestavování modelů, konstrukční činnosti
ČSP-5-2-02	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	využívá návod, předlohu, jednoduchý náčrt, rozvrhne si pracovní plochu, udržuje pořádek, používá vhodné pracovní postupy a nástroje	práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
ČSP-5-3-01	provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	pozoruje přírodu, zaznamenává a vyhodnocuje, seznamuje se s různými druhy půd a jejím zpracováním	pěstitelské práce, pozorování základních podmínek pěstování rostlin v přírodě i v místnosti, půda, zpracování půdy
ČSP-5-3-02	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	seznamuje se s významem hnojení, s vlivem chemických přípravků na rostliny	výživa rostlin, přípravky na ošetření rostlin
		zalévá, kypří, otírá listy, přesazuje, pokojové rostliny množí řízkováním	ošetřování pokojových rostlin
		zaseje semeno, pozoruje klíčení a rašení větviček	pěstování rostlin ze semen
ČSP-5-3-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	seznamuje se s nebezpečím jedovatých rostlin	jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alergie
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
ČSP-5-4-01	orientuje se v základním vybavení kuchyně	orientuje se v základním vybavení kuchyně	základní vybavení kuchyně
ČSP-5-4-02	připraví samostatně jednoduchý pokrm	sestavuje jídelniček, připravuje jednoduché pohoštění s dodržováním zásad zdravé výživy, volí vhodné potraviny	příprava jednoduchých pokrmů, výběr, skladování potravin

ČSP-5-4-03	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	dodržuje zásady slušného stolování, připraví tabuli pro jednoduché stolování	pravidla správného stolování, sebeobsluha ve školní jídelně
ČSP-5-4-04	udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	seznamuje se se správným skladováním potravin, rozvrhne pracovní plochu, udržuje pořádek, užívá vhodné pracovní postupy a nástroje, seznamuje se se základy první pomoci při pracovním úrazu v kuchyni	skladování potravin, bezpečnost práce, hygiena, první pomoc

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY			
ČSP-9-1-01	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	připraví potřebné pomůcky, pracuje podle zadaného postupu, seznamuje se s různými postupy	příprava a organizace práce, pracovní postup
ČSP-9-1-02	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	volí a využívá různé pracovní postupy, volí vhodný materiál a pomůcky, seznámí se s jednoduchými postupy vybraných oborů	základní zpracování různých materiálů, ruční a tvořivá práce z vybraných oborů
ČSP-9-1-03	organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	práci zorganizuje, připraví potřebné pomůcky, pracuje efektivně	příprava práce, efektivnost, ukončení
ČSP-9-1-04	užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	orientuje se v jednoduchých návodech, vytvoří si vlastní náčrt výrobku	samostatná tvořivá práce
ČSP-9-1-05	dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	dodržuje základní pravidla bezpečnosti, předchází úrazům, poskytne první pomoc při poranění	BOZP při práci s nářadím
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ			
ČSP-9-3-01	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	seznámí se s pracovními zásahy při pěstování rostlin, vybere odpovídající postup	práce při pěstování rostlin, množení rostlin, práce během vegetace, příprava půd
ČSP-9-3-02	pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	vytvoří jednoduché květinové dekorace k různým příležitostem	floristika – vypichované aranžmá, květinová dekorace interiéru
ČSP-9-3-05	dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	s nářadím a rostlinami zachází bezpečným způsobem, předchází vzniku úrazu, poskytne první pomoc při poranění, práci provádí ve vhodných agrotechnických termínech	pravidla bezpečného zacházení s nářadím, práce na zahradě ve vhodných termínech, pracovní postup

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ			
ČSP-9-3-01	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	seznámí se s pracovními zásahy při pěstování rostlin, vybere odpovídající postup a vhodný termín	pěstitelské zásahy při pěstování květin, ovoce, zeleniny, užitkových rostlin a okrasných dřevin, poznávání základního sortimentu rostlin

ČSP-9-3-02	pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	vytvoří jednoduché květinové dekorace k různým příležitostem do interiéru i exteriéru	floristika – symbolické vazačské práce
ČSP-9-3-03	používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	volí pomůcky k daným postupům, provede jejich základní údržbu	údržba a drobné opravy nářadí
ČSP-9-3-04	prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	pozná užitková zvířata, popíše podmínky chovu a péči o domácí mazlíčky	chov domácích zvířat, péče o domácí mazlíčky
ČSP-9-3-05	dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	dodržuje základní pravidla bezpečnosti při pěstitelských a chovatelských pracích, předchází úrazům, poskytne první pomoc při poranění	agrotechnické termíny, pracovní postupy při práci na zahradě a předpěstování rostlin, bezpečnost a chování při práci s nářadím na zahradě
DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ			
ČSP-9-2-01	sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	samostatně pracuje podle návodu	montáž výrobku dle návodu
ČSP-9-2-02	navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	navrhne jednoduchý výrobek a zhotoví ho	vlastní návrh a konstrukce výrobku
ČSP-9-2-03	provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	zvolí vhodné nářadí pro danou práci, provede jednoduchou montáž a demontáž zvoleného výrobku, provede drobné opravy	montáž, demontáž, základní údržba, jednoduché opravy
ČSP-9-2-04	dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc při úrazu	zná pravidla bezpečnosti práce, práce provádí bezpečně, předchází úrazům, umí poskytnout první pomoc, dodržuje zásady hygieny	hygiena práce, dodržování bezpečnosti při práci, první pomoc při úrazu

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI			
ČSP-9-4-01	provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	rozliší pravidelné a jednorázové příjmy, zhodnotí nezbytnost jednotlivých výdajů, rozumí pojmu dluhová past	finance, provoz a údržba domácnosti, rozpočet domácnosti
ČSP-9-4-02	ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	ovládá běžné domácí práce a opravy v domácnosti, využívá návody k použití	obsluha spotřebičů, běžný provoz domácnosti, domácí práce
ČSP-9-4-03	správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízeními včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	orientuje se v nabídce čisticích prostředků pro domácnost, zná a používá drobné nářadí a pomůcky pro běžnou údržbu	ekonomika domácnosti, údržba a provoz domácnosti, drobné opravy a údržba v domácnosti
ČSP-9-4-04	dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	zná pravidla bezpečnosti práce, práce provádí bezpečně, předchází úrazům, umí poskytnout první pomoc, dodržuje zásady hygieny	hygiena provozu, dodržování bezpečnosti při práci, ošetření drobných úrazů, hygiena práce
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
ČSP-9-5-01	používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	pozná základní vybavení kuchyně a běžné spotřebiče, dokáže je používat	kuchyňské vybavení, spotřebiče

ČSP-9-5-02	připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	příprava pokrmu	suroviny, příprava pokrmu, studená a teplá kuchyně, cukroví a lahůdky, zásady zdravé výživy
ČSP-9-5-03	dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	popíše inventář ke stolování, prostře pro běžné i slavnostní příležitosti, kulturně stoluje, sestaví jídelníček	servírování, stolování, dekorace tabule
ČSP-9-5-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	vhodně uspořádá pracovní prostor, ten po skončení uvede do pořádku, dodržuje pracovní postupy i s ohledem na hygienické podmínky a bezpečnost a předcházení úrazům, poskytne první pomoc při poranění v kuchyni	organizace práce v kuchyni, zásady bezpečnosti a hygieny, skladování potravin, výběr a nákup potravin
SVĚT PRÁCE			
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	zhodnotí vlastní schopnosti a zohlední své zájmy pro výběr další profesní přípravy	sebezpoznávání, osobní zájmy a cíle, sebehodnocení, osobní vlastnosti a schopnosti, vlivy na volbu profesní orientace

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro pracovní činnosti

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. období (1. až 3. ročník)
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM žák ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI žák ČSP-3-2-01zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
PĚSTITELSKÉ PRÁCE žák ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročnou rostlinu
PŘÍPRAVA POKRMŮ žák ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování
2. období (4. a 5. ročník)
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM žák ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI žák ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

<p>ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu</p> <p>- užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky</p>
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <p>žák</p> <p>ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin</p> <p>ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování</p> <p>ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</p> <p>ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě</p>
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <p>žák</p> <p>ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně</p> <p>ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm</p> <p>ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování</p> <p>ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</p> <p>- uplatňuje zásady správné výživy</p>
<p>2. STUPEŇ</p>
<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</p> <p>žák</p> <p>ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</p> <p>ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</p> <p>ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost</p> <p>ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech</p> <p>ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</p> <p>- rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti</p> <p>- zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu</p> <p>- správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky</p> <p>- dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku</p> <p>- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu</p>
<p>DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ</p> <p>žák</p> <p>ČSP-9-2-01p sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model</p> <p>ČSP-9-2-03p ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení</p> <p>ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu</p>
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ</p> <p>žák</p> <p>ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</p> <p>ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě</p> <p>ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</p> <p>ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty</p> <p>ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami</p>
<p>PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI</p> <p>žák</p> <p>ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku</p> <p>ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů</p> <p>ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti</p> <p>ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií</p>
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p>

žák ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhu u stolu ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni
SVĚT PRÁCE žák ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace s přihlédnutím k potřebám běžného života

5.10 OSTATNÍ PŘEDMĚTY

5.10.1 POVINNÉ PŘEDMĚTY

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní a sociální výchova rozvíjí praktické dovednosti, které žáci mohou využít v běžném životě. Jejím cílem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti a pomáhat vytvářet dobrý vztah k sobě samému i k ostatním lidem tak, aby získal dovednosti potřebné ke zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Učivem je žák sám, třída nebo sociální skupina žáků jako sociální organismus, konkrétní vztahy a praxe každodenní existence – různé situace, do nichž se žák dostává či dostat může v běžném provozu svého života. Všechna témata předmětu se vztahují ke každodenní životní realitě. Osobnostní a sociální výchova přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni, vede žáky k účinné spolupráci, komunikaci, rozvoji a posílení osobnosti žáka sebezpoznaním a sebeakceptací. Vhodným způsobem podněcuje a rozvíjí u žáků kreativitu a napomáhá v prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování. Vyučující jsou vnímaví a empatičtí a vytvářejí takové prostředí, kde se každý žák cítí v bezpečí.

Předmět osobnostní a sociální výchova jako samostatný předmět vycházející obsahově z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova a z korelujících výstupů vzdělávacího oboru Výchova k občanství je vyučován v 6. ročníku v jednodeminové týdenní dotaci. Výuka probíhá prakticky prostřednictvím vhodných her, cvičení a modelových situací.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- dbáme na dostatečný prostor pro reflexi, v níž žáci hodnotí vlastní pocity, postřehy, zkušenosti
- výuku stavíme na osobním prožitku žáků v aktivitách, které umožňují žákům nejdříve „prožít“ a pak následně o prožitku „přemýšlet“

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k řešení problémů
- nabízíme modelové situace
- volíme pro práci takové aktivity, které umožňují žákům přenést se do jakékoliv situace a umožní jim „nanečisto“ prožít nejrůznější pocity
- aktivitami navozujeme v žácích pocit vnitřní aktivity a radosti z učení, které mají za úkol probouzet v žácích zvědavost a vytvořit ve třídě atmosféru, ve které učení bude produktivní a zábavné

Kompetence komunikativní

- podporujeme a rozvíjíme diskusi
- povzbuzujeme žáky k otevřenosti a také k tomu, aby si uvědomili, že nesouhlasit je přirozené
- rozvíjíme v žácích účinné komunikační schopnosti, které jim pomohou řešit konflikt
- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci

- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných, k vytváření přátelských mezilidských vztahů
- povzbuzujeme žáky k ocenění práce druhých
- učíme žáky dovednostem řešení konfliktu, analyzování sociálních situací
- budujeme ve škole zdravé klima a orientujeme ho na dovednosti komunikace a kooperace
- vytváříme podmínky pro to, aby si každý žák mohl uvědomit svou vlastní identitu
- pomáháme tvorbě pozitivního a vyrovnaného sebepojetí

Kompetence občanské

- učíme k odpovědnosti
- využíváme různých her a modelových situací
- rozvíjíme dovednosti o ochraně svého zdraví i zdraví ostatních

Kompetence pracovní

- vedeme k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- umožňujeme žákům navrhovat vlastní společná pravidla a sledujeme jejich dodržování
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

Kompetence digitální

- vedeme k využívání digitálních technologií a umožňujeme žákům je uplatňovat pro vlastní nápaditost, tvořivost, kreativitu i seberozvoj
- podněcujeme k využívání aplikací sloužících k osobnostnímu a sociálnímu rozvoji
- motivujeme k přemýšlení o digitálním světě a jeho dopadech na mezilidské vztahy i současnou společnost

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
		rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium	soustředění, myšlenkové operace, empatické vnímání, emocionální vnímání, vůle, učební styly, techniky učení
		sebezpoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně, moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty), co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování, můj vztah k sobě samému, moje učení; moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí	sebezpoznání, sebepojetí, vztah k sobě samému a k jiným lidem, můj učební styl
		seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení	sebekontrola, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia

		a studia, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení	
		psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.), hledání pomoci při potížích	psychohygiena
		kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích	kreativita a tvořivost
		poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí	poznávání lidí, odlišnost
		mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc, lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)	mezilidské vztahy, tolerance, respektování, lidská práva, diskriminace, předsudky, stereotypy, prosociální chování
		komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“), dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.), efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi	verbální a neverbální komunikace

		a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci	
		kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.), rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny), rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence	kooperace, kompetice, řešení konfliktů
		řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci	řešení problémů, problémy v mezilidských vztazích, potíže s učením
		hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí, vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd., pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu), dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne	praktická etika
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
VO-9-1-06	rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	umí rozpoznat netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí, respektuje odlišné názory či zájmy lidí i odlišné způsoby jejich chování i myšlení, je tolerantní k menšinám, uvědomí si význam vzájemné solidarity mezi lidmi v obtížných životních situacích, navrhuje způsoby pomoci lidem v nouzi a v případě potřeby jim dokáže přiměřeně pomáhat, vysvětlí, proč je důležitá vzájemná solidarita mezi lidmi v situacích ohrožení (záplavy, požáry apod.)	lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti

VO-9-1-04	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích	vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
VO-9-1-05	objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	dokáže respektovat kulturní zvláštnosti a odlišné názory, způsoby chování a myšlení lidí	zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování
VO-9-1-09	rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	rozpozná jednotlivé projevy lidské nesnášenlivosti a umí zaujmout proti nim aktivní postoj	problémy lidské nesnášenlivosti
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
VO-9-2-01	objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	respektuje odlišné názory či zájmy lidí i odlišné způsoby jejich chování i myšlení, dokáže kriticky zhodnotit a vhodně korigovat své chování a jednání, pochopí význam pojmu osobnost z psychologického sociologického hlediska	vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
VO-9-2-03	kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání		
VO-9-2-02	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	ujasňuje si životní cíle a plány, hledá životní perspektivu, chápe pojem důležitost motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji
VO-9-2-04	popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	pochopí, co vytváří rozdílnost jednotlivých osobností, pochopí, že každý člověk má kladné a záporné vlastnosti a že je důležité rozvíjet dobré stránky osobnosti a potlačovat špatné, seznámí se s pojmy charakter, svědomí, egoismus	podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, temperament, egoismus a svědomí; vrozené předpoklady, osobní potenciál

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro osobnostní a sociální výchovu

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI
žák
VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie
VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti
ČLOVĚK JAKO JEDINEC

žák
VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním
VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Povinný předmět mediální výchova vychází ze současné potřeby umět se lépe orientovat v mediálním prostředí, neboť média tvoří významnou součást našeho života. Jsou spoluvůrci obrazu světa kolem nás. Skrze ně svět poznáváme, bavíme se, vzděláváme se, nakupujeme. S médii se probouzíme i usínáme, provázejí nás na cestě do školy, trávíme v jejich společnosti volný čas. Žáci se díky mediální výchově učí využívat média jako zdroje informací, poučení a zábavy. Jsou schopni vytvářet vlastní mediální produkty. Získávají potřebnou orientaci v široké mediální nabídce i nezbytný kritický odstup od jejího působení a uvědomí si, že média ovlivňují nejen naše životní potřeby, postoje a hodnotová měřítka, ale určují i společenské trendy. Cílem předmětu je rozvíjet mediální gramotnost do takové úrovně, aby žák dokázal využít mediální nabídky ve svůj prospěch a dokázal se orientovat a pohybovat ve virtuálním mediálním prostoru.

Mediální výchova je jako samostaný předmět vyučována v 9. ročníku jednu hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě a kvůli velice úzkým mezipředmětovým vztahům s informačními a komunikačními technologiemi i v učebně informatiky. Výuka je vhodně doplňována o exkurze, žáci se spolupodílejí na vytváření školního časopisu, jsou motivováni k tomu, aby přispívali i vhodnými zprávami do regionálních periodik.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k porovnávání a třídění vlastních informací, k efektivnímu učení a k plánování a vlastní organizaci učení
- učíme vytvářet vlastní mediální sdělení
- vedeme ke kritickému myšlení

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- nabízíme modelové situace
- vedeme ke tvořivosti a aktivitě, k promýšlení vlastních postupů a nápadů

Kompetence komunikativní

- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- rozvíjíme kulturu mluveného i psaného projevu
- poskytujeme dostatečný prostor pro diskuzi

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných, k vytváření přátelských mezilidských vztahů

Kompetence občanské

- žák dokáže odlišit fakta od názorů a hodnocení, ověřit fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- žák rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj

- vedeme k samostatnému výběru obsahu, zpracování a uveřejňování mediálních sdělení a přejímání za ně zodpovědnost

Kompetence pracovní

- vedeme k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- klademe důraz na dodržování pokynů při práci a pracovních postupech
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

Kompetence digitální

- vedeme k práci s digitálními technologiemi v souladu s kritickým přístupem k informacím získaných v online prostředí
- podněcujeme vlastní tvořivou práci a její prezentaci v online prostředí
- aktivně pracujeme s online aplikacemi
- podněcujeme k orientaci v online prostředí vzhledem k mediálním sdělením
- vedeme k pochopení základních negativních jevů v online prostředí, jako jsou desinformace, hoax, trolling apod.

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
		kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů), hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel, identifikování základních orientačních prvků v textu	mediální sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, kritický přístup
		interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médií jako reprezentace reality), vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezažatého postoje), identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá, identifikace	publicistika, žurnalistika, zpravodajství, infotainment, reklama, jazykové prostředky médií, stereotypy a předsudky v mediálních sděleních

		zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)	
		stavba mediálních sdělení – příklady pravidelnosti v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií), principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost), příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)	tvorba příspěvků, zprávy v médiích
		vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu	autor mediálního sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění, manipulace, dezinformace, fake news, hoax, nebezpečné jevy v mediálním prostoru (trolování, hejt, hate speech, kybergrooming a sexting)
		fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti, faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady, vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy, role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování, role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam), vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti), role médií v politických změnách	masová média v současnosti, vývoj médií, fungování a vliv médií ve společnosti
		tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných	tvorba mediálních sdělení

		a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení, tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení	
		práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média, utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti, faktory ovlivňující práci v týmu, pravidelnost mediální produkce	realizační tým, redakce časopisu, komunikace a spolupráce v týmu
VO-9-1-03	kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	charakterizuje prostředky masové komunikace	masová kultura, prostředky komunikace

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro mediální výchovu

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
žák zná základní druhy médií a rozdíl mezi nimi
rozpozná základní typy mediálních sdělení a chápe rozdíl mezi nimi
vytvoří vlastní mediální sdělení
si uvědomuje, jak zprostředkovaná komunikace (mobilní telefony, email, Facebook apod.) ovlivňuje způsob komunikace a vztahy s ostatními
rozpozná a pojmenuje oblasti vlivu médií na člověka (vnímá média jako faktor ovlivňující názory, pocity, životní styl, hodnoty, morální přesvědčení)

5.10.2 NEPOVINNÉ PŘEDMĚTY

NÁBOŽENSTVÍ

Nepovinný předmět náboženství je vyučován podle § 15 zákona č. 561/2004 Sb., a to s časovou dotací jedné hodiny týdně, jeho výuka probíhá ve třídě. Je nabízen žákům 1.–5. ročníku, realizuje se podle aktuálního zájmu a je určen všem, kteří projeví zájem. Předmět umožňuje žákům formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání, konfrontovat je s vědecky a nábožensky (křesťansky) formulovanými pohledy na svět a hledat svou vlastní životní hodnotovou orientaci. Nabízí přístup k biblickému poselství, k učení křesťanských církví a k jejich tradici a otevírá možnost života s církví.

Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které na sebe spirálovitě navazují a cyklicky se prolínají. Nepovinný předmět náboženství se v širším slova smyslu orientuje na obecně lidské jevy, jako jsou důvěra, vděčnost, odpouštění, radost, štěstí, ochota pomoci nebo schopnost tušení dimenzí, které člověka

přesahují. V tomto pojetí kultivuje duchovní rozměr osobnosti, který je vlastní každému člověku. Doprovází dítě v jeho otázkách po smyslu života vyjádřených v těchto existenciálních potřebách člověka: být přijímán a milován, poznávat měřítka a motivaci správného jednání a orientovat podle nich svůj život, moci se sdílet a mít životní perspektivu. Náboženství a víra postihují život ve všech dimenzích, vychovávají tak v člověku schopnost vnímat svůj život jako prostor, v němž se setkává také s Bohem. Předmět zachovává princip vzájemného vztahu mezi současným životem a vírou předávanou tradicí, inspiruje a udržuje dialog mezi oběma rovinami.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme žáky k třídění informací a na základě jejich propojení ke schopnosti využívat je v procesu učení a v praktickém křesťanském životě
- na základě biblických příběhů rozvíjíme schopnost žáků promýšlet události svého života
- vedeme žáky ke správnému používání termínů, symbolů a znaků, k jejich vysvětlení a uvedení do souvislostí
- vedeme žáky k porozumění symbolickému způsobu vyjadřování v biblických příbězích a o průběhu liturgického roku

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k věnování pozornosti morálním konfliktům v rozsahu dětských zkušeností a ke konfrontaci s Desaterem
- poskytujeme žákům dostatek příležitostí k diskuzím o sociálních kontextech, v nichž se odehrává křesťanské morální rozhodování
- vedeme žáky ke schopnosti obhájit svá etická rozhodnutí a k připravenosti nést za tato rozhodnutí odpovědnost, vedeme k reflexi problémových situací
- prohlubujeme porozumění různým typům textů zejména v oblasti textů poetických, obrazných a náboženských

Kompetence komunikativní

- poskytujeme žákům dostatek příležitostí k slovním či výtvarným projevům, v nichž mohou vyjádřit svůj názor
- vedeme žáky k rozlišování mezi typy předmětů a záznamů biblických, modlitebních, liturgických a mezi uměleckou literaturou a odbornými texty
- vedeme žáky k rozvoji neverbální komunikace a k porozumění symbolice liturgického jednání
- seznamujeme žáky s možnostmi mediálních prostředků a učíme je využívat tyto prostředky pro získávání informací

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k promýšlení vlastního postoje vůči pluralitě světových názorů svých spolužáků
- vedeme žáky k uvědomění si, že patří do konkrétní sociální skupiny, v níž je schopen pozitivně působit
- vedeme žáky k ovlivňování vnitřního světa své osobnosti a vnímání sociálního významu událostí zažitých ve svém okolí

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování vnitřních hodnot člověka, ke schopnosti vcítit se do situace ostatních lidí, k odmítání útlaku a hrubého zacházení
- vedeme žáky k uvědomění si povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí, přičemž se zaměřujeme na sociální rozměr víry a hříchu
- rozvíjíme zodpovědný postoj žáka vůči sobě, světu i Bohu

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení při zpracovávání daných témat ve výuce

- vyžadujeme dodržování vymezených pravidel a povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadáváme úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků z běžné praxe

Kompetence digitální

- seznamujeme žáky s digitálními formami náboženských textů
- motivujeme žáky k vyhledávání informací na webových stránkách týkajících se náboženské tematiky
- vedeme žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě

1. ročník

Školní výstupy	Učivo
žáci jsou vedeni k vnímání křesťanských prvků v okolním světě, učí se citlivěji rozlišovat dobro a zlo, nacházejí první spontánní slova modlitby	Bůh nám dává život
žáci se seznamují s adventní a vánoční dobou, učí se ji vnímat jako dobu přípravy a oslavy Ježíšova narození	Bůh nám dává svého Syna
žáci začínají pracovat s biblickými texty a seznamují se s některými událostmi z Ježíšova života	Bůh nám dává své Slovo
žáci jsou uvedeni do postní doby a jsou jim přiblíženy velikonoční události	Bůh nám dává nový život
žáci mají vnímat společenství církve jako rodinu sjednocenou Duchem svatým	Bůh nám dává radost

2. ročník

Školní výstupy	Učivo
žáci hledají v biblických příbězích o stvoření světa a prvních lidech přítomnost Boží lásky	vše stvořené vypráví o Bohu
žáci se na základě biblických textů seznámí s příslibem záchrany člověka po hříchu	Bůh k nám mluví
žáci si připomenou a prohloubí znalosti o událostech doby vánoční a seznámí se s příběhy z Ježíšova dětství	Bůh k nám přichází
žáci dovedou na základě biblických textů převyprávět některé Ježíšovy zázraky, prohlubují si také znalosti o Velikonocích	ten, který má moc
žáci se seznamují s postavou Panny Marie	následování Ježíše
žáci se seznamují s událostmi Seslání Ducha svatého	společenství církve

3. ročník

Školní výstupy	Učivo
žáci si na základě již osvojených znalostí připomenou příběh o stvoření prvních lidí, hříchu a jeho důsledcích	Bůh k nám přichází
žáci se seznámí se zněním Desatera a prochází jednotlivá přikázání, objevují v nich pravidla pro šťastný život	Desatero, cesta ke štěstí
žáci jsou na základě biblických příběhů seznámeni s pojmy svědomí, odpuštění a navrhuji řešení situací, kdy jednání ve shodě se svědomím přináší člověku radost, seznámí se s působením svátosti smíření a s jejím průběhem	pozvání k hostině – příprava na sv. smíření
žáci se na základě biblického textu o Poslední večeři a také vlastních zkušeností seznámí s průběhem mše svaté, dovedou zařadit jednotlivé části mše, pokud je to možné, orientují se v liturgickém prostoru kostela	Hostina s Ježíšem – mše svatá
žáci si připomenou znalosti o událostech Velikonoc až do Letnic a doplní si informace ze života Panny Marie	společenství církve

4. ročník

Školní výstupy	Učivo
žáci se seznámí s Písmem svatým a jeho rozdělením, dovedou uvést počty knih a základní názvy	Bible - Starý a Nový zákon

žáci si připomenou biblické texty o povolání apoštolů a šíření Ježíšova učení	povolání k novému životu – povolání apoštolů
žáci se na základě biblických textů učí vnímat moc a milost Boží	Ježíšovy zázraky
žáci umí vysvětlit pojem podobenství a zkouší některá reprodukovat a vysvětlit jejich obsah	Ježíšova podobenství
žáci si připomenou a prohloubí znalosti o jednotlivých událostech Velikonoc	velikonoční události
žáci se seznámí s událostmi ze života prvotní církve, vnímají návaznost mezi apoštoly a biskupy	Ježíš žije v církvi
žáci si propojí znalosti z vlastivědy o příchodu křesťanství na naše území	radostná zvěst přichází k nám

5. ročník

Školní výstupy	Učivo
žáci si připomenou rozdělení Bible, zaměří se na části Starého zákona	dějiny spásy – Bůh slibuje záchranu
žáci dovedou na základě biblických textů převyprávět příběhy patriarchů a hledat v nich vzory pro vlastní život	patriarchové
žáci dovedou vyjmenovat některé postavy z období soudců a znají jejich příběhy	doba soudců
žáci se seznámí s postavami starozákonních králů, najdou v jejich příbězích, co bylo dobré a co zlé	doba královská
žáci dovedou vyjmenovat některé z proroků a dovedou převyprávět jejich příběhy	proroci
žáci si propojí získané vědomosti ze Starého zákona s velikonočními událostmi a životem, smrtí a zmrtvýchvstáním Ježíše	naplnění proroctví v Ježíši

5.10.3 POVINNĚ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

Konverzace v anglickém jazyce doplňuje a prohlubuje předmět anglický jazyk a v probíraných tématech na něj navazuje. Zároveň vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, rozvíjet osvojené gramatické jevy, rozšiřovat slovní zásobu žáků a vést je k tomu, aby jazyk prakticky používali, vhodně se vyjadřovali a uplatňovali i prosazovali výsledky svého poznání.

Vyučovací předmět konverzace v anglickém jazyce je vyučován jako samostatný povinně volitelný předmět, který je zařazen do 7. a 8. ročníku s časovou dotací dvou hodin týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, v jazykových učebnách nebo v učebně informatiky a je vhodně doplňována o exkurze.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k pochopení důležitosti schopnosti komunikace pro praktický život i pro další rozvoj vzdělávání
- vedeme žáky ke skupinové i samostatné práci, k prohlubování studijních návyků a jejich dodržování
- vytváříme modelové situace
- podporujeme žáky v práci s informačními zdroji, jak informace vyhledávat, zpracovávat a třídit je

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- reagujeme na aktuální problémové situace, kterou využíváme a analyzujeme, navozujeme modelové situace
- vedeme k sebereflexi
- zadáváme úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů

- s chybou žáka pracujeme jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- podněcujeme žáky k diskuzi

Kompetence komunikativní

- poskytujeme prostor pro rozhovor a diskuzi
- vedeme žáky ke skupinové práci
- zařazujeme prvky dramatické výchovy
- umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- společně s žáky vytváříme pravidla pro práci ve skupině a důsledně vyžadujeme dodržování pravidel
- seznamujeme se zásadami společenského chování v anglicky mluvícím prostředí
- volíme formy a metody, při nichž mohou žáci spolupracovat. Při skupinové práci dbáme na různé úrovně žáků a střídání rolí
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních

Kompetence občanské

- sledujeme úspěšnost jednotlivých žáků, oceňuje jejich pokrok a podporuje jejich zdravé sebevědomí
- vedeme k orientaci se v reáliích (historických a geografických) v anglicky mluvících zemích
- vedeme žáky ke snášenlivosti a toleranci odlišných kultur a tradic

Kompetence pracovní

- vytváření pracovních pravidel s žáky a jejich důsledné dodržování
- umožňujeme žákům pracovat s materiály a zdroji a vedeme je k jejich správnému užití
- motivujeme k využití angličtiny k získávání informací potřebných pro vzdělávání, tj. k práci s anglickými texty

Kompetence digitální

- pracujeme s elektronickými slovníky a encyklopediemi, online aplikacemi při vyhledávání informací k probíraným tématům
- zpracováváme a prezentujeme vyhledané informace a témata v online prostředí (prezentace, nahrávky, videa)
- používáme ve výuce zařízení, které má škola k dispozici
- motivujeme ke komunikaci v online prostředí

7. ročník

Školní výstupy	Učivo
má přehled o reáliích zemí studovaného jazyka a vlastní země, využívá četby k získání nových poznatků. Zachytí hlavní poznatky z přečteného textu a textu vyslechnutého	reálie zemí studovaného jazyka a vlastní země, bydlení, město, obchody a nakupování, škola, koníčky, volný čas, zábava a sport, části lidského těla a zdraví, zvířata, roční období a svátky v roce, jídlo a stravování, cestování a dovolená
pohotově se vyjadřuje v běžných každodenních situacích, zapojuje se do diskuze, pomocí argumentace obhajuje své stanovisko	argumentace v angličtině, společenské fráze
pochozí smysl textu, odvodí význam neznámých slovních spojení, pracuje se slovníky a dalšími příručkami, vyhledává informace na internetu	rozšiřování slovní zásoby, práce s autentickými materiály, novinami, časopisy, práce s internetem, tvorba projektů
hovoří o daných tématech, samostatně se vyjadřuje, vyjadřuje svoje názory a myšlenky	konverzace v rámci probíraných tematických okruhů, dramatizace,

	tvorba vlastních příběhů ve skupině, anglické písně
domluví se v běžných každodenních situacích	představení se, poděkování, prosba, omluva, domluvení schůzky, přání, žádost o pomoc, odmítnutí, vyjádření souhlasu a nesouhlasu, vyjádření vlastního postoje k problému

8. ročník

Školní výstupy	Učivo
má přehled o reáliích zemí studovaného jazyka, využívá četby k získávání nových poznatků, zachytí hlavní myšlenky z přečteného a vyslechnutého textu	čtení a reprodukce textů s tematikou reálií studovaného jazyka a jazyka vlastní země, místo, kde žiji, město, venkov, obchod, nakupování, jídlo a stravování, škola, volný čas, koníčky, zábava, sport, oblečení a móda, lidské tělo a zdraví, počasí a příroda, věda a technologie
pohotově se vyjadřuje v běžných každodenních situacích, zapojuje se do diskuze, pomocí argumentace obhajuje své stanovisko	Navrhne řešení problémů a požádá o pomoc při jejich řešení, užívá společenské fráze, poskytne radu, vyjádří svůj názor
počepí smysl textu, odvodí význam neznámých slovních spojení, pracuje se slovníky a dalšími příručkami, vyhledává informace	rozšiřování slovní zásoby, mezinárodně užívaná slova, slova převzatá, idiomy, práce s autentickými materiály, školní projekt
hovoří o daných tématech, samostatně vyjadřuje své myšlenky a názory	Konverzace, dramatizace, anglická hudba

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro konverzaci v anglickém jazyce

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
žák má přehled o reáliích vlastní země, využívá zjednodušených textů k získání nových poznatků. Zachytí hlavní poznatky z přečteného textu a textu vyslechnutého
je schopen se vyjádřit k základním tématům
pracuje se slovníky, vyhledává informace na internetu

PŘÍRODOVĚDNÁ PRAKTIKA

Vyučovací předmět Přírodovědná praktika vede žáka k praktické aplikaci přírodovědných poznatků a uvědomování si potřeby teoretických znalostí a jejich užitečnosti pro uplatnění v životě, rozvíjí dovednost pozorovat objektivními metodami, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních přírodopisných jevů

- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat přírodopisné jevy
- k umění zacházet s laboratorní technikou – mikroskopem, lupou, laboratorní soupravou atd.
- schopnosti využívat objekty své práce šetrným způsobem
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami
- uvědomění nutnosti ekologického přístupu a potřeby

Mezi hlavní formy a metody práce patří samostatná práce, skupinová práce s využitím laboratorního vybavení (mikroskop, lupa, laboratorní sklo a chemické látky), přírodnin, atlasů, klíčů, počítačů (internetu), pracovních listů, videa a výukových programů. Vše je doplněno přírodovědnými vycházkami hlavně do okolí školy, diskusemi, exkurzemi do muzea či jiných institucí a krátkodobými projekty.

Předmět přírodovědná praktika je vyučován jako povinně volitelný předmět v 7. a 8. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně. Jedná se o samostatný předmět, který doplňuje a rozvíjí předměty přírodopis, chemii a fyziku a do kterého je vhodně integrován tematický okruh Práce s laboratorní technikou ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Výuka probíhá v běžných učebnách, v odborné učebně přírodopisu, popř. chemie, informatiky, v přírodě nebo těsném okolí školy.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k porovnávání a třídění vlastních informací, k efektivnímu učení a k plánování a vlastní organizaci učení
- vedeme k pochopení přírodních zákonitostí s využitím mezipředmětových vztahů, a to především s předmětem přírodopis, chemie, fyzika a zeměpis
- umožňuje poznávat přírodu jako celek na základě znalostí jednotlivých druhů organismů a vztahů mezi nimi
- zabýváme se vlivem člověka na přírodu

Kompetence k řešení problémů

- vedeme ke zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod (pozorování, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- vedeme žáky k aktivnímu hledání řešení problémů v přírodě
- nabízíme modelové situace
- vedeme ke tvořivosti a aktivitě, k promýšlení vlastních postupů a nápadů

Kompetence komunikativní

- vedeme k formulování myšlenek týkajících se různých přírodních procesů
- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- motivujeme ke vhodné argumentaci, obhajování výsledků své práce a svých názorů při diskusích, ke vhodné komunikaci mezi spolužáky a učiteli
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- poskytujeme dostatečný prostor pro diskuzi

Kompetence sociální a personální

- vedeme k účinné spolupráci ve skupině (např. při laboratorních pracích, projektech), podílu na vytvoření přátelských a korektních vztahů mezi spolužáky, k respektování práce a názorů druhých lidí
- posilujeme u žáků sebedůvěru i pocit zodpovědnosti
- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných, k vytváření přátelských mezilidských vztahů

- povzbuzujeme žáky k ocenění práce druhých
- dbáme na to, aby se žáci ochotně podělili o pomůcky a materiál
- učíme schopnost organizovat si jednotlivé činnosti

Kompetence občanské

- vedeme k uvědomění si práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví ostatních
- učíme k odpovědnosti za svoji práci

Kompetence pracovní

- vedeme k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- klademe důraz na dodržování pokynů při práci a pracovních postupech
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

Kompetence digitální

- vedeme žáky k využívání digitálních technologií při realizaci pokusů, při získávání, zpracování, uchování, vyhodnocení a sdílení výsledků práce
- podporujeme žáky v samostatném vyhledávání informací a podkladů pro uskutečnění pokusů, vypracování úkolů, realizaci projektů či badatelsky orientované výuky
- využíváme technologie pro porovnání naměřených hodnot a vyhodnocení dat, podporujeme kritické myšlení u obsahu sdíleného na internetu
- využíváme technologie pro zpracování a interpretaci výsledků práce

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU			
ČSP-9-6-01	vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	pozoruje a připraví pokus, využívá různé pomůcky	pozorování, pokus
ČSP-9-6-02	zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	zaznamená výsledky pozorování a pokusu, odvodí závěr	zpracování výsledků pokusu a pozorování
ČSP-9-6-03	vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci	vyhledá informace potřebné k vlastní práci, zná možnosti vyhledávání zdrojů informací	práce s textem, odbornou literaturou, příprava pokusu, pozorování
ČSP-9-6-04	dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	pracuje bezpečně s organickým i anorganickým materiálem, i s ohledem na životní prostředí	bezpečné zacházení se vzorky
ČSP-9-6-05	poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	ošetří drobná poranění, zná postup při zajištění odborné pomoci při úrazech	zásady první pomoci
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	pozoruje a připraví pokus, využívá různé pomůcky	poznávání přírody
BIOLOGIE ROSTLIN			

P-9-3-01	odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	pracuje s lupou a mikroskopem, zakreslí a popíše buňku, pletivo, orgán	mikroskop, buňka, organely
P-9-3-03	rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	Využívá klíče, atlasy a další zdroje včetně digitálních	Určování a zařazování běžných druhů rostlin, poznávání rostlin a jejich částí
P-9-4-01	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	pracuje s lupou a mikroskopem, zakreslí a popíše buňku, tkáň, orgán	mikroskop, buňka, organely
P-9-4-02	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Využívá klíče, atlasy a další zdroje včetně digitálních	určování a zařazování běžných druhů živočichů, poznávání živočichů a jejich částí

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	samostatně pozoruje a připraví pokus, využívá různé pomůcky	poznávání přírody
PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU			
ČSP-9-6-02	zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	samostatně zaznamená výsledky pozorování a pokusu, odvodí závěr, zamýšlí se nad dalšími možnostmi zkoumání	zpracování výsledků pokusu a pozorování, návrh badatelského postupu

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro přírodovědná praktika

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU žák ČSP-9-6-01p vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu ČSP-9-6-04p dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY žák P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

SPORTOVNÍ HRY

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Sportovní hry představují formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků a jsou zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo ni. Ve sportovních hrách žáci nacházejí prostor k osvojování a prohlubování pohybových dovedností. Učí se uplatňovat osvojené pohybové dovednosti. Zvykají si na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, objektivnost, rychlé rozhodování,

organizační schopnosti i míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- osvojování nových pohybových dovedností
- ovládnutí a využívání různého sportovního náčiní a nářadí
- zdravý rozvoj tělesné zdatnosti a výkonnosti
- seznámení s návody pro pohybovou prevenci či korekci jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení
- uplatňování osvojených pohybových dovedností v různém prostředí a s různými účinky
- návyk na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků
- propojování pohybových činností s dalšími oblastmi vzdělání jako je hudební výchova, estetika, poznávání a ochrana přírody, dopravní kázeň, hygiena, úrazová zábrana, etika, právo aj.

Předmět je vyučován jako povinně volitelný předmět v 7. a 8. ročníku s hodinovou dotací dvou hodiny týdně. Učivo je rozšiřující. Výuka probíhá v tělocvičně, na hřišti a ve volné přírodě.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- využíváme mezipředmětových vztahů, zejména s přírodopisem, výchovou ke zdraví a s informatikou
- vedeme žáky k samostatné organizaci sportovních volnočasových aktivit
- vedeme žáky k porozumění a používání názvosloví TV

Kompetence k řešení problémů

- stavíme žáky do rolí, kde musí projevit rozhodnost, úsudek, taktiku
- zadáváme žákům za úkol připravit soutěž nebo sportovní utkání
- vedeme žáky k ohleduplnému jednání, aby nedocházelo k poškození zdraví

Kompetence komunikativní

- organizujeme soutěže a zapojení do družstev
- vysvětlujeme pravidla jednání ve skupině (rozdělení rolí, taktika, hodnocení...)
- vedeme žáky k asertivnímu chování
- vedeme žáky k sebehodnocení
- umožňujeme žákům vlastní vyjadřování a obhájení názorů, postojů
- rozvíjíme spolupráci s jinými školami (přátelské turnaje...)
- poskytujeme dostatečný prostor pro diskuzi

Kompetence sociální a personální

- organizujeme častou práci v různorodých skupinách
- vytváříme modelové situace (zvládání kritických okamžiků ve sportu...)
- využíváme mezipředmětových vztahů (člověka jeho svět - základy 1. pomoci).

Kompetence občanské

- vybíráme takové aktivity, které podporují hru fair play
- uskutečňujeme praktické cvičení první pomoci druhým
- vytváříme modelové situace
- vymýšlíme hry podporující empatii, sociální citění

Kompetence pracovní

- umožňuje navrhovat společná pravidla
- dbáme na hodnocení a sebehodnocení žáků
- vedeme k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- vedeme k pozitivnímu vztahu k práci

Kompetence digitální

- umožňujeme žákům aktivně a smysluplně využívat digitálních technologií a aplikací k měření výkonů a rozvoji zdatnosti
- dáváme příležitost žákům ke sledování, zaznamenávání pohybových činností a sledování jejich kvality
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií při přípravě pohybových činností v terénu
- zařazujeme do výuky vyhledávání aktualizovaných pravidel a bodového hodnocení pohybových činností a sportovních her

7. ročník

Školní výstupy	Učivo
uplatňuje svou vůli ve vytrvalostních disciplínách, respektuje bezpečnost při pohybu v přírodě, rozšiřuje si učivo z hodin tělesné výchovy	atletika, základní pojmy, základní pravidla, základní techniky a taktiky již osvojených disciplín
dodržuje pravidla bezpečnosti, potlačuje strachové zábrany	gymnastika zaměřená na obtížnější sportovní činnosti, skoky na malé trampolíně
chápe základní pravidla her, používá správnou terminologii, zdokonaluje se v dovednostech získaných v hodinách tělesné výchovy	pravidla vybraných sportovních her, gestikulace rozhodčích, herní role a funkce (brankář, obránce, útočník, rozhodčí), herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy
uplatňuje taktiku jednotlivých sportovních her, rozšiřuje si učivo z hodin tělesné výchovy, rozlišuje role hráče a rozhodčího, zvládá terminologii	sportovní hry
zorganizuje závody nebo turnaj pro žáky nižších ročníků	závody, turnaj
používá základních pojmů z tělocvičného názvosloví	protahovací, kompenzační cvičení
uvědomuje si význam sebeobrany a následky zneužití bojových umění, osvojuje si postoje, pády, úchopy a vyproštění, snaží se odhadnout své možnosti v případě ohrožení, bojuje v duchu fair play, respektuje opačné pohlaví, uvědomuje si důležitost pomáhat handicapovaným	úpolové sporty – jejich význam pro sebeobranu, základní filosofie bojových a obranných činností, právní aspekty využití a zneužití úpolových činností, přetahy, přetlaky, pády, úpolové hry, základy sebeobrany, specifikace bezpečnosti, pády, navozování pádů, obrana proti přímému úderu a kopům
uvědomuje si pohybový projev při cvičení, uvědomuje si, že pravidelnost pohybového režimu vede k posílení zdraví	kondiční cvičení (bez náčiní, s náčiním), kruhové tréninky
zvládá základní pravidla her a základy pravidla organizace práce a bezpečnosti, vstěpuje si zásady hygieny a úrazové zábrany	drobné a průpravné pohybové hry, tradiční hry zaměřené na koordinaci, pohybovou představivost, soutěživost, cvičení s hudebním doprovodem, krátké samostatné skladby
vhodným cvičením usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, dokáže s ohledem na předcházející činnost vhodně volit relaxační cvičení, uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení, snaží se pravidelně do svého pohybového režimu zařazovat speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením	zdravotní cvičení

8. ročník

Školní výstupy	Učivo
uplatňuje svou vůli ve vytrvalostních disciplínách, respektuje bezpečnost při pohybu v přírodě, rozšiřuje si učivo z hodin tělesné výchovy	atletika, techniky a taktiky již osvojených disciplín
zodpovědně dodržuje pravidla bezpečnosti, potlačuje strachové zábrany	gymnastika zaměřená na obtížnější sportovní činnosti
dobře chápe základní pravidla her, rozlišuje role hráče a rozhodčího, zvládá terminologii, zdokonaluje si dovednosti získané z hodin tělesné výchovy	sportovní hry, pravidla vybraných sportovních her, gestikulace rozhodčích, herní role a funkce (brankář, obránce, útočník, rozhodčí), herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, netradiční hry a novinky
používá základních pojmů z tělocvičného názvosloví	relaxační cvičení
uvědomuje si význam sebeobrany a následky zneužití bojových umění, zvládá osvojené postoje, pády, úchopy a vyproštění, dovede odhadnout své možnosti v případě ohrožení, bojuje v duchu fair play, respektuje opačné pohlaví, pomáhá handicapovaným	úpolové sporty, bezpečnost při úpolových sportech
uvědomuje si pohybový projev při cvičení, ví, že pravidelnost pohybového režimu vede k posílení zdraví.	posilovací cvičení (bez náčiní, s náčiním), kruhové tréninky
zvládá základní pravidla her a základy pravidla organizace práce a bezpečnosti, vštěpuje si zásady hygieny a úrazové zábrany	pohybové hry, tradiční hry zaměřené na koordinaci, pohybovou představivost, soutěživost, cvičení s hudebním doprovodem
vhodným cvičením usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, dokáže s ohledem na předcházející činnost vhodně volit relaxační cvičení, uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení, zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením	zdravotní cvičení
zvládá základy orientačního běhu, chrání přírodu, zná základní principy bezpečného táboření, dokáže se orientovat v terénu, v případě nutnosti zvolí vhodné ukrytí, zhotoví nouzový přístřešek, dokáže zajistit teplo, vodu a potravu	základy orientačního běhu, táboření, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro sportovní hry

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
žák respektuje bezpečnost při sportu i při pohybu v přírodě, rozšiřuje si učivo z hodin tělesné výchovy, ovládá základní pojmy a pravidla
chápe a zvládá základní pravidla her
si uvědomuje pohybový projev při cvičení, a to, že pravidelnost pohybového režimu vede k posílení zdraví, vštěpuje si zásady hygieny

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z posouzení míry dosažení výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.

Hodnocení chápeme jako proces neustálého poznávání a posuzování žáka, jeho vědomostí, dovedností, projevů a výkonů, ale i schopností, předpokladů, zájmů a dalších vlastností osobnosti. V rámci hodnocení posuzujeme výsledky učebních činností i všechny další projevy mající význam pro výchovně vzdělávací proces (úsilí, píle, zájem, spolupráce, aktivita apod.). Hodnocení musí být jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodnitelné, odborně správné a doložitelné.

Etické zásady při získávání podkladů pro klasifikaci

- vždy důvěřovat v žáka a možnosti jeho rozvoje
- vytváření učebních situací, jež dávají všem žákům reálnou šanci dosáhnout úspěchu
- otevřenost vůči vývoji
- chyba jako přirozený jev, průvodní znak učení – všichni žáci mohou dosáhnout učebních cílů, pokud jim bude poskytnut dostatečný čas na studium, opravování chyb a zvládnutí postupných kroků
- přiměřeně obtížné úkoly vzhledem k individuálním možnostem jednotlivých žáků
- individuální vztahová norma – hodnotit žáka vzhledem k jeho předchozím výkonům, individuálním předpokladům a míře vloženého úsilí
- podpora, povzbuzování, budování sebedůvěry, vědomí vlastní hodnoty, uspokojování potřeby úspěchu
- před ověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva
- účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit, co žák umí
- hodnotícími přístupy napomáhat rozvoji osobnosti žáka a jednoznačně podporovat jeho vzdělávací aktivitu (hodnota známky nepřekrývá význam hodnoty vzdělání)
- neklasifikovat žáky ihned po jejich návratu do školy (po nepřítomnosti delší než týden)
- zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy je nepřipustné
- žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, lze si učivo okopírovat
- veškerá doporučení z psychologických vyšetření, získaná od třídního učitele či výchovného poradce, jsou považována za důvěrná

Hodnocení výkonů a pracovních výsledků žáků musí být postaveno na plnění konkrétních a splnitelných úkolů, na posuzování individuálních změn žáka a pozitivně laděných soudech. Žákům musí být dána možnost zažít úspěch, nebát se chyby a pracovat s ní. Hlavním úkolem tedy je, aby ve školním vzdělávacím programu s konkrétními úkoly, s jasným, motivujícím, podporujícím a průběžným – formativním hodnocením a s péčí o individuální rozvoj každého žáka, výuka mířila k dosahování klíčových kompetencí i oborových vzdělávacích výstupů. Zjišťování toho, na jaké úrovni zvládají žáci své cíle, má smysl, pokud ho provádíme pravidelně, aby každý zřetelně a včas viděl, o kolik se posunul dopředu nebo zda stagnuje.

Pro aktivní zapojení žáků i učitelů do snahy o kvalitní učení je také důležité, aby do evaluace byli vždy aktivně zapojeni sami žáci i učitelé. Své cíle a také hlediska, podle kterých se dobrá práce pozná a posuzuje, mají všichni znát předem, aby je mohli do své práce zahrnout. Evaluace a autoevaluace má ten smysl, že svěří ve velkou část zodpovědnosti za kvalitu vzdělávání škole a za kvalitu učení žákovi.

V souladu s vyhláškou č. 48/2005 Sb. škola považuje nedostatečnou znalost českého jazyka žáka za závažnou souvislost, která ovlivňuje jeho výkon, a tuto skutečnost je nutné zohlednit při hodnocení žáka s OMJ. Žáci s OMJ jsou proto hodnoceni za individuální pokrok, podle toho, nakolik se jim daří plnit individuální vzdělávací cíle. Při hodnocení ve všech předmětech pedagogové kladou důraz na motivační složku a využívají slovní a formativní hodnocení.

VZDĚLÁVÁNÍ DISTANČNÍM ZPŮSOBEM

Pokud z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví není možná osobní přítomnost žáků ve škole, poskytuje škola dotčeným žákům vzdělávání distančním způsobem. Vzdělávání distančním způsobem škola uskutečňuje podle příslušného rámcového vzdělávacího programu a školního vzdělávacího programu v míře odpovídající okolnostem. Žáci jsou povinni se vzdělávat distančním způsobem. Způsob poskytování vzdělávání a hodnocení výsledků vzdělávání distančním způsobem přizpůsobí škola podmínkám žáka pro toto vzdělávání. Škola využívá jednotnou komunikační platformu, prostřednictvím které probíhá v rámci vzdělávání distančním způsobem on-line výuka. Ke komunikaci se zákonnými zástupci a žáky škola využívá informační systém Škola OnLine.

FORMY VZDĚLÁVÁNÍ DISTANČNÍM ZPŮSOBEM

Vzdělávání distančním způsobem může probíhat formou on-line či off-line výuky.

ON-LINE VÝUKA

Pojmem on-line výuka je obecně označován takový způsob vzdělávání na dálku, který probíhá zpravidla prostřednictvím internetu a je podporován nejrůznějšími digitálními technologiemi a softwarovými nástroji. Rozlišujeme synchronní a asynchronní on-line výuku. Při synchronní výuce je učitel propojen se žáky prostřednictvím školou zajištěné komunikační platformy v reálném (stejném) čase. Skupina pracuje ve stejný čas na stejném virtuálním místě. Při asynchronní výuce žáci pracují v jimi zvoleném čase vlastním tempem na jim zadaných úkolech a společně se v on-line prostoru nepotkávají. Asynchronní on-line výuka je realizována prostřednictvím školou zajištěné komunikační platformy. Žáci na zadaných úkolech pracují dle svých časových možností a domluveným způsobem, ve stanoveném termínu vypracované zadání odevzdávají.

OFF-LINE VÝUKA

Pojmem off-line výuka je označován takový způsob vzdělávání na dálku, který neprobíhá přes internet a k realizaci nepotřebuje ve větší míře digitální technologie. Nejčastěji se jedná o samostudium a plnění úkolů z učebnic a učebních materiálů či pracovních listů. Zadávání úkolů při off-line výuce může probíhat prostřednictvím e-mailu, telefonicky či osobně. Vypracované úkoly se odevzdávají v dohodnutém termínu.

HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ PŘI VZDĚLÁVÁNÍ DISTANČNÍM ZPŮSOBEM

- Při vzdělávání distančním způsobem je kladen důraz na poskytování kvalitní zpětné vazby, žáci jsou vedeni k sebehodnocení i k práci s chybou.
- Žák vždy dostane zpětnou vazbu o výsledcích svého vzdělávání a plnění zadaných úkolů, je uplatňováno především formativní hodnocení, jak klasifikačním stupněm, tak slovním hodnocením.
- Po uzavření určitých celků učiva je provedeno sumativní hodnocení výsledků žáka při osvojování učiva tohoto celku.
- Výsledky vzdělávání při vzdělávání distančním způsobem v distanční výuce jsou výsledky žákovy práce ukládány ve formě osobního portfolia, v listinné, elektronické nebo digitální podobě na školní komunikační platformě.
- Zákonní zástupci jsou o výsledcích vzdělávání svého dítěte informováni průběžně prostřednictvím školního informačního systému Škola OnLine, případně e-mailem, telefonicky, osobně přímo ve škole za dodržení všech hygienických pravidel a nařízených opatření.

VÝPŮJČKY TECHNIKY

Škola má předem určenou techniku (notebooky), která v případě přechodu na vzdělávání distančním způsobem může být zapůjčena žákům, kteří ji potřebují. Zapůjčka techniky je řešena „smlouvou o výpůjčce“. Při vracení techniky se vyplíše „protokol o vrácení předmětu výpůjčky“. Organizaci výpůjček zajišťuje pověřená osoba, tj. koordinátor ICT.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI, ŽÁKŮ NADANÝCH A ŽÁKŮ S OMJ

- Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP) mají nárok na poskytování podpůrných opatření školou a školským poradenským zařízením i při distančním způsobu vzdělávání.
- Zákonní zástupci jsou informováni o možnosti využití služeb školního poradenského pracoviště, a to jak formou konzultací, tak formou poskytování péče speciálních pedagogů, případně školních psychologů.
- Školní poradenské pracoviště se v této souvislosti zaměřuje především na poskytování podpůrných opatření pro žáky se SVP, podporu vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami, podporu vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných, spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci a metodickou podporu učitelům a zákonným zástupcům při použití speciálně pedagogických postupů ve vzdělávání.
- V závislosti na konkrétní situaci a možnostech školy jsou žákům se SVP zapůjčeny potřebné kompenzační pomůcky, speciální učebnice a speciální učební pomůcky, jež má daný žák uvedené v doporučení školského poradenského zařízení (např. notebook, klávesnice pro slabozraké, pomůcky pro alternativní komunikaci, pomůcky pro rozvoj hrubé motoriky aj.). Realizace půjčení konkrétní pomůcky nebo učebnice záleží na individuální domluvě se školou. Zápůjčka je řešena „smlouvou o výpůjčce“. Při vrácení se vypíše „protokol o vrácení předmětu výpůjčky“.
- Pedagogická intervence a předmět pedagogické péče je poskytován on-line formou.
- U žáků, jejichž postižení je natolik závažné, že neumožňuje realizovat vzdělávání prostřednictvím on-line komunikace, umožní škola danému žákovi takový způsob vzdělávání, který bude v jeho nejlepším zájmu a bude korespondovat s jeho schopnostmi a dovednostmi.
- V případě přiznaného podpůrného opatření asistenta pedagoga, dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka nebo přepisovatele pro neslyšící škola zajistí jeho podporu i pro distanční způsob vzdělávání.
- Hodnocení žáků se SVP je vykonáváno na základě konkrétních pravidel nastavených v doporučení žáka vydaném školským poradenským zařízením a v souladu s pravidly hodnocení žáků.
- Žáci s OMJ, kteří jsou vzděláváni distančním způsobem, je hodnocení vedeno v souladu s jejich potřebami, je zcela individualizováno a diferenciováno.

ZÁKLADNÍ ZÁSADY

- V prezenční výuce rozvíjíme digitální kompetence žáků – pracujeme s notebooky, tablety i stolními počítači, využíváme školní komunikační platformu i Školu OnLine – chceme, aby žáci uměli s těmito komunikačními nástroji a technikou pracovat a aby byl pro ně přechod mezi prezenční a on-line distanční výukou co neplynulejší.
- Přizpůsobujeme výuku možnostem žáků i pedagogů.
- Nepřeceňujeme možnosti rodičů a žáků při vzdělávání na dálku, ale ani jejich možnosti nepodceňujeme, snažíme se zjistit, jaká je realita, řídíme se fakty, usilujeme o častou zpětnou vazbu od účastníků a sami ji poskytujeme.
- Při zadávání úkolů uplatňujeme diferenciaci a individualizaci. Zadání úkolů formulujeme jasně a konkrétně, ověřujeme si, že žáci vědí, co se od nich očekává. Stanovujeme reálné termíny plnění úkolů.
- Rozvíjíme u žáků dovednost plánovat si práci.
- Podporujeme skupinovou práci v on-line prostředí, v menších skupinách je práce efektivnější.
- Podporujeme kontakty mezi účastníky navzájem.
- Respektujeme v přiměřené míře potřebu časové flexibility v rodinách.
- Vzdělávání musí být i za distančních podmínek takové, aby žáci měli chuť se učit a v učení pokračovat.

Ve věcech, které nejsou výslovně uvedeny, postupuje škola v souladu s platným školním řádem, s platnou školskou legislativou a souvisejícími právními předpisy.

7. VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

Evaluační systém školy hodnotí systematicky, komplexně a pravidelně, podle připraveného plánu, různé oblasti vzdělávacího procesu. Evaluační a hodnotící činnosti přináší důležité informace o kvalitě a efektivnosti naší práce. Výsledky vlastního hodnocení slouží jako zpětná vazba ke korekci vlastní činnosti a jako východisko pro další práci školy.

V autoevaluaci školy se zaměřujeme na tyto základní oblasti:

1. **Obsah a průběh vzdělávání**
 - naplňování ŠVP
 - plánování výuky
 - realizace výuky (interakce učitele a žáků, strategie učení, rozvoj kompetencí)
 - mimovýukové aktivity
 - účast v projektech
2. **Podmínky ke vzdělávání**
 - bezpečnostní a hygienické
 - ekonomické a materiální
 - personální
3. **Podpora školy žákům**
 - klima školy (interakce učitele a žáků)
 - klima pedagogického sboru
 - zohlednění individuálních potřeb žáků
4. **Spolupráce spolupráce s rodiči**
 - pravidelná informovanost rodičů
 - účast rodičů na třídních schůzkách a hovorových hodinách
 - zapojení rodičů do dění ve škole a školních aktivit
5. **Práce školního poradenského pracoviště**
 - kvalita práce jednotlivých členů
 - naplňování cílů školního poradenského pracoviště
 - spolupráce s pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry a dalšími orgány (Policie ČR, OSPOD apod.)
6. **Personální a pedagogické zajištění**
 - profesní rozvoj a koncepce dalšího vzdělávání ped. pracovníků
 - profesionalita a rozvoj lidských zdrojů
 - pedagogické řízení školy
 - strategické řízení
 - partnerství školy s dalšími subjekty
 - spolupráce se zřizovatelem
7. **Výsledky vzdělávání žáků**
 - hodnocení výuky (interakce učitele a žáků)
 - klíčové kompetence
 - motivace, znalosti a dovednosti
 - úspěšnost absolventů

Nástroje autoevaluace

Analýza školní dokumentace, anketa pro rodiče, anketa pro učitele, anketa pro žáky, hospitace, náslechy, vzájemné návštěvy pedagogů, zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků, zpětná vazba absolventů, zpětná vazba externích subjektů, úspěšnost žáků v přijímacím řízení na SŠ a víceletá gymnázia, výsledky žáků v předmětových soutěžích a olympiádách.

Časové rozvržení autoevaluačních činností

Autoevaluační činnosti jsou prováděny průběžně a periodicky dle stanoveného plánu či aktuální potřeby školy.

PLÁN AUTOEVALUACE

PŘEDMĚT	CÍLE	PROSTŘEDKY	ČASOVÝ PLÁN	ODPOVĚDNOST
Evaluační ŠVP	mapování funkčnosti ŠVP, návrhy případných úprav, plnění ŠVP, průřezových témat a projektů v rámci PT	pedagogické rady hospitační činnost náslechy PPK a VMS porady PK a MS	průběžně na konci šk. roku	učitelé vedení školy PPK a VMS
Vyhodnocování kvality výuky, práce učitelů, hodnocení žáků	připravit kvalitně žáky na SŠ i pro život, užívat nových forem a metod výuky, dbát a hodnocení a sebehodnocení žáků	pedagogické rady hospitační a kontrolní činnost náslechy PPK a VMS vzájemné náslechy porady PK a MS záznamy v třídní knize kontrola školní a třídní dokumentace	měsíčně průběžně červen (hodnocení šk. roku)	učitelé vedení školy PPK a VMS
Evaluační prostředí a podmínek vzdělávání	udržovat a modernizovat budovu školy a vybavení učeben, podporovat materiální zabezpečení školy i ped. pracovníků	pedagogické rady provozní porady porady PK a MS – analýza požadavků PK a MS	průběžně na konci školního roku (červen)	učitelé vedení školy PPK a VMS
Hodnocení žáků se SVP, žáků nadaných, mimořádně nadaných, žáků s OMJ	maximální podpora těchto žáků, spolupráce s PPP a SPC, efektivní spolupráce s rodiči	IVP PLPP	průběžně	učitelé výchovná poradkyně
Evaluační vzdělávání pedagogických pracovníků	vhodně nastavit POR jednotlivých pedagogů, efektivní sdílení v PK a MS, metodické vedení jednotlivých členů PK a MS, podpora začínajících pedagogů	pedagogické rady průběžně vyhodnocování POR ped. pracovníků	průběžně	vedení školy
Evaluační spolupráce se zákonnými zástupci	zlepšovat spolupráci s rodiči, zapojovat je do dění ve škole	pedagogické rady schůzky s rodiči rozhovory se zákonnými zástupci ankety	průběžně 4x ročně třídní schůzky 2x ročně hovorové hodiny	učitelé vedení školy

